

תאריך חתימת המסמך: 29/10/2025
המועד להגשת התגובה: 30/10/2025

1. זולת לשוויון וחכויות אדם (ע"ר) מס' 580679371
מרח' ראול ולנברג 24, תל אביב יפו טל' 050-4796983.
2. גב' ליאורה ניר מתנועת רגולציה הוגנת, ת.ז. 051887289
מרח' מאפו 15 תל אביב-יפו טל' 054-5520052

שתייהן באמצעות עו"ד יפעת סולל
מסמטת יל"ג 4 בתל אביב-יפו

טל' 050-3777723 דוא"ל yifat.solel@gmail.com

העותרות

-נגד-

1. היועצת המשפטית לממשלה
2. ממשלת ישראל
3. ראש ממשלת ישראל-ח"כ בנימין נתניהו
4. לשכת הפרסום הממשלתי

כולם על ידי פרקליטות המדינה, מחלקת בגצ"ים
משד' משה וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן גוריון, ירושלים 49029
משרד המשפטים, ירושלים
טל': 073-3925990 ; פקס: 02-6467011

המשיבות 1-4

5. ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, ח.פ. 514812403
מרחוב צלע ההר 44, מודיעין-מכבים-רעות
ע"י ב"כ ממשרד עורכי דין דנינו-שי-משה DSM
עוה"ד יגאל דנינו (מ.ר. 29418) ושרית בר
מרח' כורי 2, מגדל הנביאים, קומה 8 חיפה 3304508
טלפון: 04-6359146 פקס: 04-6043539 דוא"ל: yigal@dsm-law.co.il

המשיבה 5

תגובה מקדמית לעתירה מטעם המשיבה 5

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, מתכבדת המשיבה 5 להגיש את תגובתה המקדמית לעתירה.
בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את העתירה על הסף ולחילופין לגופה, ולחייב את העותרות בהוצאות
המשיבה 5 לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין.
ההדגשות אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.
מצ"ב תצהיר מנכ"ל ערוץ 14 מר אריאל אדרי.

שרית בר, עו"ד

יגאל דנינו, עו"ד

ב"כ המשיבה 5

א. הקדמה

1. **מטרת העתירה - ערוץ 14** : לפנינו עתירה נוספת של העותרות נגד ערוץ 14, הפעם במסווה של "עתירה עקרונית", כאשר תכליתה האמיתית היא לשלול מערוץ 14 פרסומים ממשלתיים ובכך להביא לפגיעה כלכלית ובכך לצמצום חופש הביטוי שלו. תכלית העתירה נחשפה בבקשה לצו ביניים שהגישו העותרות בה דרשו למנוע התקשרות למתן חסות בין משרד החינוך לבין ערוץ 14 במסגרת "ועידת הזהות היהודית". בהחלטה מיום 1.9.2025 דחה כב' השופט ע' גרוסקופף את הבקשה לצו ביניים, בין היתר בנימוק שהסעד הזמני המופנה נגד ערוץ 14 אינו משרת את הסעד שבעתירה, וכן התיר לערוץ 14 – שלא צורף כמשיב בעתירה – להשיב לה. הפער בין הסעד העקרוני לבין הבקשה הממוקדת לסעד זמני מלמד כי העתירה אינה מכוונת להסדרה נורמטיבית כללית, אלא מהווה ניסיון להרתיע ולהגביל את משרדי הממשלה מהתקשרות עם ערוץ 14.

2. **טענות לדחייה על סף**

2.1 **העדר תשתית עובדתית מינימלית** - העותרת 1 המכנה עצמה "מכון מחקר", לא טרחה לבצע מחקר עצמאי או לאמת את הטענות שהובאו בעתירה. חלף זאת היא נשענת, וגם זאת באופן חלקי ומסולף, על טענות מתוך אתרי אינטרנט המצהירים בריש גלי על עוינותם לערוץ 14. זוהי "עתירת אוירה" אשר בניגוד לפסיקה, אינה מגובה בתשתית עובדתית מהימנה עליה ניתן לבסס הכרעה שיפוטית מושכלת.

2.2 **אי צירוף משיבים רלוונטיים** - חרף מרכזיותו של ערוץ 14 בעתירה, הן בהיבט הטענות והן בסעדים הנדרשים, העותרות בחרו שלא לצרפו כמשיב לעתירה במטרה לקפח את זכותו להגן על עצמו. לערוץ 14 נודע לראשונה על העתירה כחצי שנה לאחר הגשתה, לאחר שהעותרות הגישו בקשה לצו ביניים וביהמ"ש הנכבד ציווה עליהן להמציאה לערוץ 14 לשם קבלת תגובתו. מדובר בהפרה גסה של הכללים הנהוגים בבג"צ, ושעה שההפרה זו באה מצד ארגונים שמתיימרים לייצג אינטרס ציבורי, הדבר מגיע לכדי העדר ניקיון כפיים שמצדיק סילוק על הסף.

2.3 **העתירה מוקדמת ולוקה בהעדר מיצוי הליכים** (יפורט בהמשך).

3. **מהלכים כלכליים ומשפטיים נגד ערוץ 14 כחלק ממאמץ מתואם לפגוע בו**

בשנים האחרונות מתקיים מאמץ שיטתי ממוסד וממומן לפגיעה בערוץ 14 באמצעים שונים לרבות כלכליים ומשפטיים:

3.1 **חרם מפרסמים** - על ערוץ 14 הוכרז חרם מפרסמים שנועד במוצהר "לייבש" את הכנסות הערוץ מפרסומות ובכך להביא לסגירתו. בקיץ 2023 חברו בכירי המשק העסקי בישראל לשם הטלת חרם פרסומות מתואם העולה כדי הפרה של דיני התחרות על ערוץ 14. חברות ענק כמו שטראוס, הבנקים, דלק רכב, 'ביג' ואחרות, חדלו לפרסם בערוץ 14 וקראו לחברות אחרות ללכת בעקבותיהן¹. גם גבי' זהבה גלאון, נשיאת העותרת 1, קראה לחרם צרכני ממוקד נגד חברות שמפרסמות בערוץ. חרם מתואם זה ממומש בפועל עד היום והכנסותיו של ערוץ 14 ניזוקו קשות.

¹ <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001453895>
<https://www.ice.co.il/consumerism/news/article/975091>

3.2 **אמצעים משפטיים** – ננקטו הליכים משפטיים נגד ערוץ 14 בהובלת גבי זהבה גלאון, שהמשותף להם הוא הדרישה להגביל את חופש הביטוי והסיקור העיתונאי של ערוץ 14, עד כדי סגירתו:

א. בג"ץ 7232/22 **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' מרצ – השמאל של ישראל בראשות זהבה גלאון ואח'.**

ערב הבחירות הכלליות בנובמבר 2022 אסרה מפלגת 'מרצ בהנהגת זהבה גלאון' על ערוץ 14 להציב עמדת סיקור במטה הבחירות של המפלגה. במסגרת עתירה שהגיש ערוץ 14 לבג"ץ נפסלה ביום 31.10.2022 החלטת מרצ בהנהגת זהבה גלאון בנימוק שהיא פוגעת בחופש העיתונות ובחובתה לנהוג בשוויון כלפי כלי התקשורת. נפסק כי חסימת דרכו של ערוץ 14 לבדו מפני סיקור האירוע, בד בבד עם מתן גישה חופשית לכל יתר כלי התקשורת, לרבות ערוצי הטלוויזיה המתחרים, מובילה לפגיעה בלתי מידתית בערוץ 14 ובקהל צופיו.

נספח 1 – מצ"ב פסק-דין בבג"ץ 7232/22 **ערוץ יהודי ישראלי בע"מ נ' מרצ – השמאל של ישראל בראשות זהבה גלאון ואח' (להלן: "עניין מרצ").**

ב. בג"ץ 8674/23 **ליאורה ניר ו-זולת לשוויון וזכויות אדם – הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו ו-ערוץ יהודי**

ישראלי בע"מ

בעתירה מדצמבר 2023 דרשו העותרות דכאן, כי בית המשפט יורה לרשות השנייה לנקוט בסנקציות וצעדי אכיפה דרקוניים נגד ערוץ 14 כיוון ששידוריו אינם לרוחן. בדיון מיום 1/8/2024 המליץ ביהמ"ש הנכבד לעותרות, שלא לעמוד על עתירתן, תוך שכב' השופט נ' סולברג מטעים: "מטבע הדברים, בהתייחסות הנוספת שקיימנו עכשיו, המטריה הזו צריכה אכיפה מתונה, זהירה ושקולה כשמדברים על חופש הביטוי". ואכן העתירה נמחקה.

נספח 2 – מצ"ב פרוטוקול הדיון בבג"ץ 8674/23 הנ"ל מיום 1/8/2024.

ג. בג"ץ 18344-05-25 **הבלוק הדמוקרטי הישראלי ו - זולת-לשוויון וזכויות אדם ו - התנועה לרגולציה**

הוגנת נ' היועצת המשפטית לממשלה, פרקליט המדינה ומשטרת ישראל ו-ערוץ יהודי ישראלי בע"מ

בעתירה תלויה ועומדת, העותרות דורשות שבית המשפט יכריח את רשויות האכיפה לפתוח בחקירה פלילית נגד ערוץ 14 על התבטאויות של עיתונאים, פאנליסטים ומרואיינים. בפועל – הטלת משטר פיקוח מתמיד של משטרת ישראל והפרקליטות על ערוץ טלוויזיה; לא על משדר מסוים או תוכנית מסוימת, אלא על לוח השידורים כולו, על מערכת החדשות, ועל כל עיתונאי הערוץ.

נספח 3 – מצ"ב העתק העתירה ללא נספחים.

תשומת לב ביהמ"ש הנכבד, כי הרוח החיה בארבעת ההליכים בבג"ץ - בג"ץ 7232/22 ו 8674/23 ו - 18344-02-25 הנ"ל וכן העתירה דנן – היא ח"כ לשעבר גבי זהבה גלאון, ששמה לעצמה מטרה, בעצמה ובאמצעות גופים הקשורים אליה, להשתיק את הערוץ ולהצר את חופש הביטוי של אנשיו.

ב. הצדדים לעתירה

4. העותרת 1 – זולת – לשוויון זכויות אדם

'זולת – לשוויון זכויות אדם' הינה עמותה שמייסדיה ומנהליה הם אישים פוליטיים, ראשי מפלגת מרצ לשעבר; חברת הכנסת לשעבר **זהבה גלאון** הינה מייסדת העמותה והרוח החיה בה (המייסדים הנוספים: צלי רשף ממקימי מפלגת מרצ ואילן ברוך עורך כתב העת ישראל-פלסטין). העותרות תוקפות את החלטת הממשלה שלא לפרסם בעיתון 'הארץ' בטענה כי מדובר בחרם כלכלי שנועד לפגוע בחופש הביטוי של העיתון. אלא שגב' גלאון בעצמה קראה "להילחם בערוץ 14" על ידי חרם צרכני ממוקד נגד חברות שמפרסמות בו²; "יש להחרים חברות שמפרסמות בערוץ. בכל פעם חברה אחרת, עד שתישבר, ואז עוברים לבאה בתור"³. "הדרך להילחם בערוץ 14 היא על ידי חרם צרכני ממוקד נגד חברות שמפרסמות בו... זה פשוט ויעיל, וזה רק דורש שמישהו יהיה מוכן לצפות בערוץ כדי לאתר אילו חברות מפרסמות בו." הלוא לזה ייקרא מוסר כפול.

נספח 4 – מצ"ב לדוגמה צילום פרסומים של גב' זהבה גלאון הקוראת לחרם פרסומות על ערוץ 14.

על כך נאמרו הדברים הנכוחים הבאים: "התקשרות, או המנעות מהתקשרות עם כלי תקשורת מסיבות פוליטיות כמו גם העדפה או החרמה של כלי תקשורת כאמור, מהווה פגיעה ברורה ואסורה בחופש הביטוי" – אלו דברי העותרות; ראה בסעיף 108 לעתירה בהתייחס לעיתון "הארץ". מילים כדורבנות; מה חבל שהן רלוונטיות רק כשהן מופנות כלפי "הצד הנכון". 'זולת' בנשיאותה של הגב' גלאון, מעודד חרם כלכלי על ערוץ 14 ועל המפרסמים בו במטרה לפגוע בחופש הביטוי שלו. העותרות דורשות להסיר את ה"חרם הכלכלי" של הממשלה על עיתון 'הארץ' בטענה שהדבר מנוגד לעקרון חופש הביטוי, ובד בבד קוראות להטלת חרם כלכלי על ערוץ 14.

5. העותרת 2 – "גב' ליאורה ניר מתנועת רגולציה הוגנת"

התנועה לרגולציה הוגנת נוסדה כעמותה לפני כשנה על ידי גב' ליאורה ניר שהיא הרוח החיה בה. יש יסוד מוצק להנחה כי כל קיומה, תכליתה ופעולותיה מכוונים נגד ערוץ 14 ונגדו בלבד⁴.

6. המשיבה 5 – ערוץ 14

החל משנת 2018 המשיבה 4 מפעילה ערוץ טלוויזיה (ערוץ 14 שבא במקומו של ערוץ 20) לפי "רישיון זעיר לשידורי טלוויזיה" שקיבלה מהרשות השנייה (לעיל ולהלן: "ערוץ 14" או "המשיבה 4"). ערוץ 14 זוכה לאמון ציבור הצופים בשיעור הולך וגדל, אמון המתבטא בשיעורי צפייה גבוהים (רייטינג) בשעות הפריים-טיים ובשעות היום. משום הרלוונטיות לעתירה זו ובמיוחד משום שהעותרות מסתירות נתונים חשובים אלה מביהמ"ש הנכבד, נביא להלן כמה נתונים של הוועדה הישראלית למידרוג החל משנת 2023, המראים את העלייה המשמעותית באחוזי הצפייה בערוץ 14:

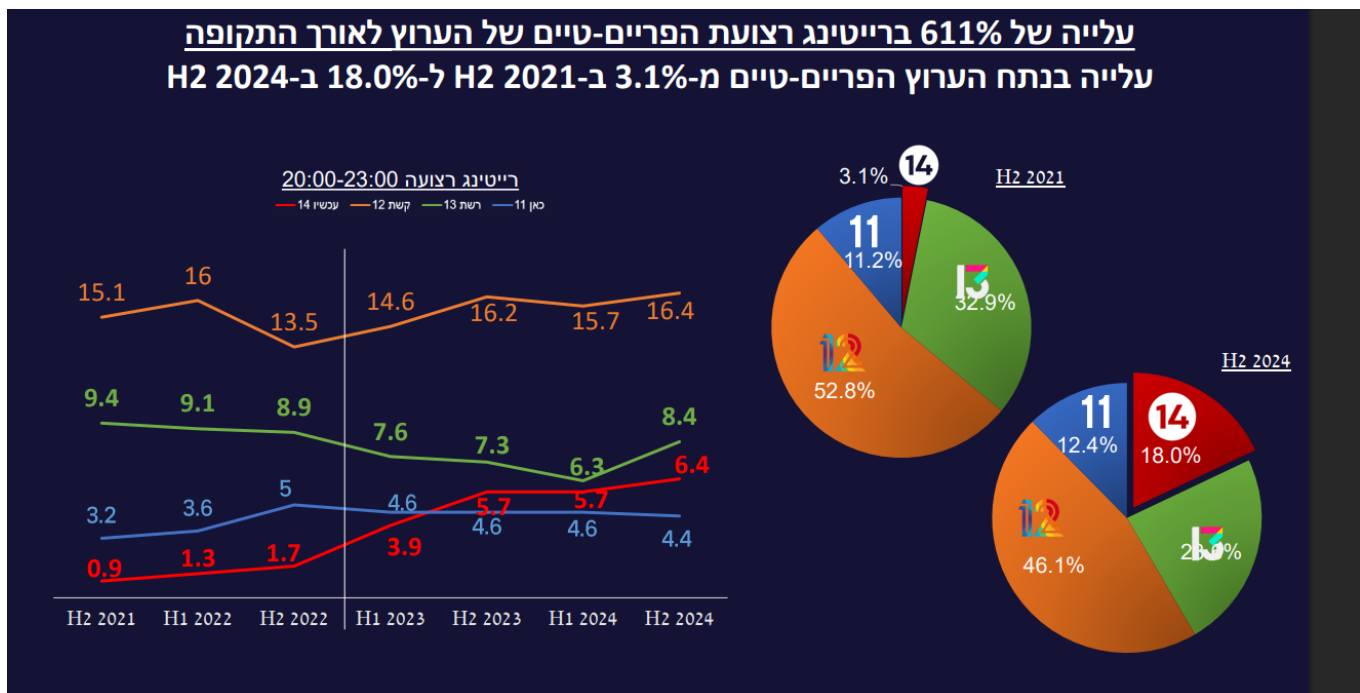
² ראה למשל ציוץ מיום 4/6/2023 - <https://twitter.com/zehavagalon/status/1665395777521295364>

³ במאמר ב'הארץ' 11/5/2023 - <https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-05-11/ty-article-opinion/.premium/00000188-0a17-db03-adbd-2eb73da50000>

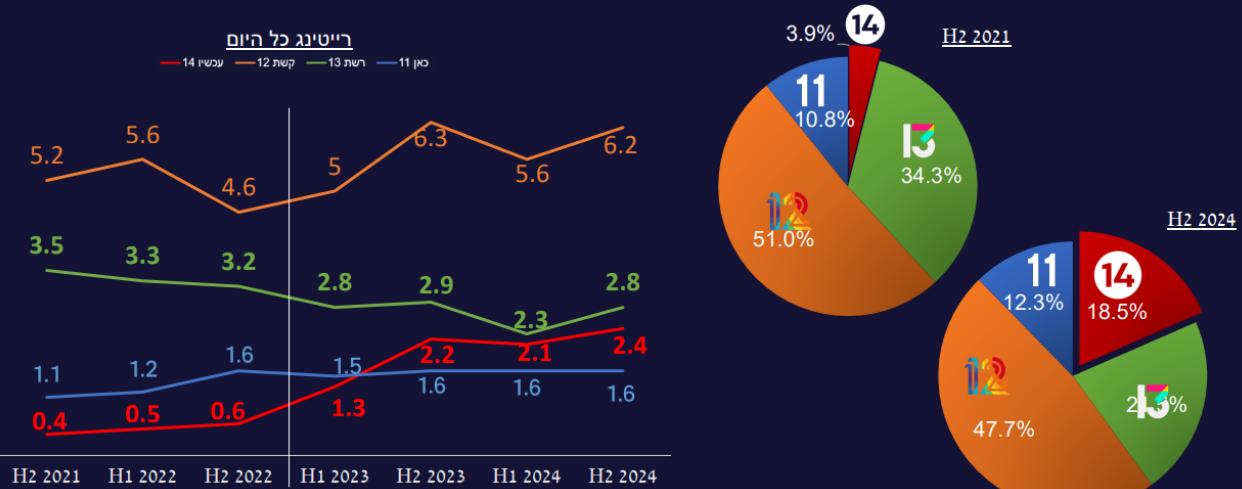
⁴ בתגובה המקדמית של הרשות השנייה לעתירה בבג"ץ 8674/23 הנזכר נאמר בין היתר כי העותרות דורשות כי הרשות השנייה תפעל "באופן מגמתי כלפי גוף תקשורת מסוים בישראל, וכנגדו בלבד", וכי רצון הוא שהרשות "תכביד את ידה על ערוץ 14 (ועליו בלבד)".

- 6.1 בשנת 2023 עלה הרייטינג הממוצע של ערוץ 14 ב-כ- 250% לעומת הרייטינג בשנת 2022, בעוד שהגידול בתקציב הממשלתי עלה, לטענת העותרות, ב-182%.
- 6.2 בשנת 2024 המשיך ועלה הרייטינג הממוצע של ערוץ 14 ב- 331% לעומת 2022, בעוד שהגידול בתקציב הממשלתי עלה, לטענת העותרות, ב-280%.
- 6.3 בכל שעות היום, בשנת 2024 עמד "הנתח המסחרי" של ערוץ 14, דהיינו חלקו של הערוץ ב"עוגת הרייטינג" המצרפית של שלושת ערוצי הטלוויזיה המסחריים (12, 13, 14) על 21%, לעומת 5.8% בתקופת ממשלת בנט-לפיד – גידול של פי 3.6 ;
- 6.4 בשעות הפריים-טיים, בשנת 2024 עמד "הנתח המסחרי" של ערוץ 14, על 20.6%, לעומת 5.3% בתקופת ממשלת בנט-לפיד – גידול פי 3.6 ;
- 6.5 נתון מעניין : בחציון השני של 2022 (תקופת ממשלת בנט-לפיד), הנתח המסחרי של ערוץ 14 עמד על 7.7% (כל היום), בעוד שתקציב הפרסום הממשלתי של משרד ראש הממשלה ומשרדים נוספים "נשק לאפס", כך לפי הטענה בנספחי העתירה.

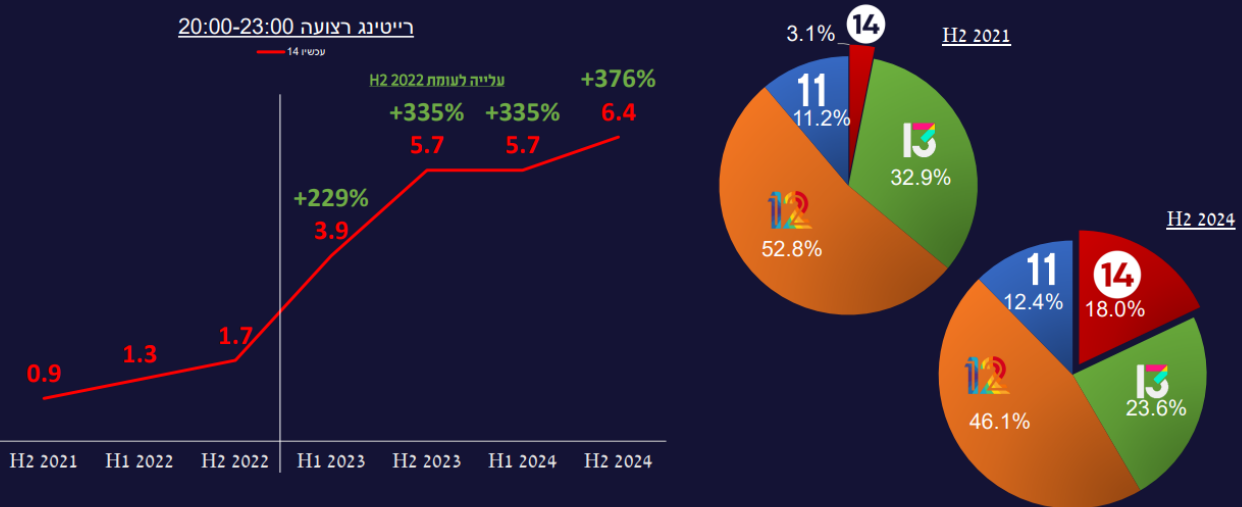
הנה כמה שקפים המציגים חזותית את מגמות הרייטינג בתקופה הרלוונטית :

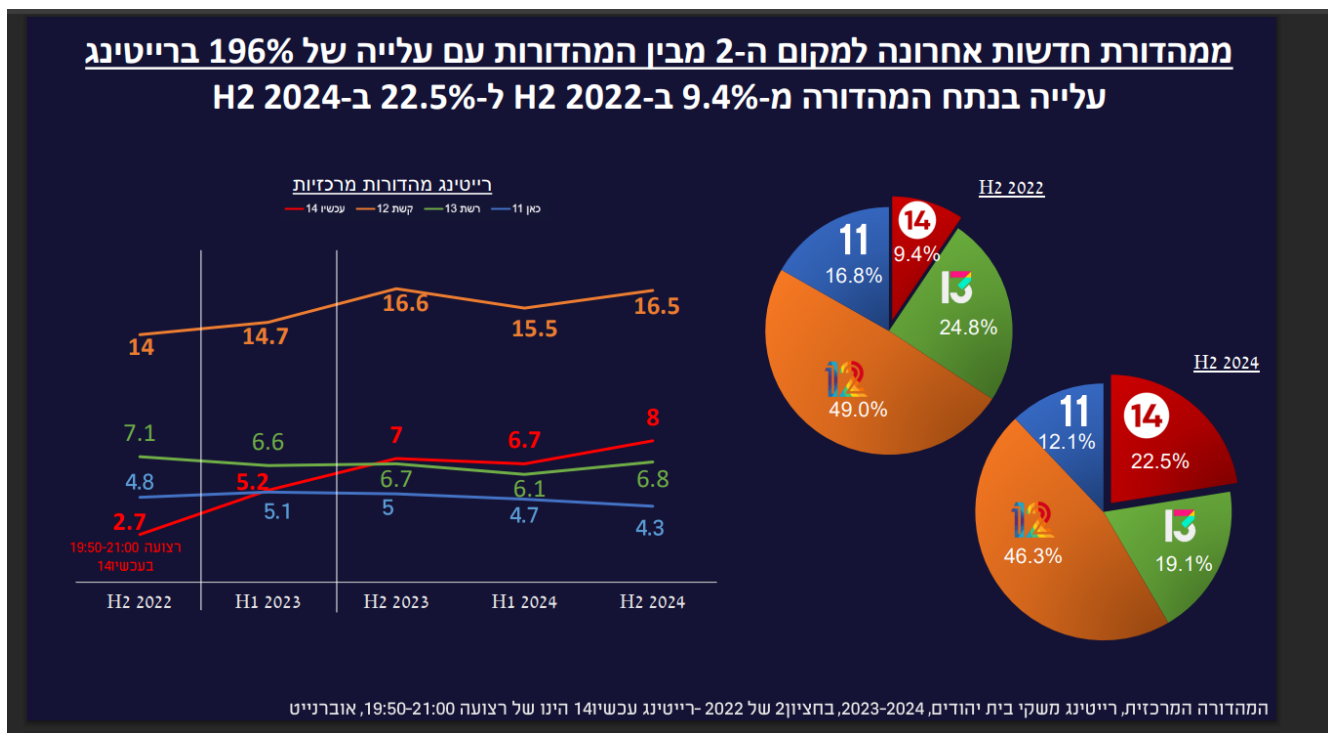
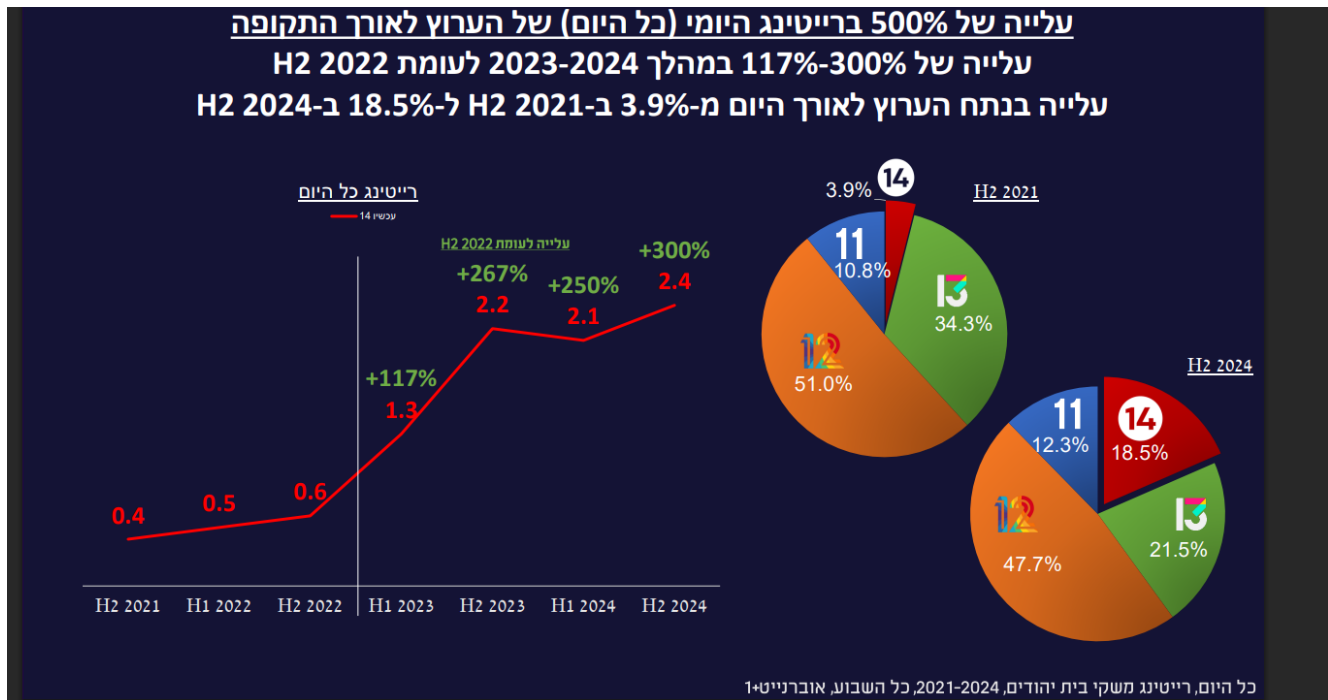

עלייה של 500% ברייטינג היומי (כל היום) של הערוץ לאורך התקופה
עלייה בנתח הערוץ לאורך היום מ-3.9% ב-H2 2021 ל-18.5% ב-H2 2024

עלייה של 611% ברייטינג רצועת הפריים-טיים של הערוץ לאורך התקופה
עלייה של 229%-376% במהלך 2023-2024 לעומת H2 2022
עלייה בנתח הערוץ בפריים-טיים מ-3.1% ב-H2 2021 ל-18.0% ב-H2 2024

מסקנות

- העלייה ברייטינג של ערוץ 14 בשנים 2023-2024 גדולה מהגידול בתקציבי פרסום ממשלתיים הנטען בעתירה. משמע, גם לאחר ביטול החרם של ממשלת בנט-לפיד על ערוץ 14, הערוץ עדיין היה בתת-תקצוב ביחס לנתוני הרייטינג של כלל ערוצי הטלוויזיה המסחריים.
- בשנת 2024 הנתח המסחרי של ערוץ 14 עמד על כחמישית מ"עוגת הרייטינג" המצרפית.

- בשנת 2024 ערוץ 14 ניצב במקום השני בטבלת הרייטינג, לאחר שעבר את הערוצים 11, 13, והוא מתחרה בערוץ 12.
- ממשלת בנט-לפיד הטילה חרם פרסומות שקט על ערוץ 14; הממשלה הנוכחית ביטלה אותו.

נספח 5 – קובץ נתונים שנלקחו מהוועדה הישראלית למדרוג שערות 14 חבר בה.

ג. טענות לסילוק על הסף

1.ג. דחייה על הסף - אי צירוף משיבים רלוונטיים ובפרט המשיבה 5

7. הלכה פסוקה היא כי צד שעניינו עלול להיפגע באופן ממשי מתוצאת ההליך הינו "צד דרוש" שיש לצרפו (ראו: בג"ץ 232/85 אלסוחה נ' שר הפנים, פ"ד מ(1) 774; בג"ץ 3792/95 עדאלה נ' שר הפנים, פ"ד נ(3) 693). בהעדרו של צד דרוש, נוצר פגם דיוני מהותי העלול להביא לדחיית העתירה על הסף. העתירה מכוונת בעיקרה נגד התקשרויות המדינה עם ערוץ 14 וטרונות על ראיונות ראש הממשלה בערוץ, אולם חרף זאת לא צורף הערוץ כמשיב. כבר מטעם זה יש לקבוע כי העתירה לוקה בחסר מהותי ודינה להידחות. מדובר בפגם מהותי הפוגע בעקרונות הצדק הטבעי ובזכות הטיעון של הערוץ, בהיותו בעל הזיקה הישירה והמשמעותית ביותר לעתירה. אי-צירופו הינו אי-ניקיון כפיים שכן הוא נועד למנוע מהערוץ את האפשרות להגן על שמו, על מעמדו ועל האינטרסים הכלכליים והציבוריים שלו.
8. למעשה, ערוץ 14 התוודע לקיומו של ההליך כחצי שנה לאחר פתיחתו, בעקבות הבקשה לצו ביניים שהגישו העותרות ב 21.8.2025. חשוב לציין כי גם לבקשה לצו ביניים העותרות לא צירפו את ערוץ 14 כמשיב. העותרות הוכרחו להמציא את הבקשה לערוץ 14 בעקבות החלטה של בית המשפט הנכבד בה הורה להן לעשות כן.

2.ג. דחייה על הסף - העדר הצגת תשתית עובדתית מהימנה

9. העותרות הפרו את חובתן להציג בפני ביהמ"ש הנכבד תשתית עובדתית מהימנה, מלאה ושלמה.
10. בעתירה דן טוענות העותרות שלל טענות עובדתיות, המבססות, לשיטתן, את הטענה כי משרדי הממשלה מפלים לטובה את ערוץ 14 בפרסומיהם, ע"י הקצאת תקציבי פרסום גבוהים, תוך פגיעה בערוצי הטלוויזיה האחרים. עוד נטען כי ראש הממשלה מתראיין תדירות בערוץ 14 ואינו מתראיין בערוצים האחרים. מדובר בטענות עובדתיות שמן הראוי היה לבססן בנתונים ובמחקר אובייקטיבי המציג את התמונה כולה, ונשען על נתונים נכונים ומלאים. הדבר נכון שבעתים שעה שהעותרת 1 מציגה עצמה באתר האינטרנט שלה וכאן כ"מכון מחקר איכותי".
11. חלף זאת, בחלקה העובדתי העתירה מסתמכת אך ורק על כתבות באתרי האינטרנט של "העין השביעית" ו"שקוף" (ר' נספחים ו'1, ו'2, ז', ח'1, ח'2, לעתירה) - שניהם אתרים שמגלים השכם והערב את טינתם הגלויה לערוץ. הכתבות נכתבו מתוך נקודת מבט פוליטית ברורה, עוינת לערוץ 14, דבר שפוגע ללא ספק באובייקטיביות שלהן. יתירה מזו, הכתבות לא מציגות את כל תמונת תקציב הפרסום וחלוקתו בין כל הערוצים אלא רק צד אחד – של ערוץ 14. הכתבות רחוקות מהתואר "תחקיר" שראוי להגישו כתשתית עובדתית בעתירה לבג"ץ, לא רק משום שהכתובים מביעים שאט-נפש גלוי מערוץ 14, אלא בעיקר משום שה"נתונים" מוצגים לקורא באופן סלקטיבי, שגוי, ומוטה באופן חמור.

12. הלכה היא כי כתבות ופרסומים בכלי התקשורת, ללא תשתית עובדתית בדוקה וקונקרטית, אינם יכולים לבסס הכרעה שיפוטית ותמיכה בסעד המבוקש. כך למשל, **בבג"צ 5849/19 רשימת המחנה הדמוקרטי נ' מבקר המדינה** נדחתה העתירה על הסף בנימוקים (ההדגשות אינן במקור – י.ד.):

"אכן, דין העתירות להידחות על הסף, באשר אינן מבססות כל תשתית עובדתית או משפטית שיש בה כדי לתמוך בסעד המבוקש. העתירות נסמכות כל כולן על כתבות ופרסומים בכלי התקשורת, ללא כל תשתית עובדתית בדוקה וקונקרטית. הפרסומים עליהן נסמכו העתירות פורסמו בשלהי חודש אוגוסט ותחילת חודש ספטמבר. העותרות פנו למבקר המדינה לקבלת תגובתו בדחיפות, ומשלא נענו במועד שקצבו פנו לבית משפט זה. אף אם ניתן להבין את דוחק השעה מולו ניצבו העותרות, אין בכך כדי להכשיר הגשת עתירות המבוססות באורח כמעט בלעדי על פרסומים בתקשורת שלא נבדקו ולא אומתו. בית משפט זה קבע וחזר וקבע כי עתירה צריכה להיות מבוססת על תשתית עובדתית קונקרטית ובדוקה התומכת בנטען בעתירה והמבססת את הסעד המבוקש בה.

"כידוע, ראשית חוכמה היא, בכל עניין המובא בפני בית-משפט, להניח תשתית עובדתית ולתמוך אותה בראיות. כך בכל עניין ובכל בית-משפט, וכך במיוחד בעתירות לבית-המשפט הגבוה לצדק. שהרי בית-משפט זה אינו נוהג לשמוע עדים ולקבוע בעצמו את העובדות, אלא הוא מסתמך בעיקר על דברי הצדדים. מכאן החשיבות המיוחדת שבית-משפט זה מייחס להצגה מלאה ואמינה של העובדות הנוגעות לעניין הן על-ידי העותר והן על-ידי המשיב. מטעם זה נדרש העותר, לפי תקנה 4 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד-1984, לתמוך כל עתירה בתצהיר המאמת את העובדות המובאות בעתירה. כמו כן מקובל להוסיף לעתירה מסמכים אחרים, ככל שהם מצויים בידי העותר או ניתנים באופן סביר להשגה על-ידי העותר, לצורך ביסוס העובדות הנטענות בעתירה. והרי אלה מושכלות ראשונים. לכן, אם התשתית העובדתית של עתירה רעועה, אפשר שיהיה בכך בלבד כדי לדחות את העתירה" (בג"צ 1759/94 סרוזברג נ' שר הבטחון, פ"ד נה(1) 625, 630-631 (1994)).

(וראו גם: בג"צ 6190/05 יטיב נ' רוה"מ אריאל שרון, פסקה 2 (14.8.05); ובג"צ 1404/07 בנימין נ' השופטת הנשיאה בקנשטיין (12.4.2007)).

ידועים לענין זה גם דבריו של השופט המנוח מ' חשין -

"נתחלפו העתים, נשתנו המנהגות, וימים שהיו חלפו ואינם עוד עמנו. על דרך ההפלה נאמר, שכיום נוטל אדם לידו את עיתון הבוקר או עיתון הצהריים, ומבטו מרקד בין הידיעות השונות עד שעינו צדה ידיעה פלונית. ומשמצא מה שמצא קרא הוא אל חבריו: קומו ונעלה ציון - אל בית המשפט העליון. אומר ועושה. עתירה לבית-משפט כמו נכתבת היא במהלך הנסיעה" (בג"צ 2148/94 גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון, פ"ד מח(3) 573, 600 (1994)).

וראה גם **בג"צ 2876/23 התנועה לטוהר המידות נ' היועצת המשפטית לממשלה**:

"כן יוער, כי חולשת טענת העותרת (או שמא טְרוֹנִיית העותרת) מקבלת משנה תוקף, לאור העובדה שהתשתית העובדתית, שמהווה את ערש היוולדה של פנייתה ועתירתה, יסודה בפרסומים עיתונאיים גרידא".

וגם בבג"צ 3697/23 עימראן אגבאריה נ. יחמ"ב - משטרת ישראל:

"למותר לציין כי כתבות עיתונאיות, עליהן נסמך העותר בעתירתו, אינן יכולות להוות אסמכתא לטענות בפני בית המשפט זה ביושבו כבג"צ".

בהמשך אף נראה ונציג את הליקויים הבסיסיים בכתבות, אשר הופכות אותן לבלתי ראויות גם בקנה מידה עיתונאי, לא כל שכן כבסיס עובדתי לעתירה לבג"צ. לא למותר לציין כי חוות דעת שנכתבו ע"י העותרת 1

(נספחים א'1 – א'4) אינן יכולות לשמש כבסיס עובדתי או נורמטיבי לעתירה, שכן אין אדם מציל עצמו בציצית ראשו.

ג.3 העתירה מוקדמת ולוקה בהעדר מיצוי הליכים

13. העתירה דנן פגומה מיסודה בשל העדר מיצוי הליכים כמצוות הדין ועל כן **זינה סילוק על הסף**.
14. העותרות צירפו לעתירה שני מכתבי פנייה ליועצת המשפטית לממשלה:
- (א) מכתב מיום 12 בדצמבר 2024, העוסק בהתקשרויות משרדי ממשלה עם גופי תקשורת (נספח ט"ז לעתירה).
- (ב) מכתב מיום 2 בינואר 2025, העוסק בראיונות ראש הממשלה (נספח י"ז לעתירה).
15. העתירה הוגשה ביום 10 בפברואר 2025, כחודש לאחר המכתב השני. מדובר ללא ספק בזמן בלתי סביר בנסיבות העניין. מדובר בסוגיות מורכבות ורחבות היקף, הנוגעות למדיניות ציבורית, חופש ביטוי, דיני מכרזים, מינהל תקין וטוהר מידות. גיבוש תשובה לעתירה דורש עבודת מטה רחבה, התייעצויות פנימיות וחיצוניות, ובחינה משפטית. הזמן שניתן למשיבה 1 (כחודשיים לפנייה הראשונה וכחודש לפנייה השנייה) רחוק מלספק את הזמן הדרוש לגיבוש מענה הולם מצד המדינה, ונראה כי הפניות עשו רק כדי לסמן V כמצוות אנשים מלומדה. ראייה לכך היא החודשים הארוכים ובקשות הארכה שביקשו המשיבים 1 – 4 על מנת לגבש את עמדתם.

ג.4 התשתית העובדתית לקויה, חסרה, מגמתית ומוטה פוליטית

16. כאמור, בבסיס העתירה מונחת הטענה שמסוף 2022 משרדי הממשלה מקצים תקציבי פרסום גדולים, עודפים, לערוץ 14, ובכך מפלים אותו לטובה ופוגעים בכלי תקשורת אחרים. כפי שנראה, הכתבות שצורפו לעתירה אינן תומכות בטענה זו – רחוק מכך.
17. על מנת לבסס טענה לאפליה או להקצאת משאבים לא שוויונית, היה על העותרות להציג נתונים מלאים, את כל התמונה כולה, ולרבות:
- את התקציב המלא של משרדי הממשלה לפרסום בטלוויזיה ואת חלוקתו לערוצי הטלוויזיה השונים (11, 12, 13, 14) בתקופה הרלוונטית – החל משנת 2022 ועד להגשת העתירה, בכל שנה ושנה;
 - את הנתונים הנדרשים לשם גיבוש חלוקה שוויונית של תקציבי הפרסום ובראשם נתוני הצפייה (רייטינג) של הערוצים השונים בתקופה הרלוונטית;
 - את המתאם בין חלוקת תקציב הפרסום כאמור לבין נתוני הרייטינג של הערוצים השונים;
 - שיקולים רלוונטיים נוספים הנדרשים לצורך חלוקת תקציבי פרסום של משרדי הממשלה לערוצי הטלוויזיה, כגון התאמה לקהל יעד לפי פילוח איכותי של הצופים.
18. הקורא את העתירה ואת הכתבות שצורפו לה אינו יכול שלא להתרשם מהמגמתיות והסלקטיביות של הצגת נתונים, אשר ממש זועקות מתוך השורות. הנה דוגמאות (מובן כי האמור להלן אינו שולל את טענת ערוץ 14 שהנתונים בעתירה שגויים ומוטים):
- ◆ העותרות מציגות "זינוק" כביכול בהוצאות משרדי הממשלה לפרסום בערוץ 14 החל מ- 2023 לאחר כניסת הממשלה הנוכחית. אלא שהמציאות היא שבתקופת הממשלה הקודמת, ממשלת בנט-לפיד, משרדי הממשלה הדירו והחרימו את ערוץ 14 ולא הקצו לו נתח שוויוני בתקציבי הפרסום. כך, בסעיף 18 לעתירה הובא הציטוט הבא: "ב-2022, תחת ראשי הממשלה בנט ולפיד, זמן האוויר

שרכשו משרד ראש הממשלה מערוץ 14 נשק לאפס. אחרי שובו של נתניהו לשלטון המגמה התהפכה. באוקטובר 2022, אחרי הטבח, משרד ראש הממשלה החל לפרסם בערוץ 14 ללא הפסקה במשך שלושה חודשים. המשרד רכש זמן אוויר בהיקף כולל של כ-83 דקות, יותר ממה שרוב משרדי הממשלה האחרים רכשו לאורך כל 2023. הרכישה התחדשה באוקטובר 2024."

וראה גם בעמוד 85 לעתירה שם נכתב כי בתקופת ממשלת בנט-לפיד היקף הפרסום של משרדי החקלאות והכלכלה בערוץ 14 "היה אפסי" וכי אחרי הקמת ממשלת נתניהו שני המשרדים החלו לפרסם גם בערוץ 14.

במילים אחרות, אליבא שהעותרות עצמן, בתקופת ממשלת בנט-לפיד, הממשלה פעלה בניגוד לדין, ע"י החרמת ערוץ 14 ושלילת תקציבי פרסום ממשלתיים ממנו תוך הסטתם לערוצים אחרים, נוחים לו. הממשלה הנוכחית רק תיקנה את העוול, ביטלה את החרם, והחלה לשתף את ערוץ 14 בקמפיינים פרסומיים שהתקיימו בשלל ערוצי התקשורת, לרבות בערוצי הטלוויזיה האחרים (למשל, מטה הטיפול במשפחות החטופים, מערך הסייבר הלאומי וכיו"ב גופים שהקצו אפס פרסום לערוץ 14 בתקופת ממשלת בנט-לפיד). יודגש: מדובר בקמפיינים של גופים ציבוריים שחילקו את תקציב הפרסום, באמצעות לפ"מ, לפי שיקולים מקצועיים המבוססים על נתוני הרייטינג של הוועדה הישראלית למידרוג.

◆ הטענה כי חל "זינוק" בהיקפי הפרסום בערוץ 14 ע"י העותרות משקפת תפיסה מעוותת שלפיה ערוץ 14 אינו ראוי לתקציב כלשהו. לשיטת העותרות, המצב הטבעי, הנכון, הוא החרמת ערוץ 14. לעותרות נראה הגיוני וסביר שמשרדי ממשלה בתקופת בנט-לפיד החרימו את ערוץ 14 משיקולים פוליטיים, ולעומת זאת הן טוענות שהעובדה שהממשלה הנוכחית ביטלה את החרם היא "בלתי סבירה באופן קיצוני".

◆ הטענה ש"באותה תקופה" היקף הפרסום הממשלתי בערוצים האחרים ירד (ס' 19 לעתירה) הובאה ללא סימוכין, ואולם נקל להבין כי כאשר ערוץ 14 החל לקבל תקציבי פרסום באופן יחסי לחלקו ברייטינג, קרי חלוקה הוגנת ושוויונית, ממילא חלקם של הערוצים האחרים ירד באופן יחסי.

◆ בכתבה של "העין השביעית" (נספח ו' 1) נכתב כי בתקופת ממשלת נתניהו "נרשמה עלייה מובהקת" בסך הפרסום שרכשה בהשוואה לקודמתה. אכן, עלייה מאפס לשיעור כלשהו תהווה תמיד "עלייה מובהקת", בוודאי כאשר העלייה משקפת את החלוקה המציאותית, הנכונה, של הרגלי הצפייה של הצופים בישראל.

◆ בעתירה מוצגים שיעורי עלייה בתקציבי הפרסום הממשלתיים לערוץ 14 בלי שום מדד השוואתי בר-תוקף. כך למשל, נטען כי ב-2023 חלה עלייה של 182% לעומת 2022, וב-2024 העלייה הייתה של 280% לעומת 2022. **נשאלת השאלה - היכן טבלאות הרייטינג של יתר הערוצים ומדוע הן לא מוצגות? האם יש כאן ניסיון להטעות את ביהמ"ש הנכבד, שמא עקומות ונתוני הרייטינג יספקו הסבר מניח את הדעת לחלוקת עוגת הפרסום? הייתכן שהנתונים המלאים יראו שהממשלה הנוכחית פועלת באופן שוויוני ומקצועי במקום שהקודמת שללה תקציבי פרסום מערוץ 14 משיקולים פוליטיים גרידא?**

◆ חשוב לומר כי העותרות אינן מביעות שמץ של ביקורת על הקיפוח הנורא של ערוץ 14 ע"י ממשלת בנט-לפיד, כפי שהוא משתקף בכתבות שהביאה. לו העותרות היו פועלות בתום לב, היו מציגות לביהמ"ש הנכבד נתונים על האופן בו חולק תקציב הפרסום הממשלתי בשנת 2022 בין ערוצי הטלוויזיה השונים. הדבר מחזק את טענתנו כי מדובר בגופים פוליטיים, בוודאי לא "מכוני מחקר",

שעמדתם מוכתבת ע"י עמדה פוליטית ולא ע"י עקרונות של שוויון וחופש ביטוי. כבר הראינו כי הגב' זהבה גלאון תומכת בהחרמת כל חברה מסחרית שתפרסם בערוץ 14. מכאן קצרה הדרך להשקפה שכל הקצאת שקל ממשלתי לפרסום בערוץ 14 הוא חטא שבגיניו יש צורך לעתור לבג"ץ.

◆ העתירה מצניעה/מסתירה נתונים שמופיעים בכתבות של "העין השביעית" אשר אינם נוחים לה ושומטים את הבסיס לעתירה. כך, בכתבה בעמוד 85 לעתירה נכתב כי בכמה משרדי ממשלה הנשלטים ע"י הליכוד – משרד האנרגיה, משרד המשפטים, משרד התרבות הספורט, משרד התיירות – נרשמה **ירידה בפרסום בערוץ 14 בשנת 2024.**

◆ בכתבות של "העין השביעית" קיימת התייחסות מסוימת, הסבר מוצנע, לגידול בפרסום הממשלתי בערוץ 14 מסיבת הגידול ברייטינג של ערוץ 14 והעלייה בתעריפי הפרסום הנובעת מכך. העותרות מתעלמות מכך לחלוטין. כך, נאמר בכתבה (עמ' 86-87 לעתירה):

"הרייטינג של ערוץ 14 עולה, ואיתו התעריפים."

"הנתונים על הזינוק בהיקף הפרסום הממשלתי בערוץ 14 לא מצביעים על הנחיה מפורשת מצד שרי הליכוד, ואפשר למצוא להם הצדקה. בסוף 2022 אחרי הניצחון של נתניהו והליכוד בבחירות, חלה עלייה בנתוני הרייטינג של הערוץ. ב – 2023, בחודשים הראשונים של מלחמת 7 באוקטובר, נרשמה עלייה נוספת. אף שלאחרונה (הכתבה מנובמבר 2024 – י.ד.) נבלמה המגמה, כיום ערוץ 14 הוא מתחרה ישיר של ערוץ 12, גוף התקשורת המוביל במדינה. העלייה ברייטינג קיבלה ביטוי בתעריפים.... לאחרונה הקפיצו בערוץ את מחירי הפרסום בפריים-טיים לרמה שלפחות על הנייר אינה נבדלת באופן מהותי מרמת המחרים של ערוץ 12 וערוץ 13."

ראה גם בכתבה בעמוד 92 לעתירה נאמר כי את ה"זינוק" בתקציב הפרסום הממשלתי לערוץ 14 ב – 2023 "ניתן לתלות בהצלחה היחסית של הערוץ בשנתיים שחלפו מאז, שבהן הרייטינג המשיך לעלות."

לעניין חשוב זה אין, כמובן, ביטוי כלשהו בעתירה גופה.

◆ ממשלת בנט-לפיד הכריזה חרם שקט על ערוץ 14 וממשלת נתניהו ביטלה אותו, ומכאן ה"גידול" שאינו אלא חזרה לקנה מידה שוויוני וחוקי. מדהים להיווכח כיצד חלוקה מאוזנת של תקציבי פרסום ממשלתיים מוצגת בעתירה זו בצורה מעוותת כהטבה לערוץ 14.

◆ ככלל, בעתירה לא מצוין כיצד חושבו ההערכות ולא הובאו הנתונים הגולמיים של 'יפעת', כך שאין דרך לבחון את מידת האמינות של הנתונים שבעתירה. ברי כי הנתונים אינם כוללים את כלל הוצאות הממשלה לפרסום בטלוויזיה ואינם משקפים את כלל הערוצים, וכך קל מאוד להטות את המסקנות.

ד. העתירה אינה מבססת עילה להתערבות בית המשפט

1.ד היעדר סמכות והיעדר עילה משפטית להתערבות בראיונות ראש הממשלה

19. לא קיימת נורמה משפטית תקפה המעניקה סמכות לבית המשפט הנכבד להורות לראש ממשלה זה או אחר, להתראיין או לא להתראיין בכלי תקשורת כלשהו. לא קיימת הוראת דין כלשהי שבכוחה לבסס את הסעד הנדרש.

20. בהיותו ראש הממשלה יאיר לפיד התראיין לכל ערוצי הטלוויזיה מלבד ערוץ 14 ואפילו סירב להכניס את כתבי ערוץ 14 למסיבת עיתונאים אותה קיים ב 12.10.2022, ולא שמענו כי העותרות הגישו עתירה לבג"ץ

בגין כך. לא זו אף זו, יאיר לפיד ומפלגת 'יש עתיד' בראשה הוא עומד ניסו באופן אקטיבי להביא לסגירת ערוץ 14, עת הגישו עתירה לוועדת הבחירות המרכזית בדרישה להגדיר את ערוץ 'עכשיו 14' כ"גוף פעיל בבחירות" דבר שעלול היה להוביל לסגירתו (מב"כ 1/25 יש עתיד בראשות יאיר לפיד נ' ערוץ יהודי ישראלי בע"מ ואח').

21. השאלה האם להתראיין בתקשורת והיכן, מצויה בליבת חופש הביטוי של כל אדם, והיא חלה כמובן גם על ראשי ממשלה ושרים. העותרות לא מצביעות על נורמה חוקתית או חוקית שמכוחה הן דורשות להורות לראש הממשלה להתראיין לכלי תקשורת מסוים ולא לאחר.

22. מדובר בדרישה כה מופרכת מהבחינה הנורמטיבית והערכית, שהעותרות נאלצו לנדוד עד להנחיה 1.1700 של היועץ המשפטי לממשלה שעוסקת במתן חסות ע"י עובדי ציבור. לפי הטענה (ר' ס' 55-66 לעתירה), ראיון של ראש ממשלה (ולצורך כך גם של כל עובד ציבור – שר, מנכ"ל, פקיד וכו') בכלי התקשורת הינו בגדר "מתן חסות" הכפוף להנחיה 1.7000 ולפיכך טעון אישור של "גוף מאשר" (ההנחיה אינה נוקבת בזהות). ברי כי היועץ המשפטי לממשלה התכוון למתן חסות לאירוע ציבורי-תקשורתי ולא העלה על דעתו כי תשמש בסיס נורמטיבי לצוות על ראש הממשלה להתראיין או לא. האבסורד שבטענת העותרות כה ברור עד כי נדמה כי שולבה בעתירה רק כפרובוקציה, להנאת תורמי העותרות.

2.4 היעדר עילה להתערבות בהקצאת תקציבי פרסום ממשלתיים

23. פעולות הממשלה, ראש הממשלה והשרים, ובכלל זה התקשרויות עם גופי תקשורת, פרסום ממשלתי ובחירת פלטפורמות לתקשורת עם הציבור, הן במהותן החלטות מדיניות המצויות בליבת שיקול הדעת של הרשות המבצעת. בית המשפט העליון ביושבו כב"ץ, לא יתערב בהחלטות מסוג זה, אלא במקרים חריגים וקיצוניים של חוסר סמכות, חוסר סבירות קיצוני או פגיעה מהותית בעקרונות יסוד של המשפט המנהלי. העותרות מבקשות למעשה מבית המשפט להחליף את שיקול דעתה של הממשלה בשיקול דעתו שלו, ובכך לפגוע בעקרון הפרדת הרשויות. הממשלה פועלת לקידום מדיניותה ולתקשורת אפקטיבית עם הציבור, וזכותה לבחור את הכלים והערוצים המתאימים ביותר להשגת מטרות אלו, תוך התחשבות בקהלי יעד שונים, יעילות תקשורתית ועלויות (ראה תשובת השר יריב לוין בנספח י"ט לעתירה המתייחסת לפרסום מודעות סטטוטוריות אבל כוחה יפה גם כאן).

3.4 יש לדחות את הטענה להסטת תקציבים חסרי תקדים – העותרות מציגות נתונים מעוותים

24. בעתירה נטען להסטת תקציבי פרסום בהיקפים חסרי תקדים, בלא הצדקה עניינית לערוץ 14, תוך שהיא מציגה "זינוק" של 182% ב-2023 ו-280% ב-2024 ביחס ל-2022. טענה זו מעוותת את המציאות. כאמור, הגידול הוא תוצאה ישירה של הגידול העצום בנתח הרייטינג של ערוץ 14 בתקופה הנדונה וביטול החרם שהטילה ממשלת בנט-לפיד על הערוץ.

25. פרסום ממשלתי, ככל פרסום מסחרי, מונחה על ידי הצורך להגיע לקהל היעד המרבי בכפוף לעקרונות המשפט המנהלי ובראשם עיקרון השוויון. העלייה בהקצאת תקציבי פרסום לערוץ 14 משקפת למעשה את העלייה הדרמטית ברייטינג ובנתח הצפייה של הערוץ, שהפך לגורם מרכזי בשוק התקשורת. כל גוף פרסום מקצועי שמנהל כספי ציבור מחויב להשקיע במקומות שבהם הוא מקבל את התמורה המרבית עבור כספו.

26. אם בשיקולי יעילות עסקינן, העותרות מתעלמות או מתכחשות לעובדה כאמור שערוץ 14 זוכה לאמון ציבור הצופים בשיעור הולך וגדל, אמון המתבטא בשיעורי צפייה גבוהים (רייטינג) בשעות הפריים-טיים

ובשעות היום. אמון הציבור בערוץ 14 בשיעור כה משמעותי (במונחי רייטינג, יותר מזה הניתן בערוצים כאן 11 ו-13) לא ייתכן אלא הודות לאמינות השידורים, הדיווחים והפרשנויות.

27. יצוין כי העלייה בפרסום בערוץ 14 כתוצאה מהעלייה באחוזי הצפייה באה לידי ביטוי מובהק בבחירתו של השוק הפרטי, של מפרסמים מסחריים (למעט אלה המטילים חרם פוליטי), להקצות לערוץ תקציבי פרסום בשיעור הולך וגדל.

28. מכוח עיקרון השוויון, על משרדי הממשלה חלה חובה להקצות את תקציבי הפרסום לפי שיקולים מקצועיים נטו. מחובתה של לשכת הפרסום הממשלתית (לפ"מ) לפעול על פי שיקולים מקצועיים של יעילות ומקסימום חשיפה. ערוץ 14 הינו כלי תקשורת משמעותי, ולכן ההחלטה להגדיל את הפרסום הממשלתי בו אינה "העדפה פסולה" אלא חובה של מנהלי כספי ציבור.

2. העתירה היא כסות לדרישה שהמדינה תפעיל סנקציות כלכליות נגד ערוץ 14

29. העתירה מבקשת לממש, באמצעות ביהמ"ש הנכבד, את חזון העותרות להטלת חרם כלכלי על ערוץ 14.

30. מדובר בדרישה לנקוט בצעד פוזיטיבי ענישתי נגד ערוץ 14 – הפסקת הפרסום הממשלתי בו, או לכל הפחות הקפאת תקציבי הפרסום והפסקת ראיונות ראש הממשלה – בניגוד לכל נורמה קיימת.

31. קיימות הנחיות ברורות, סדורות ומחייבות באשר לאופן ההתנהלות של משרדי ממשלה ונושאי משרה בכל הנוגע לפרסומים והתקשרויות עם גופי תקשורת, כגון הוראות תכ"ס 15.3.2 הקובעות תנאים והגבלות לפרסום ממשלתי, במטרה למנוע שימוש בכספי ציבור לצרכים פוליטיים. הוראות אלו כוללות דרישות לתוכן ענייני, צנוע, נטול פניות פוליטיות, ואיסור על קידום מטרות אישיות או פוליטיות.

הנחיות אלו גובשו ונועדו להבטיח מחד את שמירת עקרון השוויון בין כלי התקשורת השונים ואת השימוש ההוגן במשאבי ציבור, ומאידך את שמירת חופש הביטוי וחופש העיתונות. ההנחיות כוללות פרקים מפורטים המתווים גבולות ברורים למותר ולאסור, ובכלל זה – מניעת הפליה פסולה בין כלי תקשורת, הקפדה על שימוש זהיר במשאבי מדינה בכל הנוגע לפרסום, והפרדה בין פעילות ממשלתית עניינית לבין פעילות בעלת גוון מפלגתי.

32. מכאן, שלא קיים בסיס לטענת העותרות בדבר היעדר הנחיות מתאימות, אלא כל רצון שהיועצת המשפטית לממשלה תפעיל את סמכויותיה באופן ייחודי וממוקד נגד ערוץ 14. במילים אחרות, מדובר בניסיון לעקוף את האיזון שהותווה בהנחיות, ולהפוך אותן לכלי לפעולה יזומה נגד גוף תקשורת מסוים, וזאת בניגוד לעקרונות היסוד של ההנחיות וללא בסיס משפטי המצדיק התערבות כזו.

33. העתירה דן אינה שונה במהותה ממהות העתירה בה מעורבות שתי העותרות בבג"ץ 18344-05-25 שם כאמור דורשות העותרות שבית המשפט יכריח את רשויות האכיפה לפתוח בחקירה פלילית נגד ערוץ 14 על התבטאויות של עיתונאים, פאנליסטים ומרואיינים.

ה. סיכום

34. דינה של העתירה דחייה על הסף מהטעמים האמורים מעלה.
35. לגופה, ובכל הקשור בטענה להקצאת תקציבי פרסום, מדובר בעתירה שהייתה אמורה להיות מבוססת על עובדות. ברם, בעתירה זו אין את הדבר החשוב ביותר – תשתית עובדתית מלאה, מקיפה ומהימנה שעל בסיסה יכול בית המשפט הנכבד לגבש הכרעה.
36. בתשובה מקדמית זו הראינו על קצה המזלג, כי בשלהי 2022 בוטל חרם שקט שהטילה הממשלה הקודמת על ערוץ 14, וגופי ממשל שונים החלו לפרסם בערוץ 14, בהתאם לחלקו היחסי ההולך ועולה בשוק הפרסומות בטלוויזיה. במידת הצורך, תוגש לביהמ"ש הנכבד חוות דעת סדורה בעניין זה.
37. העותרות מנסות לגרור את בית המשפט להתערבות פסולה בשיקול דעתה הלגיטימי של הרשות המבצעת ובקביעת מדיניותה. אין כל עילה משפטית המצדיקה את התערבות בית המשפט בהחלטות אלו או בהכתבת אופן ניסוח הנחיות פנימיות לרשות המבצעת.

תצהיר

אני הח"מ אריאל אדרי נושא ת.ז. 300664299 לאחר שהוזהרתי כדין כי עליי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן מצהיר בזאת כלהלן:

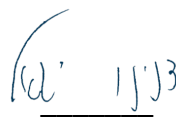
1. שמי ופרטיי הינם כנ"ל.
2. אני נותן תצהירי זה בתמיכה לתגובה מקדמית של המשיבה 5 לעתירת זולת לשוויון וזכויות אדם ואח' נ' היועצת המשפטית לממשלה בג"ץ 23577-02-25.
3. אני מכהן בתפקיד מנכ"ל חברת ערוץ יהודי ישראלי בע"מ המפעילה את ערוץ 14, המשיבה 5.
4. אני מאשר כי העובדות המפורטות בתגובת הערוץ הן למיטב הבנתי וידיעתי האישית מתוקף תפקידי כמנכ"ל הערוץ, והטענות המשפטיות הן על פי ייעוץ משפטי שקיבלנו.

זה שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

	29.10.25
חתימה	תאריך

אישור עו"ד

אני הח"מ עו"ד יגאל דנינו מאשר בזאת כי מר אריאל אדרי המוכר לי אישית, לאחר שהוזהר על ידי כי עליו לומר אמת וכי אם לא יעשה כן הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות הצהרתו אשר הוצגה לי במלואה וחתם עליה מולי בהתוועדות חזותית.

	29.10.25
חתימה	תאריך

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	פסק-דין בבג"ץ 7232/22	19
2	פרוטוקול הדיון בבג"ץ 8674/23 הנ"ל מיום 1/8/2024	29
3	העתק העתירה ללא נספחים	41
4	פרסומי זהבה גלאון	84
5	קובץ נתונים מהוועדה הישראלית למדרוג שערות 14 חבר בה	86

נספח 1

פסק-דין בבג"ץ 7232/22

עמ' 19

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7232/22

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העותר: ערוץ יהודי ישראלי בע"מ

נ ג ד

המשיבים: 1. מרצ - השמאל של ישראל בראשות זהבה גלאון
2. רשם המפלגות

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים

תאריך הישיבה: ו' בחשון התשפ"ג (31.10.2022)

בשם העותר: עו"ד יגאל דנינו

בשם המשיבה 1: עו"ד אורי הברמן

בשם היועצת המשפטית
לממשלה:

עו"ד דניאל מארקס

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. במסגרת ההיערכות ליום הבחירות לכנסת ה-25 הודיעה מפלגת "מרצ – השמאל של ישראל", היא המשיבה 1 (להלן: מרצ או המפלגה) לערוץ הטלוויזיה העותר, הידוע כ"ערוץ 14", כי אין בדעתה לאפשר לו לשדר ממטה המפלגה ביום הבחירות. האם החלטה זו התקבלה כדין? בשאלה זו התבקשנו להכריע.

2. ייאמר כבר עתה כי ההחלטה בעניין התקבלה כיומיים לפני יום הבחירות, הצפויות להתקיים מחר, יום 1.11.2022, ומכאן הדחיפות הנודעת להכרעה. העתירה הוגשה אתמול בשעות הערב, ונקבעה לדיון דחוף היום.

3. נפתח בהצגת העובדות, גם אם בתמצית, בהתחשב בנסיבות. על-פי הנטען בעתירה, ביום 28.10.2022 או בסמוך לכך, שלחה מרצ הודעה לאמצעי התקשורת השונים ובה עדכנה כי ביום 30.10.2022 יתקיים סיור מקדים במטה הבחירות של המפלגה בתל אביב וזאת לקראת אירוע הבחירות שצפוי להיערך במקום ביום הבחירות עצמו. כמו כן, התבקשו כלי התקשורת להעביר דרישות טכניות לצורך היערכות לסיקור

האירוע. בהמשך לכך, ביום 30.10.2022, בשעות הצהריים, פנה נציג ערוץ 14 למרצ וביקש הוראות הכוונה לצורך השתתפותו בסיור המקדים. בתגובה, כך נטען, הודיעה מרצ כי ערוץ 14 לא יורשה להציב עמדת סיקור במטה הבחירות של המפלגה ועל כן נציגיו אינם רשאים לקחת חלק בסיור שנערך במקום. עוד באותו יום שלחו נציגי ערוץ 14 מכתב התראה ליו"ר מפלגת מרצ ובו הלינו על ההחלטה לסרב לאפשר את כניסתם לאירוע. פנייה זו, כך צוין, לא זכתה לכל התייחסות נוספת.

4. במסגרת עתירתו טוען ערוץ 14 כי התנהלותה של מרצ אינה עולה בקנה אחד עם החובות המוטלות על מפלגה כגוף דו-מהותי, הכפוף לכללי המשפט הציבורי. לטענת הערוץ, החלטתה של מרצ מובילה לפגיעה קשה בחופש העיתונות, חופש הביטוי וזכות הציבור לקבל מידע עיתונאי. בין היתר, נטען כי מניעת אפשרותו של הערוץ לסקר את האירוע מעבירה מסר מרתיע לציבור כולו ולאמצעי התקשורת בפרט, וזאת מתוך מטרה להגביל את הביקורת הציבורית על מרצ, ראשיה ופועלה הפוליטי. בעתירה אף נטען כי ההחלטה פוגעת גם בחופש העיסוק של הערוץ ומפלה אותו לרעה אל מול כלי תקשורת מתחרים, אשר כניסתם לאירוע הותרה. בהקשר זה אף הודגש מעמדו התקשורתי המיוחד של יום הבחירות, הזוכה מטבע הדברים לעניין ציבורי רב. להשלמת התמונה, יצוין כי העתירה כוונה אף כנגד המשיב 2, רשם המפלגות, אולם בפועל לא התבקש כל סעד בעניינו.

5. בד בבד עם העתירה הגיש ערוץ 14 אף בקשה שהוגדרה "דחופה" למתן צו ביניים וצו ארעי. בבקשה נטען כי בהתחשב בסד הזמנים הדוחק עד ליום הבחירות, יש מקום להורות למרצ לזמן את נציגי הערוץ ולתאם עימם את הצדדים הטכניים-לוגיסטיים אשר יאפשרו הצבת עמדת שידור מטעמו במטה הבחירות של המפלגה, וזאת עד להכרעה בעתירה לגופה.

6. עם קבלת העתירה, בהינתן לוח הזמנים הרלוונטי ובמכלול הנסיבות, הוריתי למרצ להגיש תגובה קצרה לעתירה ולבקשה למתן צו ביניים עד היום בשעה 8:00 בבוקר. בנוסף, ובהתחשב בהיבטים הציבוריים המתעוררים במקרה דנן, הוריתי על קבלת עמדת היועצת המשפטית לממשלה ביחס לנושא העתירה עד לאותו מועד. כמו כן, הוריתי כי התיק יקבע לדיון בפני הרכב לא יאוחר מהיום בשעה 14:00.

7. בעיקרו של דבר, בתגובה מטעם מרצ נטען כי אין מקום להתערבות שיפוטית בהחלטתה. מרצ הבהירה כי ההחלטה שלא להזמין את נציגי הערוץ למטה הבחירות היא "ביטוי לסלידתה של המפלגה מהתנהגות הערוץ, מהזלזול המופגן, מהפצת 'פייק ניוז' "

וכי ייתכן שזהו "הכלי היחיד שיש למפלגה כנגד כלי תקשורת להביע מורת רוחה מהתנהלותו" (פסקה 4 לתגובת מרצ). בהקשר זה הודגש כי מנקודת מבטה של מרצ ערוץ 14 אינו ערוץ תקשורת, אלא מדובר בכלי תעמולה הפועל לרומם את מפלגת הליכוד. זאת ועוד, מרצ טענה כי בעתירה לא הוצג כל מקור נורמטיבי או דבר חקיקה שיש בכוחו לחייבה להיענות לבקשת הערוץ ולאפשר את השתתפותו באירוע הבחירות של המפלגה. בהקשר זה הוטעם כי מפלגה מהווה גוף דו-מהותי מיוחד, הפועל בשירות קהל מוגדר ומתוך מטרה לקדם רעיונות פוליטיים, וכי אין מקום להתערב ביחסיו הפנימיים עם גוף תקשורת מסוים. לבסוף, מרצ ציינה כי העתירה מעוררת שאלות אף במישור סמכותו של בית משפט זה לדון בה. זאת, בהדגישה כי מפלגה איננה נכללת באף לא אחד מן הגופים הכפופים לסמכות בית המשפט הגבוה לצדק כאמור בסעיף 15(ד) לחוק-יסוד: השפיטה.

8. בפתח תגובתה של היועצת המשפטית לממשלה, ובהתייחס למישור הסמכות, צוין כי קיים ספק משמעותי באשר להצדקה לדון בעתירה בפני בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. בהקשר זה צוין כי בעתירה לא התבקש כל סעד כלפי רשות מרשויות השלטון או רשות מנהלית אחרת. זאת ועוד, נטען כי אין לראות במפלגת מרצ גוף "הממלא תפקיד ציבורי על פי דין" בהתאם לחלופה הנזכרת בסעיף 15(ד)(2) לחוק-יסוד: השפיטה. לצד זאת, ולמען הזהירות, הוסיפה היועצת המשפטית לממשלה והתייחסה אף לגוף הטענות המועלות בעתירה. בעשותה כן, עמדה היועצת המשפטית לממשלה מחד גיסא על מאפייניה המיוחדים של מפלגה כגוף דו-מהותי הכפוף לכללי המשפט הציבורי, ומאידך גיסא כגוף פוליטי, על כל המשתמע מכך, הנהנה ממרחב פעולה רחב ומהגנה מפני התערבות שלטונית בכל הנוגע לפעילותו הרעיונית והערכית. לבסוף, היועצת המשפטית לממשלה הוסיפה כי בנסיבות העניין לא ניתן להתעלם מהקושי המשפטי הגלום במניעת האפשרות של גוף תקשורת לסקר את מטה הבחירות של מרצ. זאת, בשים לב להשלכות ההחלטה על היבטים של חופש העיתונות, חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, שאף הם ראויים להיות מובאים בחשבון. ניתן אפוא לסכם ולומר שעמדתה הכתובה של היועצת המשפטית לממשלה היטיבה לשקף את השאלות שהמקרה מעורר, אך מבלי לנקוט עמדה חד-משמעית באשר להכרעה הראויה בו.

9. בדיון שנערך בפנינו היום שבו הצדדים וחזרו על טענותיהם האמורות. בפתח הדיון, בהסכמת הצדדים ובהינתן הצורך במתן הכרעה שיפוטית מהירה, הודענו כי הדיון יתקיים כאילו ניתן בעתירה צו על-תנאי.

10. במהלך הדיון בא-כוחו של ערוץ 14 הטעים כי העתירה מכוונת באופן ספציפי כנגד אירוע ציבורי מרכזי מן הסוג שנדון כאן, להבדיל מאשר היבטים אחרים שביחס אליהם יש לכבד את חופש הביטוי של המפלגה (למשל, בחירה לאיזה ערוץ להתראיין ועוד).

11. מנגד, בא-כוחה של מרצ הדגיש כי מנקודת מבטה של המפלגה מדובר באירוע "פרטי" וכי חשוב להימנע מהתערבות משפטית בתחום הפוליטי המובהק.

12. במהלך הדיון ציינה באת-כוח היועצת המשפטית לממשלה כי המקרה דנן מעורר שאלות מורכבות ביחס להיקף החובות הציבוריות המוטלות על מפלגות, כמו גם על מערכת היחסים שבינן לבין כלי תקשורת. היא הדגישה כי בסדר הזמנים שנוצר לא ניתן לפרוס עמדה מקיפה באשר לכלל היבטים אלה. לצד זאת, ולאחר שנטלה פרק זמן נוסף להתייעצות, הובהר, בהתייחס למקרה הקונקרטי דנן, כי לשיטת היועצת המשפטית לממשלה נדרשים טעמים כבדי משקל על מנת למנוע מערוץ 14 לבדו להשתתף באירוע הבחירות של מרצ, בהתחשב באופיו הציבורי. לשיטתה, טעמים מסוג זה לא הוצגו בנסיבות העניין על-ידי המפלגה.

13. לאחר ששמענו את טענות הצדדים המלצנו למרצ לשקול את עמדתה, ולשם כך ערכנו הפסקה בדיון. לאחר שנטל זמן להתייעצות, הודיענו בא-כוחה של מרצ כי היא עומדת על כך שדין העתירה להידחות. הגיעה אפוא העת להכריע.

דיון והכרעה

בפתח הדברים: שאלת הסמכות

14. תחילה, ועוד בטרם אפנה לדון בסוגיות המהותיות המועלות בעתירה, יש להידרש בתמצית לשאלת הסמכות.

15. האמת ניתנת להיאמר: המתכונת שבה הוגשה העתירה דנן מעוררת, על פני הדברים, קשיים לא מבוטלים בכל הנוגע לשאלת הערכאה המוסמכת לדון בה. כאמור, עסקינן בעתירה המופנית כל כולה כלפי החלטה שקיבלה מפלגה פוליטית ביחס לעניינו של גוף תקשורת מסוים. אף צירופו של רשם המפלגות כמשיב 2 לעתירה נעשה באופן "טכני בלבד" וזאת בשים לב לכך שלא התבקש במסגרתה כל סעד קונקרטי המופנה אליו. על רקע זה, וכפי שציננה היועצת המשפטית לממשלה בעמדתה, עלולה להתעורר שאלה

ביחס למעמדה המדויק של מפלגת מרצ, ובכלל זה האם היא נכללת בגדר הגופים השונים המפורטים בסעיף 15(ד) לחוק-יסוד: השפיטה.

16. לצד זאת, איננו סבורים כי המקרה דנן מחייב הכרעה בכלל ההיבטים העקרוניים המתעוררים במישור הסמכות. ממילא, ובשים לב למגבלותיו הברורות של הדיון שהתקיים בפנינו, אף לא הונחה בפנינו תשתית מספקת בהקשר זה.

17. כידוע, סעיף 15(ג) לחוק-יסוד: השפיטה מורה כי בית המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק "ידון בענינים אשר הוא רואה צורך לתת בהם סעד למען הצדק ואשר אינם בסמכותו של בית המשפט או של בית דין אחר". בהקשר זה נקבע בפסיקתנו כי "סמכותו של בית-משפט זה על-פי הוראת סעיף 15(ג) לחוק-יסוד: השפיטה היא רחבה ביותר. מכוח הוראה זו הוכרה סמכות השיפוט של בית המשפט הגבוה לצדק, גם מקום שלבית-משפט או לבית דין אחר הייתה סמכות שיפוט בעניין, ובלבד שמתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת" (בג"ץ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2) 229, 239 (1993)). ניתן להוסיף, כי בעבר בית משפט זה דן במקרים מתאימים בעניינים הנוגעים להתנהלות פוליטית של מפלגות במרחב הציבורי (ראו: בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה(1) 749 (1991) (להלן: עניין ז'רז'בסקי); בג"ץ 5364/94 ולנר נ' יושב-ראש מפלגת העבודה הישראלית, פ"ד מט(1) 758 (1995)).

18. על רקע זה, ואף מבלי להכריע באופן מלא באשר לנסיבות שבהן יש לנקוט בהליך אזרחי המכוון לסעד הצהרתי בבית המשפט המחוזי, מצאנו כי מכלול נסיבותיו של מקרה זה מצדיק שימוש בסמכותנו מכוח הסעיף האמור. בהקשר זה נתנו דעתנו למגבלות המעשיות המשמעותיות הנובעות בשלב זה ממועד הבחירות הקרוב, אשר יחול בעוד פחות מ-24 שעות. במצב דברים זה, ברי כי אם תימחק העתירה לא יתאפשר קיום דיון משפטי יעיל בערכאה אחרת בטענותיו של ערוץ 14, לא כל שכן הכרעה בהן בתוך מגבלת הזמנים הרלוונטית (ראו והשוו: בג"ץ 40/74 ברקול נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד כח(1) 785 (1974)). יתרה מכך, נתנו דעתנו אף לאופיין הציבורי והחוקתי המובהק של הסוגיות המתעוררות במקרה דנן, שיש בהן, כמפורט בהמשך, להשליך על מימושם של עקרונות היסוד בדבר חופש הביטוי וחופש העיתונות. הדברים אמורים בפרט על רקע החשיבות הציבורית הברורה הנוגעת ליום הבחירות הקרב ולסיקורו השוטף לטובת הציבור כולו. משכך, מצאנו כי ישנם טעמים מספקים למתן הכרעתנו.

מפלגות והזירה התקשורתית: בין מניעת גישה לסיוע אקטיבי

19. נקודת המוצא לענייננו, שדומה כי מקובלת במידה רבה על הצדדים כולם, היא סיווגה המשפטי המיוחד של מפלגה כגוף דו-מהותי. עניין זה אף הובהר בעבר בפסיקתו של בית משפט זה בשים לב למכלול מאפייניו של מוסד המפלגה, העוטה במקביל "אדרת ציבורית ואדרת 'פרטית'" (ע"א 8414/08 טל נ' פריד, פסקה כ"ד (28.10.2008) (להלן: עניין פריד)). כן ראו: עניין ז'רד'בסקי, בעמ' 836; ע"א 2129/19 טוירמן נ' הליכוד תנועה לאומית ליברלית, פסקה 10 (24.12.2019); רענן הר-זהב "חוק המפלגות – מציאות חדשה" המשפט ב 33, 37-39 (התשנ"ה); יגאל מרזל המעמד החוקתי של מפלגות פוליטיות 260-258 (2004) (להלן: מרזל); אסף הראל גופים ונושאי משרה דו-מהותיים 110-109 (2019)). משמעות הדברים היא כי על עניינה ופעולותיה של המפלגה עשויים לחול, בצד עקרונות המשפט הפרטי, אף כללים וחובות מכוח המשפט הציבורי. בהתאם, יש להבחין בין פעולות הנעשות בכובעה "הפרטי" של המפלגה לבין פעולות בעלות אופי "שלטוני-ציבורי". משמעותה המדויקת של קביעה זו, כמו גם היקפן של החובות הנובעות ממנה, טרם הוברר עד כה בצורה ממצה. כך צוין כי "אפיון המפלגה כגוף דו מהותי אינו נותן תשובה לשאלות מהות עצמן, דהיינו, אילו נורמות חלות על המפלגה, והדבר מוליד פתרונות אד-הוק, פניה לבתי המשפט ובחינת כל מקרה לגופו" (עניין פריד, בפסקה כ"ד. ראו גם: מרזל, בעמ' 260-258).

20. בצד זאת, יש להדגיש כי בד בבד עם סיווגן של מפלגות כגופים דו-מהותיים הוכר אף חופש הפעולה היחסי המוקנה להן. גישה זו נכונה ביתר שאת מקום בו מדובר בהתערבות בענייניהן הפנימיים של מפלגות, לרבות בפעולותיהם של טריבונלים הפועלים מטעמן (ראו והשוו: ע"א 832/19 הנגבי נ' הליכוד, פסקה 17 (4.2.2019)). עמדה זו מתחייבת נוכח מאפייניהן הפוליטיים הברורים של המפלגות, שכל אחת מהן פועלת לקידום ערכים ועקרונות בהתאם לצו מצפונם ואמונתם של חבריה. למעשה, במבט רחב, תפיסה זו אף נשענת על ההכרה כי פעילותן של מפלגות מהווה אמצעי חשוב למימושן של זכויות יסוד של כלל החברים בהן כמו גם של תומכיהן. זאת, בראש ובראשונה, בהתייחס לחופש ההתאגדות הפוליטי, חופש הביטוי והזכות לבחור ולהיבחר (ראו: רע"א 7504/95 יאסין נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 45, 58-61 (1996)). מכאן ההתלבטות במקרה זה, שאילו היה מתעורר בעניינה של רשות ציבורית לכל דבר ועניין – ההחלטה בו הייתה פשוטה בהרבה (ראו והשוו: בג"ץ 181/96 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' הרמטכ"ל, פ"ד נ(5) 45 (1996)). כך גם בנסיבות שבהן היה מדובר בגוף דו-מהותי "מן השורה" (ראו והשוו: בש"א (מחוזי חי') 8316/99 כלבו 1979 בע"מ נ' עיריית חיפה, פ"מ תשנ"ט(1) 769 (1999)).

21. המקרה דנן מעורר התלבטות גם על רקע מערכת היחסים שבין כלי תקשורת לבין מפלגות ונציגים פוליטיים, אשר מטבעה מערבת לעיתים שיקולים פוליטיים ואינטרסים פנימיים הדדיים. על כן, נדרשת זהירות רבה טרם התערבות בהחלטות מסוג זה. לא זו אף זו: חשוב לזכור כי פעמים רבות מעורבותה התקשורתית של מפלגה ובכלל זה התנהלותה אל מול גופים עיתונאיים שונים כרוכות עד לבלי הפרד במימוש חופש הביטוי הפוליטי המוקנה לה.

22. לצד זאת, לאחר שנתנו דעתנו למכלול נסיבות העניין, אנו סבורים כי המקרה דנן מחייב התערבות שיפוטית. ניכר כי מקרה זה הוא בעל מאפיינים ציבוריים מובהקים ביותר, התומכים בהטלת חובות מנהליות על המפלגה ובראשן גם החובה לנהוג בשוויון ולכבד את חופש העיתונות. נסביר את טעמינו לכך.

23. כאמור, אנו מצויים עתה ערב פתיחת הקלפיות במדינת ישראל, כאשר לא ניתן להפריז בחשיבותה של העבודה העיתונאית בתקופת בחירות. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח העניין התקשורתי הברור הקיים בסיקור מטות המפלגות ביום הבחירות ובהבאת המתרחש שם לידיעת הציבור הרחב. במובן זה, ניתן לומר כי עסקינן במאורע המצוי בנקודת המפגש שבין חופש הביטוי, חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת. משכך, אין לקבל את טענתה של מרצ כי יש להשקיף על אירוע הבחירות כעל אירוע "סגור" בעל ממד פרטי, המיועד לפעילי המפלגה בלבד. למעשה, הדברים בולטים במיוחד על רקע פנייתה היזומה של מרצ לכלל כלי התקשורת בהזמנה פתוחה לסיקור אירוע הבחירות המרכזי במטה המפלגה. יש בכך כדי להעיד כמאה עדים על תפיסתה של המפלגה עצמה את חשיבותו ומאפייניו הציבוריים של האירוע. על רקע זה, משמעות החלטתה של מרצ היא חסימת דרכו של ערוץ 14 לבדו מפני סיקור האירוע, בד בבד עם מתן גישה חופשית לכל יתר כלי התקשורת, לרבות ערוצי הטלוויזיה המתחרים. תוצאה זו מובילה לפגיעה בלתי מידתית בערוץ 14 ובקהל צופיו.

24. אנו מבקשים להדגיש כי אנו מניחים שיש מקום להבחין בין פעולות שעניינן מניעת גישה עיתונאית ובין פעולות הנוגעות לסיוע ושיתוף פעולה "אקטיבי". למעשה, וכפי שהתבהר בדיון שבפנינו, אף ערוץ 14 אינו חולק על עמדה זו. כך, חסימת דרכו של כלי תקשורת מהגעה לאירוע בעל גוון ציבורי ניכר, כאשר זאת מכוונת לגוף עיתונאי מסוים ואליו בלבד, שקולה לפגיעה "בגרעין הקשה" של חופש העיתונות, וזאת בליבתה של הזירה הציבורית. מן העבר השני, הכפפת המפלגה לחובה לכבד את חופש הגישה של כלל אמצעי התקשורת לסיקור אינה כרוכה בפגיעה משמעותית בחופש הפעולה שלה, או אף בהיבטים הנוגעים למימוש חופש הביטוי שלה באופן פעיל. אין מדובר בקיום

ראיונות יזומים או במסירת מידע במתכונת בינאישית, אשר עלולים לבטא, ולו בעקיפין, הבעת תמיכה של המפלגה בכלי התקשורת שבו מדובר או במסריו. לא למותר לציין, כי אף בהקשרים ציבוריים מובהקים פחות בית משפט זה עמד על החשיבות הנודעת להבטחת חופש הגישה למקומות שבהם מתקיימת פעילות ציבורית, אף כאשר הבעלות בהם היא פרטית (ראו והשוו: ע"א 3414/93 און נ' מפעלי בורסת היהלומים (1965) בע"מ, פ"ד מט(3) 196 (1995)).

25. כפי שציננה גם היועצת המשפטית לממשלה, איננו קובעים נורמות קשיחות באשר להיקפן של החובות המוטלות על מפלגות באופן כללי, ובפרט בפעילותן היומיות אל מול כלי התקשורת. הכרעתנו לעיל מבוססת על נסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן, וזאת בליבתם של החיים הדמוקרטיים: יום הבחירות שיחול מחר.

26. עוד יש לציין, למען הסר ספק, כי ההכרעה בהליך זה אינה מחייבת הידרשות לטענות שונות שעלו מצד מרצ בעניינו של ערוץ 14. חלק מטענות אלה נדונו על-ידי יו"ר ועדת הבחירות בהחלטה שניתנה בימים אלה (ראו: מב"כ 1/25 יש עתיד – בראשות יאיר לפיד נ' ערוץ יהודי ישראל בע"מ (ערוץ עכשיו 14) (13.10.2022)). איננו נוקטים כל עמדה באשר לטענות נוספות, שלא זה המקום לבררן, וכל טענות הצדדים שמורות.

27. פסק דיננו מבטא אפוא את התפיסה שהבטחת הגישה של כלל אמצעי התקשורת לזירה הציבורית היא חיונית, וזאת מבלי לגרוע מזכותו של כל אדם וכל גוף להסתייג מן התכנים והשידורים של אמצעי תקשורת זה או אחר, או מאיכותם.

28. סיכומם של דברים: מן הטעמים המפורטים לעיל, אנו מורים על קבלת העתירה והפיכתו של הצו על-תנאי לצו מוחלט. זאת, במובן זה שמפלגת מרצ תאפשר לערוץ 14 להציב עמדת שידור במטה הבחירות של המפלגה ביום הבחירות, על כל ההיבטים הלוגיסטיים והטכניים הכרוכים בכך.

29. אשר על כן, העתירה מתקבלת. במכלול הנסיבות ובהתחשב בחדשנות הנושא המשפטי שעלה לדיון, איננו עושים צו להוצאות.

ניתן היום, ו' בחשוון התשפ"ג (31.10.2022).

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיאה

ה נ ש י א ה

מרכז מידע, טלי 3852, 077-2703333 ; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il>

נספח 2

**פרוטוקול הדיון בבג"ץ 8674/23
הנ"ל מיום 1/8/2024**

עמ' 29

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 8674/23

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותרות: 1. ליאורה ניר
2. זולת- לשוויון וזכויות אדם, ע"ר

נ ג ד

המשיבות: 1. הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו
2. ערוץ יהודי ישראלי בע"מ

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשפ"ד (1.8.2024)

מזכיר הרכב: יובל ס'
קלדניות: אביטל ח' / רינה י'

בשם העותרות: עו"ד יוסי עבאדי; עו"ד דניאל פז

בשם המשיבה: 1. עו"ד עופר קורלנדר; עו"ד אסף הדני

בשם המשיבה: 2. עו"ד יגאל דנינו

פרוטוקול

עו"ד עבאדי: תכלית העתירה היא להשבית ולהתריע בפני אירוע שהיה ב-6.1. אחד הרכיבים שגרם להסתערות הזאת, פייק ניוז של ערוץ נצפה. ההסתערות כבר קרתה והרוגים נגמרו.

כבוד השופט נ' סולברג: אדוני רואה כאן סכנה לטלטלה כזאת?

עו"ד עבאדי: אני חושב שאירוע כזה יכול להתרחש גם בישראל. ראינו הסתערות של המון על הכנסת.

כבוד השופט נ' סולברג: אדוני תולה את זה בערוץ 14?

עו"ד עבאדי: זה גם חברי כנסת קיצונית וזה גם ערוץ מסית שיש בתוכו שילוב של פייק ניוז ודברי הסתה וחוסר איזון ודברים שנאמרים בצורה סדרתית. גם על בית משפט נכבד זה, על היועץ המשפטי. בתוך התלונות שהגשנו זה רק עד דצמבר.

כבוד השופט נ' סולברג: יש לנו גם כמה טענות מקדמיות. החל בעניין של מיצוי הליכים, טענות המשיבות שלשלוח מכתב תזכורת זה לא מיצוי הליכים. הטענות האלה, לא הייתה הזדמנות למשיבים להתייחס אליהם. על פני הדברים יש ממש בטענה הזאת. חלק מהמקרים האלה הם שהתלונות האלה עדיין בבדיקה בשלב כזה או אחר. צריכים לאפשר את מיצוי הבדיקות.

עו"ד עבאדי: נשלחו 55 תלונות, מכתבים שמתריעים על סדרתיות של תופעות. נשלחו ארבעה מכתבים שמוגדרים כמיצוי הליכים. הרשות מתמהמהת בלהשיב לתשובות.

כבוד השופט נ' סולברג: מיצוי הליכים אכן יאפשר לרשות להתמודד, לשקול, להחליט, להתייעץ שמוטחות בה כל הטענות שישנן. זה לא נעשה.

עו"ד עבאדי: יש פה ארבעה מכתבים. התרחיש שציירתי לא הוכנס לתוך המכתבים הללו, אבל כל הסעדים הופיעו בעתירה. 28.5 נשלח מכתב ראשון. יש פה בעיה מובנת, יש פה ערוץ חדשות שלא מציית לכללי האתיקה של הרשות ואי אפשר לדחות את הדיון וכל זה יהיה מאוחר מידי. ב-19.9 יצרנו מכתב שמפרט שוב את הצורך בהגברת מאמצי האכיפה. תנועת רגולציה הוגנת היא תנועה של עונשים. זה קבוצה של אנשים שהדמוקרטיה יקרה לליבם והם מגישים תלונות.

כבוד השופט נ' סולברג: אתם מציבים תנועה, חשובה ככל שתהיה. עד עכשיו זה לא היה, בעתירה אי אפשר היה לדעת שמדובר בתנועה שהיא עמותה.

עו"ד עבאדי: חלק מאנשיה שלחו גם תלונות בעצמם ואינני רואה פסול שפונה מישהו לרשות ומגיש תלונה כיוון שהוא אזרח מודאג. עמוד 10 לתגובה שלהם הראו שיש פניות ציבור, זה המקרה בבירור של תלונות. פונים אנשים ומבקשים לברר. כל האנרגיה לתקוף את המתלוננים, איזה בעייתיות נגרמה לרשות? לא התחזו פה לאיזה גוף שהוא איננו, זו הייתה תנועה שהייתה בשלבי התארגנות.

כבוד השופט נ' סולברג: אנחנו נגיע גם לגוף העניין. לא ערבים לאוזן התלונות שקראנו.

עו"ד עבאדי: הם שלחו 55 תלונות, מתוכם רק שתיים נענו ולפי התשובה לא טיפלו, אין שום תיעוד של טיפול.

כבוד השופט נ' סולברג: עומדות בקריטריונים האלה שתי העותרות?

עו"ד עבאדי: בהחלט. יש מעורבות אישית של שניהם. אזרח מודאג צופה בשידורים ושולח תלונות והוא שולח תלונות. ערוץ שחורג מכללי האתיקה, גוף שקיבל רישיון מהרשות, קיבל בלעדיות מסוימת והאזרחים שצופים רואים שאין עליו שום פיקוח.

כבוד השופט נ' סולברג: אנחנו עוד בשלב המקדמי, צריך להניח את הדעת. העותרת השנייה לא פנתה בכלל.

עו"ד עבאדי: היא נתנה תמיכה כי הדבר עולה בקנה אחד. היא נתנה תמיכה לאותם אזרחים שעלו כקבוצה לא מאוגדת, ונתנה מוסד.

כבוד השופט נ' סולברג: העותרת השנייה לא פנתה כלל וכלל, אפילו לא פנייה אחת. כבודה במקומה מונח, אבל האם היא יכולה להיות מקור ציבורי בתלונה הזאת?

עו"ד עבאדי: תשובתי היא כן. עותרת אחת עושה מעקב אחר התלונות והעותרת השנייה נותנת לה איזשהו גב תמיכה מוסדית. אני לא רואה מה התועלת להפריד בין שתי העותרות, הן פועלות יחדיו. זו לא עותרת שהיא פיקטיבית. יש מקום לשיתוף פעולה מהסוג הזה והיא עתירה שעונה לכל הכללים. מדובר פה בערוץ שמשדר לציבור הרחב, כל מי שנחשף לשידורים שלו נחשף לתוצאות. השידורים יכולים להוביל לתוצאה קשה מאוד. הרשות מתייחסת לעותרות כאל אויבות, מפנים את תשומת ליבה של הרשות.

כבוד השופט נ' סולברג: על סמך מה אדוני אומר את זה?

עו"ד עבאדי: חוזרת האמירה שהעותרות הן גוף פיקטיבי מתחזה שאינו קיים.

כבוד השופט נ' סולברג: זאת הטענה, שהתנועה הוא דבר לא מוכר.

עו"ד עבאדי: גם קבוצה של אנשים שהתאגדה למטרה ציבורית חדשה יכולה לפנות לרשות. אנחנו עוסקים בתלונות שנמשכים. להיזכר עכשיו שיש פה תלונה שהיא לא רשומה?

כבוד השופט נ' סולברג: זו טענה נוספת. יש גם דברים כאלה. נניח לשלב זה את הטענות המקדמיות. נגיע לגוף העניין, התשובה המרכזית של המשיבות הן שאנחנו השופטים לא שוטרי דעות. לכאורה נציב מגלה פעילות, הרשות עצמה גם היא פועלת. על פני הדברים אנחנו רואים פעילות ועל זה יש את השאלה מה מקור הסמכות שלנו?

עו"ד עבאדי: אנחנו רואים כאן התפרקות מוחלטת בשלושה רבדים. מוסדית, מהותית וגם סגנונית. ראשית, ערוץ מאוד פופולרי, הוא במקום השני ברשימת הצפייה. חברי צירף סקר שמראה שלציבור יש אמון רב בדברים שמשדר ערוץ 14. אני רוצה לקרוא מתוך אחת התלונות

(מצטט). אם אנחנו בודקים את כל התלונות, חלק מהם זה פייק ניוז, עובדות שלא היו ולא נבראו ואפילו לא נבדקו לפני השידור.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: אני חוזר לשאלה של ראש ההרכב. העתירה פה היא עתירה כנגד הרשות. אכיפה שבאה ואומרת אין אכיפה כלפי ערוץ 14. יש פה טענה של אפליה ושל חוסר סבירות. איזה עוד טענות יש? אני שואל פה איפה ההתפרקות? יש מצבים שאומרים שלא עושים שום דבר בהתפרקות, רואים שהיא עושה ומגיבה. לגבי טענת האפליה, זה שב-2016 ננקטו עיצומים כנגד ערוץ 12 בעניינים אחרים לא אומר שום דבר לגבי האפליה. צריך להראות שננקטת מדיניות שונות, אין שום דבר בעתירה שמתייחסת. הם מראים שנציג התלונות מטפל, מגיב, יש תגובות, חלק אני מניח שהן תגובות יותר מאוחרות ממועד הגשת העתירה, הרשות גם מגיבה במקרים מסוימים. 2 מתוך 55 אני לא יודע אם זה רע או טוב. על בסיס מה אנחנו פה?

עו"ד עבאדי: אני בכל זאת אטען בסדר מסוים. הערוץ משתמש במשאב שהוא מוגבל, הדבר שיש כאן הוא שערך במעמד אחד שהם מקבלים מעמד בכורה בכל הערוצים המסחריים ובתמורה חל עליהם פיקוח מוגבר. יש פה פיקוח שהרשות צריכה לעשות עליהם שמתייחס לתוכן שיווקי.

כבוד השופט נ' סולברג: נקבע רישיון זעיר.

עו"ד עבאדי: באמת אין בפנינו תשובה ואני רוצה להתייחס לכל הדברים. אכן מפנים את כל הפניות לנציב תלונות הציבור, נציב תלונות הציבור נעדר סמכויות.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: זה לא תפקידו. זה לא הגיוני להפנות לבדיקתו? אני התרשמתי שנציג התלונות עושה עבודה, הוא מגיב מול הפונה, הוא לפעמים מתכתב מול הפונה. למה לא להפנות? הוא פונה ומברר, מסיק מסקנות, ואחרי זה זה מגיע לבדיקה אם צריך מעבר לזה.

עו"ד עבאדי: החוליה הזאת חסרה. מתוך 55 תלונות הנציג לא ענה על 34.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: אני לא יודע. אם הטענה של אדוני שהמשיב לא מגיב לתלונות אני לא בטוח שאנחנו שם.

עו"ד עבאדי: הרשות אומרת הכרעות הנציג לא מחייבות אותנו, אלה הכרעות ערכיות שאין משהו שמחייב את הרשות לפעול.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הנציג מחייב את התלונות, ברקע שהוא מברר אותם יש רקע עובדתי והרשות שוקלת אם לפעול או לא לפעול. למה אדוני חושב שהבדיקה שלו מיותרת?

עו"ד עבאדי: אני חושב שהבדיקה שלו לא מועילה. ברגע שהערוץ אומר לו מצטער הייתה תקלה, הוא שולח את התשובה למתלונן ובכך מסתיים טיפולו. הוא לא מטיל סנקציות, זה פשוט תיבת דואר.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הרשות טוענת שהיא מקבלת. לפי מה אנחנו צריכים להסיק שהיא לא מקבלת? הם מראים לנו שבבריטניה מספר התלונות שמוגשות זה פחות מאחוז. 2 מתוך 55 זה הרבה או מעט? אני לא יודע, אני שואל את אדוני ברצינות.

עו"ד עבאדי: בשבוע שעבר התפרסם דו"ח של הנציב שמראה שנגד ערוץ 14 היו פי שלושה תלונות יותר מערוץ 12 שנמצא במקום השני.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: זה אומר שהרשות לא עושה את תפקידה? אנחנו שופטים כרגע, עוסקים בעתירה של פעולת הרשות השנייה. היא אומרת אני מתוך 55, ב-2 נקטתי בהליך של עיצומים. כמה היא נקטה כלפי ערוץ 12?

עו"ד עבאדי: הנתונים בידם, הם לא מפרסמים את זה. הנציג לא נוקט סנקציות.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: אני גם מקווה שהרשות מאוד זהירה, גם אדוני מקווה את זה אני מניח. אני לא אומר לא להטיל עיצומים, אני רק אומר שנדרש זהירות.

כבוד השופט נ' סולברג: לנו, כשאנחנו רוצים להעביר את הביקורת, היה איזה כלי שמאפשר ולא עשיתם את זה.

עו"ד עבאדי: זה לא מידע ציבורי. המידע נמצא בידי הרשות. יש אצלה את כל הנתונים, לו הרשת הייתה רוצה לקיים דיון אמיתי והוגן על התופעה והבעיה היא הייתה משיבה תשובה שמתייחסת איך טופלו התלונות האלה ומראה איך עומדת האכיפה מול כלל הערוצים. הם אומרים למה הנטל עלינו?

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הנטל לא עליכם. אם אני אטען נגד 12 או 13 שיש חוסר שוויון, הם יצטרכו להראות לי שיש שוויון?

עו"ד עבאדי: הם היו יכולים לכבד את העותרים ולהביא את הנתונים.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הגשת בקשת חופש מידע?

עו"ד עבאדי: לא הגשתי.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: אדוני אומר יש שתי בעיות. התשובה שלהם אומרת אנחנו נוהגים באותה צורה כלפי כולם והם מראים לנו נתונים שהם עושים את זה גם כלפי ערוץ 14. מאיפה אני אמור להפיק את העניין הזה?

עו"ד עבאדי: ממידע שקוף שהרשות תמסור לפי שיקול דעתה.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: זאת אומרת שכל אדם יכול להגיע לבג"ץ ואז הרשות צריכה להגיע. אם יבוא מחר איזה גורם פיננסי ויגיד האכיפה כלפיי היא חמורה יותר, די בכך שהוא יגיד את זה כדי שאנחנו נגיד לרשות תגלי לנו איך את אוכפת. הם כן מראים שעושים ברמה מסוימת.

עו"ד עבאדי: ברמה שהיא מינורית. כאשר יש 55 תלונות שלנו וגם 7000 תלונות שהתפרסמו, הם ידעו שיש תלונות ועדיין הם התעקשו לטעון שערוץ 14 לא חריג. צריך לתת פירוט איך טופלו התלונות.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: השאלה אם הוא חריג בדרך שבה הרשות מטפלת. אם יש 7000 תלונות והרשות מטפלת בצורה ההולמת אין לנו מה להתערב בפעולתה.

עו"ד עבאדי: אם מופיע שיש טיפול ב-7 תלונות שמתוכן עולה שקיבצו לאיזושהי הפרה אחת, כאשר מנספח 1 עולה שהיה ייצוג כספי על תנאי והחליפו אותו בהתרעה, עולה שרוב התלונות לא מטופלות. אין שום פרוטוקול שטיפלו, אין תשובה בפנינו.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: התגובה של נציג התלונות מבחינתכם היא לא טופלה?

עו"ד עבאדי: תלוי מה התשובה.

כבוד השופט נ' סולברג: סעיף 122 (ב) אומר (מצטט). יש טענה כלפי אדוני שאוחז את המקלות בשתי קצותיו. אנחנו רוצים להיות זהירים בדבר הזה.

עו"ד עבאדי: אני לא טוען נגד הנציג. כתוב בצורה מפורשת שהחלטות הנציב לא מחייבות את הרשות, תפקידו לסנן מתלוננים. אני מצטער על עוגמת הנפש, הוא לא מטפל כי אין לו סמכויות, הוא לא יכול לעשות שום דבר חוץ מאשר לבקש את התגובה. יש לנציג אפשרות כאשר הוא מצא שהתלונה מוצדקת הוא מעבי ראותה לרשות, מה הוא עושה עם זה? הנציב משלם פה סוג של חסם כניסה, הוא מקבל את התלונות והרשות לא מטפלת.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: מוגשות אלפי תלונות נגד כל אחד. מה הרשות אמורה לעשות? להקים מנגנון נוסף כדי שיעשה את העבודה המגבילה?

עו"ד עבאדי: לא הוצגה לנו שום תגובה.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: 2 מהתלונות הנקודתיות טופלו והיו לגביהם עיצומים. אם היה אפס אני הייתי מבין. אבל 2 זה אחוז טיפול מסוים. אדוני חושב שארבעה אחוז זה לא מספיק? כמה מה-55 אתם קיבלתם תגובה לגביהם?

עו"ד עבאדי: ל-34 הוא לא הגיב בכלל ולאחרות הוא הגיב לפעמים כשהעניין יצא לטיפול.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: על פני הדברים זה בדיוק המנגנון שאמור להיות. הוא מעביר את זה לרשות, הרשות מטפלת, יכול להיות שאדוני חשוב שצריך לטפל ביותר אגרסיביות.

כבוד השופט נ' סולברג: אנחנו מדברים על חופש הביטוי, אדוני לא כופר בכך שיש רשות. מי שלא מתאים לו להקשיב לערוץ הזה שיכבה את הערוץ הזה ויעבור לערוץ הבא.

עו"ד עבאדי: התלונות הן נגד פייק ניוז, נגד הסתה, אלה התלונות, לא על הבעת דעה.

כבוד השופט נ' סולברג: יש התבטאויות שם, אבל המרחק רב מאוד.

עו"ד עבאדי: הכוונה שיש רגולטור שצריך להתייחס אליו. אם הוא מתייחס ל-2 תלונות מתוך 7000 יש פה בעיה. אומרת הרשות שהנציג לא מחייב אותם, הם מתייחסים בזלזול. שום דבר לא נמצא מוצדק. אני חוזר לכך שאין בפנינו תשובה מכיוון שהרשות אומרת שהדברים טופלו אבל לא צירפה שום תיאום לזה. היא מחויבת להראות שהדברים טופלו, כיצד הן טופלו. יש חזרה של דברים אלה, נרשמו 60 מקרים של תקיפת המערכת המשפטית. דבר לא נעשה.

כבוד השופט נ' סולברג: לעניין השמירה, בפתח של אדוני הזכרת דברים קשים מאוד. אם יש ביטויים של הסתה הציפייה היא שהרשויות המוסמכות יטפלו בעניינים של הסתה. כנראה הרשויות האלה לא רואות בחומרה, כנראה זה לא מגיע עד כדי הליכים משפטיים.

עו"ד עבאדי: יש פה מפקח שהוא קיבל את הרישיון והוא לא עושה דבר. אולי היה צריך איזושהי הגנה בפרוצדורה של הרגולציה. הדברים הללו לא עודכנו, יש פעילות והרגולטור עסוק בלתקוף את המתלוננות.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הנושא הזה בהחלט בבדיקה אבל הוא לא בשל עדיין.

עו"ד עבאדי: ניתן להבין שאין פה זיהוי של הבעיה. יש פה ערוץ חדשות שמשדר חדשות 24 שעות.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: הם צריכים לקבוע כללים אחידים. ערוץ 13 הוא לא היחיד שפועל לפי רישיון זעיר. באה הרשות ואומרת אנחנו נתנו רישיון זעיר, אנחנו רוצים לבחון מה קרה עם הגופים להם נתנו, אנחנו בודקים את זה בצורה רוחבית. מה בדיוק לא טוב עם התשובה?

עו"ד עבאדי: גרירת רגליים, יש פה בעיה חמורה. אין לנו תיעוד ששתי העיצומים שולמו בכלל. הערעור נמשך כבר יותר משנה. כל הציפייה היא שיורו לרשות, שהרשות תנמק מדוע היא לא אוכפת ואם היא טוענת שהיא אוכפת שתראה לנו איך היא אוכפת.

כבוד השופט נ' סולברג: לא התרשמתי כך. הדברים כדרכם עוברים סעיף סעיף.

עו"ד עבאדי: כל המידע בידיה, היא מכחישה שיש בעיה ולמעשה גם בצורה מוסדית דרך הנציב ובצורה מהותית רובו מתייחס לתוכן שיווקי. העניין הזה יאפשר לבית המשפט לדון בבעיה לגופה.

עו"ד הדני: כל הדיון שהיה פה בנוגע לפערים העובדתיים ומה שחסר בשביל זה יש הליך של מיצוי הליכים, הנושא פרוס וברור.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: אתם גם כפופים לחוק חופש המידע?

עו"ד הדני: בוודאי. הם היו יכולים לפנות וקבל תשובות ואז לברר כמקובל. הפגמים של אי ריצוי הליכים הן ממחישות שלא ניתן לעותרים שלא פועלים לפי הכללים שקבע בית המשפט הנכבד, הן ממחישות שלא ניתן לעשות את זה. בדרך כלל הרשות השנייה נכנסת, היא משיבה שפועלים נגדה בצורה בררנית. העתירה הזאת היא מאוד ייחודית. בית המשפט מתבקש להפעיל אכיפה בררנית. זה סעד שהוא ממחיש את התחלית של העתירה, הוא צריך להידחות. העתירה יש לה ליקוי מאוד מהותי בתפיסה שלה ואיך שהיא מנסה לגבש תפיסה משפטית בנוגע לתפקיד של רגולטורים, מהסדר של תקשורת שזה נושא מאוד רגיש בחברה דמוקרטית. התפקיד של המאסדר זה להגן על חופש העיתונאים כשלעצמם ועל חופש הביטוי.

כבוד השופט נ' סולברג: מה אתם עושים נגד פייק ניוז?

עו"ד הדני: אני רוצה להשיב עוד שני נדבכים. הרשות פועלת בצורה שוויונית, היא לא מתרגטת ערוץ מסוים. חשוב להדגיש עוד משהו, אנחנו לא גורם שהוא שותל דעות או תכנים, אנחנו עובדים ופועלים כדי לשמור על העקרונות שאמרתי לפני כן. כשהחוק נכתב היה ערוץ אחד ועברו לשני ערוצים. יש ערוצי תקשורת שהם לא מפוקחים, יש תקשורת שכל אזרחי העולם צורכים באינטרנט. רשות התקשורת נפתח בצורה משמעותית. כשהרשות באה להפעיל את הסמכות שי שלה היא צריכה לקחת בחשבון את העקרונות שדיברתי עליהם וגם את העובדה שהיא לא יכולה לעלות לרף מסוים. הרשות השנייה צריכה לקבוע רף שמאזן כדי לשמור על העקרונות שהסברתי מקודם. היא בוודאי לא יכולה לאכוף את החוק באופן בררני.

כבוד השופט נ' סולברג: את הסעד הרביעי שאדוני טוען אני הבנתי. הם מבקשים לבצע אכיפה, זה מרחיק לכת לטעון שזה מה שהם מבקשים.

עו"ד הדני: לגבי הנציב, יש לו תפקיד מאוד חשוב לפי חוק. התפקיד שלו זה לקחת את התלונות ולבדוק אותן. הנציב יש לו סמכות שכל המטרה שלה, יש הוראות בחוק שמה הרגולטור צריך לעשות, יש לו סמכויות מאוד כבדות. החוק אמר אנחנו ניתן עוד אפשרות לאזרחי ישראל שהם לא נמצאים תחת הפיקוח, אז הם יכולים להפנות וזה בדיוק מה שהנציב עשה. היו פה בירורים, כבודכם ראה את זה, היו פה צעדים קונקרטיים שהרשות נקטה נגד ערוץ 14 כמו כל אותם הערוצים. בהקשר הזה אף אחד מהערוצים לא מקבל יחס שונה.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: המקרה של פייק ניוז על ידי מי נבדק?

עו"ד הדני: הסברתי מקודם שברמת האכיפה יש לקחת המון שיקולים. חלק מסט הכלים שיש לרשות השנייה, הפאנץ' כולל עוד סט כלים. המטרה של הרשות השנייה זה לא להיות שוטר דעות, המטרה היא להכווין ולסייע לאזרחי ישראל. בהקשר הזה הרף יורד. במהלך המלחמה כתב של ערוץ 12 הודיע בשידור חי, כל עם ישראל ראה את זה שהטיל שפגע בבית החולים שיפא היה טיל ישראלי, היה פרסום שהוא פייק ניוז, הוא היה מגמתי, שום דבר מזה לא היה נכון. הרשות השנייה לקחה ובדקה את האירוע הזה, עשתה אכיפה פנימית בערוץ 12 ולכן האכיפה פה לא הייתה של עיצום. יש לזה לפעמים יותר עוצמה. הדבר הזה הוא נבדק, הוא מטופל, לא מתעלמים ממנו. הרף מאזן בין כל הגורמים והשיקולים, אנחנו לא חושבים שיש פה אפליה. העותרות פה הן לא אויבות, אף אחד לא אויב. ההסדרה היא הוגנת, שוויונית.

כבוד השופט ע' גרוסקופף: התגובה שלכם הייתה מעט לוחמנית. השאלה שאני עדיין לא כל כך מבין את התשובה שלכם היא איך מגיעה תלונות, הן מטופלות קודם כל על ידי הנציג? מה סדר הפעולה?

עו"ד קורלנדר: יש את הסעיף שאומר שתלונה בכתב מגיעה לנציב. יכולות להיות תלונות על מראה השדרן, על הדיקציה. תלונות גם יכולות להגיע ישירות לרשות, אם תלונה הגיעה ישירות לרשות והייתה מובנית לנציב. אם היה ניסיון להתחמק, לפעמים מנתבים לנציב כי הוא עושה את הבדיקה הראשונית. אני יכול להגיד שגם שהוא מוצא שהתלונה לא מוצדקת, אז זה מדווח לרשות. כשזה מגיע לרשות מתבצע מיון. אם אנחנו רואים שהתלונה לא מגלה עילה של הפרת הוראות החוק אז מבחינתנו הטיפול מסתיים, אם במסגרת המיון שלנו יש איזה נושא שהוא אולי גבולי מתחיל להתברר בירור. אנחנו צופים בקטעים, עורכים דיון, אם יש הפרה זה אפילו מגיע לרמת מנהלת הרשות. בנושא של פייק ניוז, חברי נתן דוגמא של הטיל. יש מצבים, העותרות התלוננו שבגרף מסוים העמודה של 40 אחוזים הייתה יותר גבוהה מעמודה של 60 אחוזים. דברים כאלה קורים גם בערוצים אחרים. ברוב המקרים אלה טעויות בתום לב. כן אולי מרתיעים תשימו לב. פגיעה

עו"ד דנינו : שתפנה ותגיד אני התנועה. כאשר הגברת ליאורה ניר צפתה בערוץ 14 וחילצה את 55
 התלונות, היא צפתה כצופה שלא אוחדת בלשון המעטה. תושיב צופה כזה לא אוהב מול מי שלא
 אוהב, אין בעיה לחלץ כל יום כמה תלונות. יש שילוב של התנשאות עם חוסר הבנה בכך שהעותרת
 טוענת שמאות אלפי הצופים וכמעט רבע מיליון צופים ייחודיים הם אנשים שאפשר להטעות
 אותם, לעבוד עליהם, שהם בולעים הכל והעותרת היא זאת שתגן עליהם. זאת בדיוק עמדה אנטי
 דמוקרטית, הדמוקרטיה עדיף לה שיהיו ערוצים שמשקפים את כל הדעות. יש כאן סיסמה
 שמרחפת, פייק ניוז, אני עיינתי בתלונות, הרוב הגדול זה עמדות ודעות. הצופה מבין שכשאמנן
 יצחק אומר מה שאומר אז זו דעתו. בדוגמאות שהובאו דווקא בדיוק הפוך, העתירה עצמה היא
 פייק ניוז. יינון מגל התבטא בשידור נגד חיילות בגבול מצרים שרוקדות בסרטון מול חיילים,
 הנציב אמר ראיתי את הסרטון והאמת שזה מה שקורה. יינון מגל רשאי היה להגיד את דעתו, אי
 אפשר להשתמש בביטוי הזה. צריך להסתכל דוגמא דוגמא וזה מה שהרשות עושה. ברוב המקרים
 מדובר בדעות ובמעמדות. ערוץ 14 משדר אקטואליה בערך 400 שעות בחודש, הם יכולים להיות
 חריגים. השאלה היא איך הערוץ מטפל בזה. לערוץ יש רגולציה פנימית שיודע לטפל בחריגים. לא
 רק ייצוג כספי זה סנקציה. כשאמנן יצחק אמר את מה שאמר רגלו לא דרכה יותר בערוץ, דברים
 נאמרו בשידור חי, היה התנצלות. גם להתנצל בשידור זה לא פשוט. כאן הערוץ מיוזמתו התנצל,
 סילק את אותו אדם, זה רגולציה פנימית והיא עובדת. אני מפנה לסעיף 52, בתקופה המקבילה
 לעתירה שלנו היו תשעה הליכי הפרות. חלקם בנושאים שלנו וחלקם בנושאים אחרים. לומר
 שהרשות השנייה לא מטפלת והיא יושבת על הגדר זה טיעון עובדתי לא נכון.

כבוד השופט ע' גרוסקופף : אני יודע שהיה ערר, אתה יודע לעדכן מה היא אחרי?

עו"ד דנינו : הערר ניתן לא מזמן, הערר במועצת ברשות נדחה. אנחנו מקבלים את הסמכות של
 הרשות השנייה, יש שני הליכי ערר, יש עיון חוזר ואנחנו אף פעם לא תקפנו, אנחנו מקבלים. בערוץ
 14 יש מערך חדשות שבראשו עומד מר יורם כהן. אני רוצה להגן על כבודם שעושים עבודה
 מקצועית יום יום, רואים מערכת מקצועית שנותנת פייט לסיכון החדשות בערוצים האחרים, זו
 מערכת מאוד מקצועית. כל מה שמשדרים שם, רק מי שלא צופה בערות בעיניים אובייקטיביות
 יכול להגיד את זה. קשה אולי להבין שיש שחקן חדש ולוקח זמן לעכל שהוא קיים ושהוא כאן
 כדי להישאר.

עו"ד עבדאי : אני ממש לא מבין את הטיעון שחזר פה. אנחנו מדברים פה בדעות, יש פה דברים
 שהם פייק ניוז מוחלט. זה הערוץ מודה בטעותו זה יפה בפעם הראשונה. הרשות לא השיבה לנו.
 אין גם שום התייחסות לחזרתיות. זה בהחלט משהו שמנוגד לחוק ויש להטיל עליו סנקציות. זה
 לא רשתות וזה לא טוקבקים, זו סכנה לדמוקרטיה, הרגולטור צריך לטפל בזה. אלה אנשים
 שאומרים דברים חריפים ביותר לא כדעה, אלא כאילו מדובר בעובדות. כל הדברים מצוטטים
 בצורה מאוד מדויקת. יש שדר קבוע שאומר שהוא יעלה D9 בבית המשפט העליון. הציבור מאזין
 לו, אתם בקרוב תפגשו את הצופים של הערוץ פה. מספר חברי שזה מטופל אבל זה לא מטופל.
 הרשות פה לא מרגישה שהיא בכלל צריכה לתת דין וחשבון. בינתיים הוקמה עמותה וגם אדם

יחיד יכול להקים את התנועה. השבנו גם לגבי היעדר סמכות, יש את סעיף 33 (א) רבתי ג' שנותן
 לרשות סמכות לתקן את הרישיונות. אנחנו נמצאים במצב מאוד רגיש והוא צריך להגיב לו.
 העתירה הוגשה יותר מחודשיים אחרי שהגשנו את ההליכים. ארי שמאי זו דוגמא מצוינת, לפני
 שהוא קרא לשחררו של יגאל עמיר הוא הושהה שלושה חודשים. הרשות עסוקה בלתת תשובות,
 לא לפקח. צריך להוציא צו על תנאי כדי למנוע את אשר ניתן. כל מי שצופה בכל הערוצים רואה
 שיש פה הבדל ענק.

קלדנית: אביטל

עו"ד סולברג: נצא להתייעצות קצרה לגב האולם.

לאחר התייעצות;

כבוד השופט נ' סולברג: תודה לטיעון לאדוני ולחבריו, הן לטיעונים בכתב והן לאלה בע"פ וזה
 עזר לנו להתכנס.
 באופן אישי איני צופה בערוצים מטעמי זמן ולא מטעם זה או אחר, עזרתם לנו בתיאור הדברים.
 בשורה התחתונה, לא שוכנענו שיש בסיס לטענת האפליה ביחס לרשות של ערוץ 14 ביחס לערוצים
 אחרים וגם לא התרשמנו להיעדר אכיפה.
 מטבע הדברים, בהתייעצות הנוספת שקיימנו עכשיו, המטריה הזו צריכה אכיפה מתונה, זהירה
 ושקולה כשמדברים על חופש הביטוי.
 לא שוכנענו על ליקוי הקיים בעניין זה אצל הרשות השניה, איננו רואים הצדקה להוצאת צו על
 תנא. חשבנו לנכון לשקף כאן ועכשיו כדי שתשקלו האם עומדים על העתירה, כן או לא.

עו"ד עבאדי: כמובן שאנו מצטערים על הדברים אך אם כבודכם יאפשרו לנו כמה דקות להתייעץ
 נשיב תשובה לאחר ההפסקה.

לאחר הפסקה;

עו"ד עבאדי: לאחר שהעותרות שמעו הערות בית המשפט ולאחר שהמשיבות הודיעו לעותרות
 שלא יעמדו על הוצאות, העותרות מבקשות מחיקת העתירה ללא צו להוצאות.

עו"ד סולברג: כך נעשה.

קלדניות: אביטל חי / רינה יי

נספח 3

העתק העתירה ללא נספחים

עמ' 41

בג"צ 25/

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. הבלוק הדמוקרטי הישראלי, חל"צ 515856631

2. זולת – לשוויון וזכויות אדם, ע.ר. 580679371

3. התנועה לרגולציה הוגנת, ע.ר. 580798361

באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ואו שניר קליין ו/או עינת
גייר כולם מרחי דוד חכמי 12, תל-אביב 6777812 ; טל:
03-6206947/8/9, פקס : 03-6206950

-- נ ד --

1. היועצת המשפטית לממשלה

2. פרקליט המדינה

3. משטרת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד מפרקליטות המדינה, משרד
המשפטים, רח' סלאח א-דין, ירושלים

4. ערוץ יהודי ישראלי בע"מ, ח.פ. 514812403

צלע החר 44, מודיעין, ישראל

עתירה למתן צו על תנאי

זוהי עתירה לצו על תנאי במסגרתה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים 1-3 לתת טעם מדוע לא תפתח לאלתר חקירה פלילית לפי סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"), בחשד לכך שבשידורי ערוץ 14 (המשיבה 4) מורסמו התבטאויות חוזרות ונשנות המהוות הסתה לרצח עם, הסתה לאלימות והסתה לגזענות.

תוכן עניינים

א.	פתח דבר	3
ב.	החלק העובדתי	6
[	הכדושים	6
II.	פירוט הדרישות	7
III.	סיכוי חלשים	16
ג.	תשיעון חשש פסי	18
[	חמסערות ואורמטיבית	18
i.	תעד לכיצד עבירות פליליות של האסנה בעידודי המשייב כוסי	18
ii.	חיבת המשייבים לעתוח בחקירה על פי הדין הישראלי	31
iii.	חובב לחקור בדין הבילאמי	34
iv.	האחריות הפלילית האולה מהחשדות	37
II.	עילת התערבות	39
i.	הימנעות מפתיחה בחקירה היא אפיה של חובב חוקית ובלתי סבירה לאורח קיצוני	39
ד.	סוף דבר	42

א. פתח דבר

"The power of the media to create and destroy fundamental human values comes with great responsibility. Those who control such media are accountable for its consequences"

(Media Case, Prosecutor v. Nahimana (Ferdinand) and others, Case No ICTR-99-52-T, Judgment and sentence, (December 3, 2003), Paragraph 945)

(*"משפט המדיה"*, חידוע גם כ"תיק רדיו רואנדה", חרשעת אנשי תקשורת בחסותה לרצח העם שהתרחש ברואנדה, בבית הדין הפלילי הבינלאומי לרואנדה)

"[...] עכשיו זה צריך להיות באמת השמדה טוטאלית. לא לפחד, נגיד, ממילים כמו 'אסון הומניטרי' [...]", (איתמר פליישמן, שודר בתכנית הפטרייטים בערוץ 14, וגם הועלה לחשבון הטוויטר של ערוץ 14, 26.11.2023);

"[...] צריך להפציץ בלי הבחנה. אנחנו מבחינים וזה דבר לא טוב. אני חושב, אמרתי את זה אתמול, אני אומר את זה עוד פעם, אפשר שחיל האוויר יעבוד קצת הרבה יותר ולא להבחין מעורבים ובלתי מעורבים [...]" (יעקב ברדוגו, פרשן ערוץ 14, משדר החדשות 2.11.2023);

"[...] ואנחנו נבוא להשמיד אותכם [מדגיש]. ל-ה-ש-מ-י-ד. להשמיד. תעבירו את זה, תריצו את הסרטון הזה שיראו כל החברים שלכם מה אנחנו עומדים לעשות לכם [...]", (שי גולדן, "ישראל הבוקר" ערוץ 14, 17.10.2023);

"[בעקבות הקרנת סרטון של חטיפת משפחת ביבס] [...] מול הדבר הזה – להשמיד להרוג ולאבד. לשרוף את הבתים, להשמיד את התשתיות, אני מקווה שכל האזור הזה בחאן יונס, אם צה"ל כבר נמצא בו, נשרף עד היסוד, שיהיה שמה רק אפר." (איתמר פליישמן, בתכנית "ריקלין ושות'", ערוץ 14, 19.2.2024);

"...ועזה זה עמלק, וצריך להשמיד [מדגיש] את העמלקים. [...] ולכן את עזה מצווה להשמיד כי יש שם משהו רע. [...] אתם מסתכלים על אנשים, תגרשו את האנשים. אבל את עזה, במתכונת שלה היום, צריך להחריב." (שמעון ריקלין בתוכנית "ריקלין ושות'", ערוץ 14, 11.2.2025);

1. בשבעה באוקטובר 2023 פשטו מחבלי החמאס וארגוני טרור נוספים על הנגב המערבי וביצעו טבח בתושביו. פשעי המלחמה והפשעים נגד האנושות שבוצעו בידי חמאס ביישובים הישראליים כנגד בני ובנות אדם חפים מפשע הם בלתי נתפסים ובלתי נסלחים. הטבח השיטתי של אזרחים, ילדים, נשים, קשישים וגברים, החטיפה של אזרחים וחיילים לצרכי מיקוח, האלימות המינית וההתעללויות באנשים ובגופות, עטפו את החברה הישראלית באבל כבד, בעצב עמוק ובזעם יוקד ומובן. החברה הישראלית שרויה בטרומה שייקח שנים לרפאה.
2. החל ממוצאי השבת הנוראה, החלו להישמע בערוץ 14, המשדר לכל בית בישראל, קריאות מפורשות ובטוות לרצח, הרג המוני והשמדה של אזרחי עזה, ולעיתים אף של הפלסטינים או הערבים כולם. קריאות אלו, אשר נאמרו על ידי דוברים שונים בערוץ, בהם מנחים ומשתתפים קבועים בתכניות הערוץ כמו גם אזרחים חוזרים, המשיכו להישמע בערוץ באופן קבוע אף בחלוף הימים והשבועות, והפכו למגמה עקבית ומתמשכת ולהסתה בוטה, גלויה, אשר אינה ניתנת לפרשנות אחרת.
3. דברים אלו הופיעו בתכניות הערוץ כמעט מדי יום וערב, כך שאפילו הצופה האקראי בשידורי הערוץ נחשף כמעט בהכרח להסתה בוטה ושיטתית לאלימות, לגזענות ואף לרצח עם.
4. לח"מ היה קשה מאוד לבחור מבין מאות ההתבטאויות שמסיתות לשלל פשעים שאמורים לזעזע כל בן אנוש אילו לצטט בפתח כתב עתירה זה, כי במשך שנה וחצי שידורי ערוץ 14 מנוקדים בקביעות ש"אין בעזה חפים מפשע", שיש "להשמיד", "למחוק", והרחמנים אומרים "לגרש" את אוכלוסייתה. במשך שנה וחצי שידורי ערוץ 14 מזינים את הציבור הישראלי בהתייחסות אל תושבי עזה כאל "חיות" שאותם יש "להדביר".
5. אם הדבר הזה מזכיר משהו לכל מי שמכיר את ההיסטוריה של האנטישמיות, אז האסוציאציה הזו אינה מקרית. היא מתבקשת. הדברים ששודרו בערוץ 14 אינם רק מזעזעים, הם גם מטרידים ומבישים. הח"מ, עורכי דין יהודים שנולדו בישראל וגדלו בה, לא העלו על דעתם כי עיסוקם המקצועי יוביל אותם לרגע בו יאלצו לעבור על מאות אמירות ששודרו על ידי כלי תקשורת מרכזי במדינה המוגדרת כבית הלאומי של העם היהודי, ובהן הסתה בוטה ומכוערת לביצוע פשעים כנגד קבוצה אנושית שלמה. לא האמנו שבמדינה שהוקמה לאחר השואה וחתמה מיד עם הקמתה על האמנה הבינלאומית למניעת וענישה של פשע רצח העם תתרחש הסתה עקבית לרצח עם; שמתוך העם שהיה קורבן לגזענות פרועה וארוכת ימים, יקומו מי שיסיתו באופן כל כך בוטה ונרחב לגזענות כלפי אחרים. העבודה על התיק הזה הייתה לא פשוטה לנו וקריאת העתירה לא תהיה פשוטה לקוראים אותה.
6. נרחבות ושיטתיות ההסתה ששודרה בערוץ 14 מאז ה-7 באוקטובר, כפי שעולה ממאות (!) ההתבטאויות המסיתות ששודרו בערוץ ושרק בחלקן תועדו על-ידי העותרים, מקפידות דם. ערוץ תקשורת שמצוי בכל בית בישראל, שצופים בו חיילים וקצינים שפועלים בשמה של מדינת ישראל בעזה, הפך למכונת הסתה לביצוע פשעי מלחמה, לאלימות ולגזענות.

7. ריבוי האמירות המסיתות והישנותן בשידורי הערוץ, כמו גם תוכן הדברים הכולל קריאות בוטות ומפורשות למעשי אלימות ולהרג המוני, הם חריגים גם על רקע אמירות מסיתות אחרות שנשמעו בציבוריות הישראלית בתקופה שלאחר השביעי באוקטובר.

8. ערוץ 14, פשוטו כמשמעו, הפך לפלטפורמה להסתה לביצוע פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ואף השמדת עם. מאות ההתבטאויות, העובדה שהן נעשו על ידי האנשים המזהים ביותר עם הערוץ, והעקביות שלהן, כמו גם העובדה כי הדברים מורסמו בשידורי הערוץ מבלי שהובעה הסתייגות או (למעט במקרים חריגים שבחריגים) הובאה עמדה נוגדת אלא להיפך - על-פי רוב הדוברים/ות באולפן חיזקו ותמכו בדברי הסתה אלו בדינמיקה של שילהוב הדדי, כל אלה מצביעים על כך שמדובר בקו מערכת שמוץ וקודם על ידי הערוץ בכוונת מכוון. דברים אלו מחייבים על כן בפתיחה בחקירה ומיצוי חקירת החשדות.

9. למרות חומרת הדברים, ועל אף תיעוד מלא של ההתבטאויות, תלונות העותרים ופניותיהם למשיבים נתקלו עד כה בחוסר מעש ואדישות משוועת. חודשים ארוכים חלפו בעת שהפניות הועברו מגורם אחד לאחר, כאשר כל אחד מהמשיבים מושך את ידו מתפוח האדמה הלוהט ומסרב למלא את חובתו על פי דין לפתיחה בחקירה ולחקירת החשדות.

10. החובה של מדינת ישראל לאכוף את החוק ולחקור חשדות להסתה פרועה (וכאן מדובר בחשד להסתות מהחמורות שאפשר להעלות על הדעת, כולל הסתה לרצח עם שבחמאם לדין הישראלי נושאת את העונש החמור ביותר הקיים בו), נטועה היטב בדינה הפנימי. אך מעבר לכך ישראל גם חוייבה בצו של בית הדין הבינלאומי לצדק, ברוב של 16 שופטים, הכולל גם את שופט האד-הוק שמונה על ידי ממשלת ישראל, נשיא בית המשפט העליון בדימוס אהרן ברק, נגד שופטת אחת, לבצע פעולות אכיפה כנגד מסיתים לרצח עם:

"The State of Israel shall take all measures within its power to prevent and punish the direct and public incitement to commit genocide in relation to members of the Palestinian group in the Gaza Strip"

(Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel), Order of 26 January 2024, I.C.J. Reports 2024, p. 192, Paragraph 86(3)).

11. על כן מוגשת העתירה דנן, בה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים לנקוט בצעד שהם חייבים על פי דין לעשות - לפתוח בחקירה ולברר עד תום את החשדות בהקדם האפשרי.

12. ונבקש להדגיש כי בעתירה זו, כמו גם בתלונה שהוגשה, העותרים מבקשים להצביע על **המכלול של דברי ההסתה כפרוייקט שלם של ערוץ תקשורת מרכזי**. איננו עוסקים בעתירה זו בהתבטאות מסויימת זו או אחרת שאולי ראוי שתיחקר ושמפרסמה ייתן את הדין עליה, אלא במצבור של ההתבטאויות שהן בגדר קו מערכתי ושלמות שגדולה (חמורה) מסך חלקיה. העותרים סבורים כי היקף האמירות המסיתות ושכיחותן בערוץ מצביעות כאמור על קו

מערכתי אשר חורג מעניינם של דוברים והתבטאויות פרטניות, וכי החקירה שתיפתח צריכה לבחון את הדברים בכללותם תוך בחינת אחריותם של בעלי תפקידים בערוץ כמו גם את אחריותו של הערוץ כתאגיד.

13. לפיכך, צורף כמשיב פרמאלי התאגיד שמפיק ומשדר את שידורי הערוץ, והינו המחזיק ברשיון לשידורי טלוויזיה (בהתאם לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התשי"ז – 1990). משיב זה הוא המייצג של כלל מערך הערוץ, על עובדיו, עורכיו, ומנהליו. אבל החקירה שאנו דורשים שתבצע אינה אמורה להתמקד בתאגיד אלא להוביל אל האחראים למסע ההסתה המסוכן שמתואר בעתירה זו ויפורט להלן.

ב. החלק העובדתי

I. הצדדים

14. העותר 1, הבלוק הדמוקרטי הישראלי, הוא ארגון הרשום כחברה לתועלת הציבור, אשר פועל באמצעות מחקר, ניטור שיח ברשתות, עבודה ציבורית וחינוכית ועוד, להגנה על ערכים דמוקרטיים בישראל.

15. העותרת 2, עמותת זולת – לשוויון וזכויות אדם, היא עמותה רשומה שהוקמה בשנת 2020 למען חיזוק זכויות האדם והאזרח בישראל, ולקידום מדיניות של שוויון וזכויות אדם. העמותה פועלת כמכון למחקרי מדיניות העוסק בניתוח והנגשת מידע בזירה הפרלמנטרית, חברתית וחינוכית בנושאים הנוגעים להגנה על זכויות אדם וערכי יסוד דמוקרטיים.

16. העותרת 3, התנועה לרגולציה הוגנת, היא עמותה רשומה שמטרתה לפעול להגנה על זכויות אזרח, בין השאר, באמצעות קידום ושמירה על אתיקה מקצועית בתחום התקשורת.

17. המשיבה 1 היא היועצת המשפטית לממשלה העומדת בראש מערכת אכיפת החוק בישראל.

18. המשיב 2 הוא פרקליט המדינה העומד בראש הפרקליטות, אשר בסמכותו לאשר פתיחה בחקירה בעבירות בעלי רגישות מיוחדת, ובפרט עבירות הנוגעות לחופש הביטוי.

19. המשיבה 3 היא משטרת ישראל, האמונה על פי חוק לחקור חשדות לביצוע עבירות פליליות.

20. המשיבה 4, ערוץ יתודי בע"מ, היא חברה פרטית אשר מפיקה ומשדרת את ערוץ 14 מכוח רישיון שהוענק לה על ידי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו.

II. פירוט החשדות

21. החל ממוצאי שבת הנוראה, ב-7.10.2023, החלו להתפרסם בערוץ 14 התבטאויות המהוות הסתה בוטה וחמורה לביצוע השמדה, פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה כנגד תושבי עזה ולעיתים אף כלפי "הערבים" גם בגדה המערבית. בנוסף הושמעו תדיר התבטאויות שמהוות הסתה לאלימות והסתה לגזענות כלפי הציבורים האמורים. דברים אלו נאמרו לא פעם על ידי מנחים ומשתתפים קבועים בתוכניות הערוץ, כמו גם על ידי מרואיינים שנבחרו להתראיין בערוץ. התבטאויות אלו הופיעו בתוכניות הערוץ כמעט מדי יום וערב, כפי שעולה מהדוגמאות שיפורטו להלן.

22. חשוב להדגיש כי חלק גדול מהדוברים הם משתתפים קבועים ואף מנחים בתוכניות הערוץ, וחלק אחר הם אורחים אשר מוזמנים לתוכניות הערוץ דווקא בגלל דעות קיצוניות ופרובוקטיביות, והם מוזמנים כדי להביע אותן בשידור.

*** טבלה ובה ריכוז של כ-250 התבטאויות שתיעדו העותרים, ואשר שודרו בערוץ 14, או (בחלק קטן) הועלו לחשבונות של הערוץ ברשתות החברתיות או לחשבונות מוכביו, מצ"ב ומסומנת נספח 1. כל ההדגשות בתמלול ההתבטאויות, כמו גם הטקסט בסוגריים מרובעים, נוספו על ידי הח"מ.

*** יצוין כי ברשות העותרים עותק דיגיטלי של הטבלה הכולל קישורים לצפייה בסרטונים. ככל שהדבר יתבקש, העותרים יגישו לבית המשפט כונן נייד עם העתק של הסרטונים (הרבים).

23. נאמר כבר עתה כי חלק מההתבטאויות המתועדות בנספח הן כאלו אשר מהוות כשלעצמן עבירת הסתה לרצח עם, לאלימות או לגזענות, או לכל הפחות מקימות חשד לעבירת הסתה כאמור. כלומר מדובר בהתבטאויות מובהקות אשר אף אם יעמדו במנותק ממסכת ההתבטאויות הכוללת, יש בהן להקים עבירה פלילית, מבחינת תוכן הדברים ונסיבות פרסומם.

24. לעומת זאת, חלק מההתבטאויות הן כאלו אשר אילו עמדו בפני עצמן, כלומר אם היה מדובר באמירה בודדת כזו או אחרת אשר שודרה במסגרת שידורי הערוץ, ייתכן ולא היה בהן להקים עבירה פלילית, הן מבחינת משמעות הדברים אשר עשויים להיות עמומים כאשר הם עומדים כשלעצמם, והן מבחינת מידת הסכנה הטמונה באמירה בודדת ושיקולים בדבר חופש הביטוי אשר עשויים לגבור בנסיבות אלו. אלא שכפי שעולה מריכוז ההתבטאויות, לא מדובר בהתבטאויות בודדות או חריגות, אלא בקו מערכתי ובאמירות אשר שבו ושודרו במסגרת שידורי הערוץ. בנסיבות אלו, גם אמירות שאולי ניתן לטעון לגביהן שלבדן ובמנותק מרצף ההתבטאויות וההקשר של שידורי הערוץ ומסריו החוזרים ונשנים, הן עמומות מדי כדי להקים אחריות בפלילים, נטענות במשמעות פלילית אשר נלמדת ממכלול השידורים. כך גם הפוטנציאל ההרסני של הדברים מועצם לנוכח אמירות חוזרות ונשנות. כפי שיפורט בהמשך, לא ניתן לנתק את האמירות ממכלול שידורי הערוץ, ובחינתן צריכה להיעשות אם כן על רקע זה.

25. כך למשל – האמירה ש"אין בעזה חפים מפשע", שהיא אולי המסר העקבי ביותר ששידורי הערוץ מבטאים בוקר וערב זה שנה ושבעה חודשים, מקבלת משמעות קטלנית במיוחד על רקע ההקשר של מלחמה קשה, העובדה שאלפי חיילים שלוחמים ברצועת עזה צופים בערוץ, ושלצד האמירה שאין חפים מפשע ברצועה מובאות אמירות לפיהן יש להגיב לטבח שאירע בשבעה באוקטובר "בשמד טוטאלי", שיש "להשמיד, להרוג ולאבד" ש"יש להשמיד את החולדות" ועוד כהנה וכהנה.

26. כן יוער, כי במסגרת ריכוז ההתבטאויות המפורטת בנספח נכללות גם אמירות אשר אין בהן להקים עבירה פלילית (גם על רקע מכלול ההתבטאויות כאמור), אלא שמדובר באמירות אשר עשויות לשפוך אור על הלך הרוח בשידורי הערוץ ולתרום להבנת משמעותן של אמירות אחרות כפי שאלו נתפשות על ידי צופי הערוץ.

27. להלן נביא דוגמאות ספורות להתבטאויות ששודרו בערוץ אשר יש בהן להעלות חשד לביצוע עבירות הסתה. יצוין כי בסיס הנתונים המלא של ההתבטאויות אשר תועדו על ידי העותרים כולל עשרות רבות של אמירות מסוג זה. בשל קוצר היריעה, נביא להלן דוגמאות בלבד הממחישות את הדברים.

א. ביום 1.11.2023 בתכנית הדגל של הערוץ "הפטרויטים" אמר הפאנליסט ואחד מכוכבי ערוץ 14, איתמר פליישימן, את הדברים הבאים :

"[...] מלחמת קיום היא אומרת שיש דברים, בטח כיהודי, שעושים לעם שלנו שאם אנחנו לא נגיב עליו בשמד טוטאלי [מדגיש] – טוטאלי! מוחלט! ולא משנה מה קורה – אין לנו זכות קיום [...]"

ב. במוצאי יום הטבח בעוטף, בשעה 19:00 בערב, פרסם שמעון ריקלין, גם הוא אחד מכוכבי הערוץ, מנחה התכנית "ריקלין ושות'" ומי שמזוהה עם הערוץ ציבורית, בחשבון הטוויטר שלו את הדברים הבאים : "את עזה צריך למחוק מעל פני האדמה". ציוץ זה זכה לכ- 69,000 צפיות ולכ- 2000 חיבובים (like).

ג. עוד באותו ערב פרסם שמעון ריקלין פוסט נוסף בו העלה את השאלה הבאה : "תגידו. למה בעצם יש לנו פצצת אטום?". פוסט זה זכה ללמעלה מ-156,000 צפיות. וידגש, כי חשבונות של "כוכבי הערוץ" ובהם ריקלין ברשתות החברתיות צוברים את כוחם ואת היקפי חשיפתם בזכות הפרסונה הטלוויזיונית שלהם בערוץ, ולהיפך: הערוץ צובר פופולריות וחשיפה בזכות הנוכחות של כוכביו ברשתות החברתיות, שם הם מקדמים את תכניות הערוץ. לפיכך, לדברים המתפרסמים על ידם ברשתות החברתיות זיקה ברורה לערוץ.

ד. ביום 19.2.2024, בתכנית "ריקלין ושות'" אמר הפאנליסט הקבוע איתמר פליישימן את הדברים הבאים : "להשמיד להרוג ולאבד. לשרוף את הבתים, להשמיד את התשתיות, אני מקווה שכל האזור הזה בחאן יונס, אם צה"ל כבר נמצא בו נשרף עד היסוד, שיהיה שמה רק אפר [...]"

- ה. ביום 10.10.2023 התארח ח"כ לשעבר משה פייגלין בתכנית "ישראל הבוקר" ונשא את הדברים הבאים, שזכו להסכמה ואישור מצדו של המנחה שי גולדן :
- "[...] אם 3 ימים אחרי הטבח המחריד הזה [...] נותרה אבן על אבן בעזה [...] ועזה לא ברגע זה דרזון – סופת אש! – כל עזה! [...] אז המשמעות היא שלא הבנו כלום [...] וכולנו צריכים לדרוש את זה ורק את זה [...]"
- ו. ביום 26.11.2023, בעת שעסקת החטופים הראשונה יצאה לפועל והייתה הפוגה בלחימה בין הצדדים, נשא איתמר פליישמן את הדברים הבאים, אשר כמו לקוחים מתקופות אפלות בהיסטוריה. יצוין כי דברים אלו אף זכו להפצה על ידי הערוץ בעמוד הטוויטר שלו.
- "[...] ניצחון יהיה כאן בתנאי אחד: בתנאי שהיהודים ישמידו את החולדות האנטישמיות שעשו את הסיפורים האלה [...] עכשיו זה צריך להיות באמת השמדה טוטאלית. לא לפחד, נגיד, ממילים כמו 'אסון הומניטרי'. מי שעושה דבר כזה, אסון הומניטרי זה הדבר הכי טוב שהוא יכול לקבל מאיתנו. ואת האנרגיה הזאת של הימים האלה אנחנו צריכים לקחת, להעלות [...] בעוצמה שהם לא דמינו, ופשוט להדביר אותם כדי שאף אחד לא יעז לעשות דבר כזה [מחיאות כפיים]"
- ז. דברים דומים אמר מר פליישמן מספר ימים קודם לכן, ביום 23.11.2023 בתכנית "הפטריוטים" :
- "כל הזמן מדברים: 'מה יהיה עם אסון הומניטרי?'. זה לא כזה אסון אם יהיה אסון הומניטרי בעזה. זה לא אסון. זה אפילו דבר לא רע בכלל. זה אפילו טוב שהם יזכרו שהדבר הזה קרה [מחיאות כפיים]"
- ח. עוד אמר מר פליישמן בתכנית מיום 21.2.2024 את הדברים הבאים, בהם קרא להשתמש בהרעבה כאמצעי לחץ כלפי האוכלוסייה האזרחית :
- "[...] אני גם חושב שהפתרון היותר הומני הוא להרעב אותם. אוקיי! [...] לכן בעיני האינטרס הישראלי הוא רעב בעזה ואסון הומניטרי בעזה [...]"
- ט. ביום 25.2.2024, שמעון ריקלין התבטא באופן הבא בתכניתו : "[...] צריך להחריב את עזה – מחריבים אותה. צריך לגרום להם סבל – גורמים להם סבל [...]"
- י. בהמשך אותה תכנית אמר הפאנליסט אלי יוסיאן את הדברים הבאים המתירים את דמם של האוכלוסייה האזרחית בעזה : "ריקלין, כל יום מחסלים 100 מחבלים! [...] יש שם שניים וחצי מיליון מחבלים!"
- יא. ביום 12.10.2023 פרסם כוכב הערוץ ומנחה תכנית הדגל שלו "הפטריוטים", ינון מגל בחשבון הטוויטר שלו סרטון בו נראות פצצות רבות במתקן חיל האוויר כאשר ברקע נאמר "כל זה חולך ליפול בקרוב מאד, היום מחר, על עזה" וכתב "להשמיד".

יב. ביום 13.10.2023 פרסם שמעון ריקליון בחשבון הטוויטר שלו את הדברים הבאים, בהם במסווה של דרשה על סיפור מקראי קרא להשמיד את תושבי עזה (הדגשה בקו תחתון שלנו):

"ישראל דורשת מכל האוכלוסייה מצפון הרצועה ועד נחל עזה להתפנות.

נחל עזה הוא השם של נחל הבשור ליד עזה.

ובתנך.

הבשור מוזכר בפרשת פשיטת ההרס של עמלק על הנגב המערבי. ולקחת שבויים רבים.

דוד רודף אחריהם ומשמיד אותם ומשחרר את השבויים.

והנה התנך שזור בסיפור חיינו תמיד.

וכמו דוד.

אנו נכה ונשמיד את העמלק היושב באזור נחל עזה"

יג. דברים דומים פורסמו באותו יום גם על ידי מנחה הערוץ אראל סג"ל בחשבון הטוויטר שלו:

"אין חפים מפשע בעזה

מחה זכר עמלק"

יד. דברים ברוח זו אמר שמעון ריקליון אף לאחרונה, בתכניתו מיום 11.2.2025:

"יש מצווה למחות את עמלק [...] ועזה זה עמלק, וצריך להשמיד את העמלקים [...]
ולכן את עזה מצווה להשמיד כי יש שם משהו רע".

טו. עוד באותה טרמינולוגיה, ביום 7.12.2023 פרסם ינון מגל סרטון בו נראים חיילים שרים שיר הקורא למחות את זרע עמלק, שהשורה החוזרת בו היא "אין בלתי מעורבים". מגל אף פרסם את מילות השיר המלא (ההדגשה בקו תחתון שלנו):

"את עזה אני בא לכבוש

ולחיזבאללה נותן בראש

ובמצווה אחת דבק

למחות את זרע עמלק

את הבית השארתי מאחור

ועד הניצחון אני לא אחזור

את הססמה שלנו מכירים

אין בלתי מעורבים"

פרסום זה הוא דוגמא להיוון החוזר בין שידורי הערוץ לבין החיילים בשטח, כאשר הערוץ וכוכביו נותנים במה ומעודדים את אותם מסרים המופצים על ידם כשאלו מאומצים על ידי החיילים, שהם קהל יעד מרכזי לערוץ, ושדרניו מתגאים לא פעם בפופולריות שלו בקרבם.

הדברים זכו לצפיות של למעלה מ-360,000 אנשים (ולאזכור בכתב התביעה של דרום אפריקה כנגד ישראל בטענה כי פרסום זה, לצד שורה של פרסומים אחרים מעידים על כוונה לביצוע השמדת עם, כפי שיפורט בהמשך).

טז. ביום 15.10.2023, שודר במסגרת התכנית "ישראל נלחמת עם עופר גולן" מסר מצולם מטעם הזמר אייל גולן בו הוא קרא "למחוק את עזה לגמרי. לא להשאיר שם בן אדם אחד. זה פשוט חיות אדם". הדברים פורסמו אף בחשבון הטוויטר של הערוץ וזכו ליותר מ-450,000 צפיות.

יז. דברים דומים נאמרו על ידי גבי סיבוני, משתתף קבוע בתכניות הערוץ, בתכניתו של יעקב ברדוגו מיום 20.2.2025 :

"כל העזתים הם רשעים של אומות העולם. זה העם הזה. "עם" ... זה הקבוצה הברברית הזאת, זה האספסוף הזה, ואין להם שום זכות קיום לכולם [...] הצדק הגדול יהיה כשעזה תהיה נקייה מעזתים".

יח. ביום 17.10.2023, הקריא מנחה תכנית הבוקר של הערוץ שי גולדן את המונולוג מקפיא הדם הבא:

"אנחנו באים. אנחנו באים. אנחנו באים לעזה. אנחנו באים ללבנון. אנחנו נבוא לאיראן. אנחנו נבוא לכל מקום [...] אנחנו נשמיד את האויב. אנחנו נשמיד את האויב! [מדגיש] אנחנו נחזיר את המזרח התיכון לסיטואציה שבה הערבים מפחדים פחד מוות מיהודים [...] אז אם על גלעד שליט שחררנו 1000 מחבלים, תביאו בחשבון כמה אנחנו הולכים להרוג מכם וכמה אנחנו הולכים לבצע בכם על כל אחד מ-1300 שרצחתם, שדדתם, אנסתם, ביזיתם, חיללתם, מה לא עשיתם. לא ראיתם מספרים כאלה בדברי ימי האומה הערבית! אני מעדכן אותכם שזה בא, למקרה שאתם מבלבלים. אני מעדכן אתכם שזה בא! מספרים שלא דמיינתם שאפשר בכלל להגיע אליהם. ואנחנו מוכנים להיכנס לבידוד בינלאומי, ומוכנים לריב עם ארה"ב, ומוכנים לריב עם כל העולם ואחותו. כמה שנצטרך עד שכולכם – כולל כל התומכים שלכם – תעלו לפגוש את אללה, אנחנו נהרוג. שיהיה ברור. שיהיה ברור. זה המצב בישראל. זה הסנטימנט. ואם אתם רוצים לראות את היהודים בפעולה, אתם תכף תקבלו מה שביקשתם, תכף תקבלו. אז תחגגו ברשתות החברתיות, תעשו "free Palestine", תעשו את כל המסכנות שלכם – ואנחנו נבוא להשמיד [מדגיש] אותכם. ל-ה-ש-מ-י-י-ד . להשמיד. תעבירו את זה, תריצו את הסרטון הזה שיראו כל החברים שלכם מה אנחנו עומדים לעשות לכם [...]".

יט. ביום 9.10.2023, בתכנית "הפטריויטים" ששודרה בשעות הערב, שודרו חילופי הדברים הבאים בין משתתפי התכנית אראל סג"ל ו**ותם זמרי**, שניהם שדרנים מרכזיים בשידורי ערוץ 14, בהם התייחסו במפורש לכך שצריך להרוג לא רק את החמאס.

"זמרי: [...] כל שיחות ה'בוא נחסל את מי שהשתתף בזה' גם הן כבר לא רלבנטיות. נגמר האירוע, אראל, זה לא עכשיו שאנחנו מענישים על משהו, אנחנו צריכים לגמור את הסיפור הזה.

[...]

סג"ל: אני לא חושב שצריך להרוג רק את החמאס. [...] זה לא רק צריך להרוג את החמאס. כל אחד מהקניבלים צריך למות"

כ. דברים דומים נאמרו גם על ידי מי שהיתה פאנליסטית קבועה בערוץ 14, נווה דרומי, בתכנית "הפטריויטים" מיום 12.10.2023 :

"[...] אני רוצה שהיעד של צה"ל יהיה שבסוף, בסוף, בעזה יש ילדים, נשים, חתולים וכלבים."

כא. ביום 6.5.2024 בתכנית של בועז גולן, אמר דני נוימן, משתתף קבוע בתכנית, את הדברים הבאים, המהווים הסתה ברורה ומפורשת כנגד האוכלוסייה האזרחית בעזה :

"[...] ביום יומיים הראשונים היינו צריכים להרוג 100,000 עזתים [...] מתי מעט אולי בני אדם שם. מתי מעט אולי בני אדם שם. 90 ומשהו אחוז מחבלים ומעורבים! לא בלתי מעורבים, אין דבר כזה בלתי מעורבים [...]"

כב. ביום 29.10.2023 התארח בתכנית "הפטריויטים" מר אליהו יוסיאן, המציג עצמו כחוקר ופרשן לענייני ערבים, שקיבל פעמים רבות במה בערוץ, ופרש את משנתו באופן הבא וללא מפרע (ובהמשך הדברים אף פורסמו בעמוד הטוויטר של הערוץ) :

"[...] אין חפים מפשע. זה בדיוק, כשאתה אומר 'אוכלוסייה', אין אוכלוסייה. יש שני מיליון וחצי טרוריסטים [...] ברגע שבעזה אין חף מפשע, אז אין טעם ל"הקט בגג". כי כולם טרוריסטים."

כג. ביום 14.10.2023 אמרה נווה דרומי, פאנליסטית בתכנית "הפטריויטים" ואחת מכוכבות הערוץ באותה עת, את הדברים הבאים :

"[...] אין חפים מפשע. פליישמן מדבר כל הזמן על הנכבה. הם ב'48 הביאו על עצמם את הנכבה. עכשיו תהיה להם נכבה שנייה, אבל אמיתית. לסיים את העבודה של בן גוריון."

כד. בתכנית "הפטריויטים" מיום 8.8.2024 ביטאה דנה ורון, אחת מכוכבות הערוץ, את הדברים הבאים :

"[...] אני ציפיתי למסות הרבה יותר גדולות של הרג בקרב החמאסניקים ובקרב אזרחי עזה שהם כולם, כמו שאנחנו יודעים, לא 'בלתי מעורבים' [מחוזה מרכאות באוויר]".

כה. ברוח דומה, ביום 2.11.2023 בתכנית "הפטריויטים", התנהל דיון לגבי הוראות הפתיחה באש באזורי לחימה בהם מצויים אזרחים, ושודרו חילופי הדברים הבאים בין מנחה התכנית, ינון מגל לבין הפאנליסט אלדד יניב :

"מגל: אז מה לעשות! אתה רואה אזרחים..."

יניב: לפתוח באש! לפתוח..."

מגל: לירות על אזרחים!

יניב: בוודאי! בוודאי! הם לא אזרחים [מחיאות כפיים].

כו. ביום 2.11.2023 באולפן חדשות ערוץ 14 הופיע הפאנליסט הקבוע והפרשן מר יעקב ברדוגו, והתבטא באופן הבא:

"[...] צריך להפציץ בלי הבחנה. אנחנו מבחינים וזה דבר לא טוב [...] אפשר שחיל האוויר יעבוד קצת הרבה יותר, ולא להבחין מעורבים ובלתי מעורבים [...]".

כז. ביום 9.10.2023 בתכנית הבוקר נשא שי גולדן מונולוג בזכות מערכה איזורית כוללת ובמסגרתו אמר את הדברים הבאים, המעודדים להתיר את הרסן בפעילות צה"ל:

"[...] צה"ל צריך להשמיד את האויב ולא מעניין מי ייפגע בדרך! אין מוסר. אין בג"ץ. אין גלי בהרב-מיארה. תם הטקס. ביום שבת הטקס תם. נקודה".

כח. עוד באותו ביום התבטא נועם פתחי המשמש כפאנליסט בתכנית "הפטריויטים" באופן הבא:

"[...] כשאנחנו רואים את התמונות של ההפצצות של הבניינים ושל הגופות מעזה, בפעם הראשונה, אני לפחות אומר Who cares? זה לא מספיק. זה לא מעניין, זה צריך להיות הרבה יותר חזק".

כט. ביום 10.3.2024 התארח בתכנית "הפטריויטים" הזמר קובי פרץ, לאחר אירוע בו הופעתו לפני חיילים הופסקה מאחר ששר את השיר הגזעני "שיישרף לכם הכפר", ושודרו חילופי הדברים הבאים:

"איתמר פליישמן: "אני לא יודע אם אתה עוקב אחרי החדשות: אנחנו שורפים להם ת'כפר וטוב שאנחנו שורפים להם ת'כפר! [מחיאות כפיים]

[...]

קובי פרץ: אני יגיד את זה בכל מקום. לא רק אני אומר את זה, דרך אנב, גם כל החיילים חושבים כמוני. כמו שאמר ידידי היקר, אנחנו לא שורפים להם את הכפר, אנחנו מוחקים להם ת'כפר וצריכים לשרוף להם ת'כפר. אני, לי מותר להגיד את מה שלו אסור [מחיאות כפיים]."

ל. מיד לאחר דברים אלו התבדחו המשתתפים על כמות ההרוגים בעזה ואמרו את הדברים הבאים:

"מגל: [...] אני רק מזכיר לך שבידין הציב לנו קו אדום וזה 30,000 פלסטינים. 29,900 – הוא עובר. [מחיאות כפיים]

פרץ: מה 30,000? כל יום!"

לא. בשעות הערב של יום 7.10.2023, במשדר מיוחד של תכנית "הפטריויטים", הוחלפו הדברים הבאים בין מנחה התכנית ינון מגל לבין אלדד יניב, אז משתתף קבוע בתכנית:

"יניב: [...] אנחנו לא במאבק עכשיו של כמה ערבים הורגים בעזה..."

מגל: למה לא? למה לא? יש לזה משמעות גדולה! הם צריכים לדעת שפי... שישים ריבוא, שישים ריבוא המספר צריך להיות יותר גדול ממה שרצחו לנו"

לב. בהמשך אותה תכנית, במסגרת חילופי דברים בין מגל לבין שמעון ריקלין, התבטא ריקלין באופן המסית להרג בלתי מובחן של אזרחים:

"ריקלין: [...] נשאר רק שצה"ל, כנראה הממשלה כבר מבינה, שצה"ל יבין שהגיע הזמן לפעול. להוריד את הכפפות! יש לכם אישור.

מגל: מה זה אומר?

ריקלין: זה אומר קודם כל – בלי הקש בנג, וזה אומר להפסיק לדאוג לתושבי עזה יותר משהחמאס דואגים. אם יש שם מחבלים – לפגוע בהם גם אם פוגעים שמה באזרחים. זה אומר שיהיה הרג! הרג גדול בעזה! מחבלים זה מחבלים, אנחנו לא פוגעים באוכלוסייה אזרחית בכוונה, אבל אם גם כנזק משנה אזרחים נפגעים – לא להצטער! להוריד את הבניינים הגבוהים, לעשות חורבן בעזה שהם יצטערו על היום שהם נולדו!"

לג. בתכנית "הפטרויטים" מיום 3.8.2024 נתן ינון מגל במה לציוץ מטעם חייל מילואים בשם דביר לוגר והקריא את הדברים הבאים:

"ההרס שקיים בעזה נותן לי הרגשה טובה. עזה במצב של השמדה. המון מבנים שכבר לא קיימים בנוף. מכונת ההרס חייבת להמשיך לעבוד כדי שיהיה ברור שאין להם לאן לחזור. ייאוש כתכנית עבודה".

פרסום זה מדגים אף הוא את ההיזון החוזר בין שידורי הערוץ לציבור החיילים, על ידי מתן במה לחיילים המהדהדים את המסרים המופצים על ידי הערוץ באופן שיטתי.

לד. דברים ברוח דומה נאמרו על ידי יונתן זמרי בתכנית "הפטרויטים" מיום 16.9.2024: "[...] הרס הוא מטרה במלחמה הזאת, עזה צריכה להיות מקום לא כשיר למגורים [...]".

28. האמור לעיל הינו דוגמאות בתמצית בלבד של הנאמר בערוץ 14, יום יום, שעה שעה, מתוך תיעוד של מאות אמירות ברוח דומה.

כאמור טבלה עם פירוט מלוא האמירות אשר תועדו על ידי העותרים צורפה כנספח 1 לעתירה.

29. בנוסף, בעמוד "ישראל מנצחת" מטעם הערוץ ובעמוד הבית באתר האינטרנט הרשמי של ערוץ 14, התנוסס בחודשים הראשונים למלחמה ועד למאי 2024 מונה אשר ציין את מניין ההרוגים הפלסטינים תחת הכותרת "מחבלים שחיסלנו". מניין זה כולל את סך ההרוגים הפלסטינים, הכולל מספר לא מבוטל של אזרחים גם לשיטת ישראל, באופן המצביע על הגישה הרשמית של הערוץ לפיה **כל תושבי עזה הם מחבלים בני מוות**. יצוין כי אתר "ישראל מנצחת" ובו מופיע המונה עדיין מפורסם, אך ככל הנראה הפסיק להתעדכן.

צילום מסך מתוך עמוד "ישראל מנצחת" מטעם ערוץ 14:

30. בחינת ההתבטאויות שתועדו על ידי העותרים וניתוח משפטי שלהם מעלה שהערוץ שידר **עשרות** אמירות בתקופה זו הקוראות להשמדה ו/או **ביצוע רצח עם** או תומכות בהשמדה ו/או ביצוע רצח עם, לצד **עשרות רבות** של אמירות **נוספות** הקוראות לביצוע **פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות** או תומכות בביצוע פשעים אלו. בתוך כך תועדו התבטאויות חוזרות ונשנות ויומיומיות שכללו קריאות לשימוש בהרעבה כשיטת לחימה, וכן התבטאויות המסיתות לגזענות כנגד תושבי עזה וכנגד הפלסטינים בכללותם.

31. לא מדובר רק באמירות ששודרו בסמוך ל-7.10, אלא באמירות הנפרשות לאורך תקופה ארוכה ואף בשוך סערת הרגשות שעורר הטבח. בהקשר זה אף יש לציין כי במקרים רבים גם אמירות משידורים מוקדמים הסמוכים לאירוע התאפיינו בנימה קלילה ואף מבודחת, באופן המעיד על כך שהדברים לא נאמרו מתוך סערת רגשות.

32. מהאמור עולה שאפילו הצופה הארצי בשידורי הערוץ נחשף כמעט בהכרח להסתה שיטתית, בוטה, ומחפירה להשמדה, לביצוע פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה, ולמצער הסתה לאלימות והסתה לגזענות, מפיהם של אנשי תקשורת בעלי במה בערוץ הנקלט בכל בית בישראל, חלקם מכנים עצמם "עיתונאים", כולם סלבריטאים ומשפיעני תקשורת ורשת.

33. מסקירת התכנים לאורך חודשים ולרוחב כלל לוח השידורים בערוץ, ניתן להבין שלא מדובר בפליטת פה של אדם כזה או אחר, אלא קו מערכתי שכל כולו מוקדש לערעור האבחנה בין תושבים חפים מפשע בעזה לבין טרוריסטים מחמאס, ועידוד פגיעה פיזית בהם בדרכים שונות, יצירתיות ומחליאות כאחד.

34. ערוץ 14 הפך מאז ה-7 באוקטובר לפלטפורמה להסתה לביצוע פשעים חמורים, באופן המחייב את מעורבותם של גופי אכיפת החוק ופתיחה בחקירה פלילית, כפי שיפורט בהמשך.

III. מיצוי הליכים

35. ביום 23.9.2024 פנו העותרים למשיבים מס' 1 ו-2 בדרישה לפתוח בחקירה כנגד משיב מס' 4 לאור מאות התבטאויות אשר שודרו בערוץ אשר מעלות חשד ממשי להסתה שיטתית ומתמשכת בשידורי הערוץ. במסגרת הפנייה עמדו המשיבים על חובתן של רשויות אכיפת החוק לחקור ולהעמיד לדין מסיתים בכלל ומסיתים להשמדת עם בפרט, וזאת אף לאור התחייבויותיה של מדינת ישראל בפני בית הדין הבינלאומי ובהתאם לחובותיה בדין. לפנייה צורף מאגר ההתבטאויות אשר תועדו על ידי העותרים, ובו למעלה מ-250 התבטאויות המעלות חשד לעבירות הסתה שונות. יצוין כי לצד תיעוד ההתבטאויות בכתב, למאגר זה צורפו קישורים לצפייה בשידור הרלבנטי שבמסגרתו שודרה כל אמירה, באופן המאפשר להתרשם מנסיבות אמירתה ושידורה.

*** פניית העותרים מיום 23.9.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 2 לעתירה.

36. יצוין כי במקביל נשלחה פנייה מטעם העותרים לרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו עם פירוט דומה של ההתבטאויות, בטענה כי הדברים מהווים הפרה של תנאי הזיכיון של הערוץ ומחייבים על כן הטלת סנקציות חמורות על הערוץ. עד כה טרם התקבל מענה מהותי לפנייה ולמיטב ידיעת העותרים לא נעשה דבר בנושא.

*** פניית העותרים לרשות השנייה מיום 23.9.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 3 לעתירה.

37. במענה מיום 26.9.2024 מטעם משיב מס' 2 נמסר כי הטיפול בפנייה הועבר ללשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים).

*** תשובת פרקליט המדינה מיום 26.9.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 4 לעתירה.

38. ביום 7.10.2024 נשלח למשיבה מס' 1 עותק מעודכן של מאגר ההתבטאויות עם קישורים מתוקנים לסרטונים הטעונים אישור גישה, במטרה למנוע את הפצתם.

*** פנייה באמצעות טופס מקוון מיום 7.10.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 5 לעתירה.

39. במענה מיום 14.10.2024 נמסר מטעם משיבה מס' 1 כי הפנייה הועברה לטיפול פרקליט המדינה.

*** תשובת משיבה מס' 1 מיום 14.10.2024 מצ"ב ומסומן כנספח 6 לעתירה.

40. במענה מיום 15.10.2024 נמסר מטעם פרקליט המדינה כי הנושא הועבר לטיפול לשכת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים).

*** תשובת פרקליט המדינה מיום 15.10.2024 מצ"ב ומסומן כנספח 7 לעתירה.

41. במענה מיום 29.10.2024 מטעם המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) נמסר כי לאחר עיון בפנייה, לא נמצא שיש מקום לטפל בה שלא בדרך של הגשת תלונה למשטרת ישראל, אשר

אמונה על חקירת החשדות. על כן צוין כי לעותרים עומדת האפשרות להגיש תלונה למשיבה מס' 2.

***** תשובת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים) מיום 29.10.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 8 לעתירה.**

42. יצוין כבר עתה, כי מדובר בצעד שאין בו אלא למשוך זמן ולדחוק את הקץ של קבלת החלטה על פתיחה בחקירה, שכן בהתאם להנחיית פרקליט המדינה מס' 14.12 בדבר "אישור לפתיחה בחקירה ולהעמדה בדין בעבירות או עניינים בעלי רגישות מיוחדת" (להלן: "הנחיית פרקליט המדינה") פתיחה בחקירה בעבירות הסתה טעונה אישור של הגורם המוסמך בפרקליטות המדינה. על כן ממילא נדרשת החלטת המשיבים 1-2 בעניין, ולכן גם נעשתה הפנייה אליהם מלכתחילה.

43. אף על פי כן, העותרים פעלו על פי הנחיית המשנה לפרקליט המדינה וביום 3.12.2024 הגישו תלונה במשטרה באמצעות המערכת המקוונת. לתלונה צורפה פנייה מפורטת עם פירוט החשדות וכן מאגר ההתבטאויות.

***** אישור בדבר הגשת תלונה ופנייה מפורטת למשטרת ישראל מיום 3.12.2024 מצ"ב ומסומנים כנספח 9 לעתירה.**

44. בהמשך לכך פנו העותרים ביום 9.12.2024 ליועמ"שית, לפרקליט המדינה ולמשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים) וציינו כי בהתאם למענה שהתקבל, הוגשה תלונה במשטרה ונפתח תיק חקירה. לאור האמור בהנחיית פרקליט המדינה, דרשו העותרים כי החקירה תאושר על ידי הגורם המוסמך בפרקליטות המדינה בהקדם האפשרי.

***** פנייה מיום 9.12.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 10 לעתירה.**

45. כמו בפניות קודמות, גם במענה לפנייה זו התקבלו מענים שעידכנו את העותרים בדבר העברת הטיפול בפנייה מגורם זה לאחר בפרקליטות המדינה. במענה מיום 11.12.2024 מטעם פרקליט המדינה נמסר כי הטיפול בפנייה הועבר לשכת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים), ואילו במענה מיום 16.12.2024 מטעם היועמ"שית נמסר כי הנושא הועבר לטיפול של לשכת פרקליט המדינה.

***** תשובת פרקליט המדינה מיום 11.12.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 11 לעתירה.**

***** תשובת היועמ"שית מיום 16.12.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 12 לעתירה.**

46. לבסוף התקבל מענה לגופה של הפנייה רק ביום 29.12.2024 מטעם המשנה לפרקליט המדינה. בתשובה נמסר כי זה יידרש לנושא רק עם העברת התיק אליו ממשטרת ישראל. גם במענה זה ניכר חוסר נכונותו של המשנה לפרקליט המדינה לטפל בנושא, וזאת אף על פי שכאמור מדובר בעניין אשר על פי הנחיית פרקליט המדינה מצוי בסמכותו ובאחריותו, ולמרות שמלוא החומרים המצויים בתיק החקירה הועברו אף לפרקליטות המדינה ועל כן היו ברשותו כבר באותה עת.

***** תשובת המשנה לפרקליט המדינה מיום 29.12.2024 מצ"ב ומסומנת כנספח 13 לעתירה.**

47. לאור האמור, ומאחר שמתשובה זו עולה כי תיק החקירה לא קודם וטרם הועבר לפרקליטות לצורך אישור פתיחה בחקירה, פנו העותרים ביום 6.1.2025 לסניצ' לינור לוי, מפקדת תחנת מודיעין בבקשה לקדם את תיק החקירה. יצוין כי מייד לאחר הגשת התלונה נמסר לעותר מסי 1 טלפונית כי התלונה הועברה לטיפול משטרת מודיעין, ולכן מוענה הפנייה לתחנה זאת.

***** פנייה לתחנת מודיעין מיום 6.1.2025 מצ"ב ומסומנת כנספח 14 לעתירה.**

48. במענה מיום 13.1.2025 מטעם רפ"ק ענת קצב, ק' אח"מ בתחנת מודיעין, נמסר כי תיק החקירה אינו בטיפולם אלא בטיפול של תחנת יפו.

***** מענה מטעם תחנת מודיעין מיום 13.1.2025 מצ"ב ומסומן כנספח 15 לעתירה.**

49. בהמשך לדברים אלו, ולאחר שחלפו למעלה מארבעה חודשים בהם פניות העותרים הועברו מגורם אחד לאחר, כאשר לאורך כל אותה תקופה לא נעשה כל צעד ממשי לחקירת החשדות החמורים שפורטו בפניות, פנו העותרים פעם נוספת ביום 21.1.2025 בהתראה לפני פנייה לערכאות למשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים), ראש אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל ומפקד תחנת יפו.

***** פניית העותרים מיום 21.1.2025 מצ"ב ומסומנת כנספח 16 לעתירה.**

50. עד כה טרם התקבל מענה על ידי מי מהמכותבים. מכאן עתירה זו.

ג. הטיעון המשפטי

1. המסגרת הנורמטיבית

i. חשד לביצוע עבירות פליליות של הסתה בשידורי המשיב מס' 4

עבירת הסתה לרצח עם

51. החוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תשי"ז-1950 (להלן: "החוק") קובע בסעיף 3(א)(2) עבירה של הסתה לבצע השמדת עם כעבירה עצמאית אשר דינה כדין האשם בעבירה המושלמת של השמדת עם. החוק נחקק זמן קצר לאחר הצטרפותה של מדינת ישראל לאמנה בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם והוא נועד ליישם את הוראות האמנה בדיון הישראלי הפנימי, בהתאם להתחייבותה של ישראל כחברה באמנה (ר' דברי ההסבר להצעת חוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תשי"ז-1949, הצעות חוק 27, 37, 14.12.49). יצוין כי סעיף העבירה בחוק נבדל מסעיף האמנה בכך שהעבירה הקבועה באמנה היא "הסתה

ישירה ופומבית לבצע השמדת עם" (סעיף 3 לאמנה בדבר מגיעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, (להלן: "האמנה" או "אמנת הגינוסיד"), ואילו העבירה מסתפקת ב"הסתה לבצע השמדת עם" (סעיף 3(א)(2) לחוק).

52. האמנה, ובהתאם לה החוק, קובעים חמישה סוגי מעשים שעשויים להוות השמדת עם, אם נעשו "בכוונה להשמיד, השמדה גמורה או חלקית קיבוץ לאומי, אתני, גזעי או דתי" (סעיף 1(א) לחוק). ואלו המעשים:

- (1) הריגת אנשים הנמנים עם הקיבוץ;
- (2) גרימת נזק חמור, בגוף או בגפם, לאנשים הנמנים עם הקיבוץ;
- (3) העמדת הקיבוץ בתנאי-חיים שיש בהם כדי להביא להשמדתו הגופנית, כולו או מקצתו;
- (4) קביעת אמצעים שכוונתם למנוע את הילודה בקיבוץ;
- (5) העברת ילדי הקיבוץ לקיבוץ אחר בדרך כפייה.

53. סעיף 3(ב) לחוק קובע כי את המונח "הסתה" יש לפרש "מתוך סמוכין להוראות פקודת החוק הפלילי, 1936" שהיתה בתוקף באותה עת. יצוין כי בפקודת החוק הפלילי, שהייתה בתוקף בעת חקיקת החוק טרם כניסתו לתוקף של חוק העונשין, לא קיימת הגדרה מפורשת למונח "הסתה", וגם בחוק העונשין אין הגדרה כזו. כן יוער כי עבירת ההסתה לרצח עם טרם נדונה בפסיקה הישראלית.

54. מכך יוצא כי בהיעדר הגדרה בחוק, יש מקום כי פרשנות העבירה תיעשה לאור הגדרה ופרשנות של עבירות הסתה אחרות במשפט הישראלי ואף לאור פרשנות ויישום העבירה המקבילה בדין הבינלאומי (רי' ע"פ 6322/11 אלכסנדר צבטקוביץ' נ' היועץ המשפטי לממשלה פס' 18 (29.11.2012)).

55. הפרשה המרכזית בה נדונה עבירת ההסתה להשמדת עם היא מקרה הידוע בכינוי "תיק המדיה" (להלן גם: "פרשת רדיו רואנדה") אשר נדון בפני הטריבונל הבינלאומי הפלילי ברואנדה, במסגרתו הועמדו לדין שלושה נאשמים שהיו בכירים בתקשורת הרואנדית לפני ובמהלך רצח העם שהתחולל ברואנדה במהלך שנת 1994. שניים מהם, **פרדיננד נהימנה וז'אן בוסקו בריגוויזה**, היו מייסד ומנהל תחנת הרדיו RTLM הידועה בכינוי "רדיו רואנדה", אשר הפיצה תעמולה והסתה כנגד הציבור הטוטסי, ואילו השלישי, **חסן נגזה** היה העורך של עיתון בשם "קנגורה" שהופץ באותה תקופה וכלל אף הוא דברי תעמולה דומים (Proscuter v. Nahimana, ICTR-99-52-T (3.12.2003) (להלן: "הכרעת הדין"); Nahimana v. Prosecutor ICTR-99-52-A (28.11.2007) (להלן: "פסק הדין בערעור").¹ השלושה הורשעו

¹ במקרה זה התרשעות היו על פי סעיפים בחוקת בית הדין, בה אומצו הסעיפים הרלבנטיים מהאמנה למניעת רצח עם.

בעבירות הסתה להשמדת עם לצד פשעים נוספים נגד האנושות, ונדונו לתקופות מאסר ממושכות.

56. בפסק הדין עמדה ערכאת הערעור על כך שעבירת ההסתה לרצח עם היא עבירה עצמאית, אשר במסגרתה לא נדרש להוכיח כי הפרסומים הובילו לרצח עם. כלומר העבירה אינה תלויה בכך שאכן התרחש רצח עם, אלא היא ברת ענישה בפני עצמה (פסק הדין בערעור, פסי' 677-678). משכך פסק הדין התמקד בשני יסודות העבירה, שהם קריאה פומבית וישירה לרצח עם, וכוונה להסית אחרים במטרה לבצע רצח עם (שם, פסי' 677).

57. באשר לאופי הפרסום נקבע שעל הביטוי לכלול קריאה ישירה וברורה לביצוע מעשה אסור על פי האמנה, ולא די באמירה מעורפלת (פסי' 692-693). בתוך כך עמד בית הדין על ההבחנה בין קריאה למעשה במטרה לבצע רצח עם לביטויי שנאה אחרים, כגון הסתה לגזענות או אלימות, כאשר ההבדל הוא כאמור בקיומה של קריאה ישירה לביצוע מעשה המהווה רצח עם על פי האמנה. לצד זאת, נקבע כי במסגרת בחינת הביטוי יש לתת משקל להקשר הלשוני והחברתי של הדברים, כמו גם להקשר של מסכת השידורים בכללותה, כך שגם ביטויים דו משמעיים עשויים להיחשב כהסתה ישירה, כל עוד אלו מובנים ככאלו על ידי קהל היעד הרלבנטי (פסי' 698-701, 739). כך למשל נקבע כי ביטויים שהתייחסו להשמדת 'האויב' או 'שותפיו', 'המורדים', או 'המקקים' ככינוי גנאי, הם כולם הסתה ישירה לרצח עם, מאחר שבחינת מכלול הפרסומים העלתה כי מונחים אלו התייחסו לכלל הציבור הטוטסי (פסי' 739, 755, ו-765).

58. יצוין כי בית הדין התייחס לכך שחלק מהפרסומים נעשו על רקע חשש לגיטימי ומוצדק מהמיליציה הטוטסית (ה-RPF), בין השאר על רקע התקוממות ופלישה אלימה מצדם (פסי' 737 לערעור). כלומר, הקביעה כי מדובר בהתבטאויות המהוות קריאה ישירה לרצח עם אשר חורגות מאמירות פוליטיות לגיטימיות בעת מלחמה או סכסוך אלים, מבוססת במידה רבה על האבחנות של בית הדין כי התבטאויות אלו מתייחסות לציבור הטוטסי בכללותו ולא רק לקבוצת הלוחמים.

59. בנוסף, בהכרעת הדין התייחסה הערכאה הדיונית לכך שלמרות שלא נדרש קשר סיבתי בין ההסתה לביצוע רצח עם, יש להצביע על כך שהביטוי אוצר בחובו פוטנציאל לביצוע רצח עם (פסי' 1015 להכרעת הדין). בהקשר זה התייחס בית הדין לכך ששידורי הרדיו כללו אמירות חוזרות ונשנות כנגד האוכלוסייה הטוטסית שעוררו פחד, שנאה ותחושות בהילות שעודדה את מעשי האלימות. בית הדין אף התייחס לאופי המדיה, לטון של הדברים ולאפקט הרגשי הטמון בהם כמו גם לתפוצה הרחבה של השידורים כשיקולים המעידים על הסכנה הגלומה בהסתה, בתיאור שהולם במדויק אף את שידורי ערוץ 14 (פסי' 1031 להכרעת הדין):

"[...] radio heightened the sense of fear, the sense of danger and the sense of urgency giving rise to the need for action by listeners. The denigration of Tutsi ethnicity was augmented by the visceral scorn coming out of the airwaves – the ridiculing laugh and the nasty sneer. These elements greatly amplified the impact of RTLM broadcasts"

ובתרגום לעברית :

" [...] הרדיו הגביר את תחושת הפחד, תחושת הסכנה ותחושת הדחיפות, שיצרו צורך למעולה מצד המאזינים. ההשפלה של בני הטוטסי התחזקה דרך הבוז האינסטינקטיבי שהגיע מהאוויר – הצחוק המלעיג והחיוך המרושע. אלמנטים אלה העצימו במידה רבה את ההשפעה של שידורי RTLM."

60. כן נקבע כי תוכנם המסיית של הפרסומים עשוי להוות ראיה לכוונה המיוחדת לביצוע רצח עם הנדרשת במסגרת העבירה. כך למשל, אחת מהדוגמאות לביסוס הכוונה הוא הציטוט הבא, אשר נראה כמו לקוח משידורי ערוץ 14 (פסי' 961 להכרעת הדין).

"Let's hope the Inyenzi (כינוי גנאי לטוטסי שהיו קורבנות רצח העם, הח"מ) will have the courage to understand what is going to happen and realize that if they make a small mistake, they will be exterminated; if they make the mistake of attacking again, there will be none of them left in Rwanda, not even a single accomplice. All the Hutus are united..."

ובעברית :

"בואו נקווה שלאיינזי (כינוי גנאי לטוטסי שהיו קורבנות רצח העם, הח"מ) יהיה האומץ להבין מה עומד לקרות, ולהבין שאם יעשו טעות קטנה – הם יושמדו ; אם יעזו לתקוף שוב – לא ישאר מהם אף אחד ברואנדה, אפילו לא משתף פעולה אחד. כל החוטו מאוחדים..."

61. כך גם ניתן משקל לכך ששידורי הרדיו כללו אמירות חוזרות ונשנות הקוראות להרס של האוכלוסייה הטוטסית, בהן גם אמירות גזעניות ומשפילות (פסי' 963 להכרעת הדין).

62. יתר על כן, במסגרת בחינה זו אף נלקחו בחשבון פרסומים שטאמרו או נכתבו על ידי אחרים, ונקבע כי אלו עשויים להעיד על הכוונה של מי שהיה העורך האחראי על הפרסום (פסי' 564-565 לפסק דין בערעור). כפי שפורט לעיל, במקרה זה מי שהורשעו בעבירת ההסתה לרצח עם היו בכירים בגופי התקשורת בהם שודרו פרסומי ההסתה (רדיו ועיתון), והרשעתם התבססה על קביעות בדבר אחריותם ושליטתם בפועל על הפרסומים, אף אם אלו לא נאמרו על ידם (שם, עמ' 251-284).

63. לאור האמור, בעשרות התבטאויות אשר שודרו בערוץ 14 ותועדו על ידי העותרים עולה חשד סביר, לכל הפחות, לעבירות הסתה לרצח העם. התבטאויות אלו ניתן לחלק לשני סוגים עיקריים.

64. הראשון, כולל קריאות מפורשות להרג מסיבי ורחב היקף ולהשמדה של האוכלוסייה האזרחית בעזה. כך למשל דבריו של ינון מגל מתוך משדר מיוחד של תכנית "הפטרויטים" מיום 7.10.2023: **"הם צריכים לדעת שפי.. שישים ריבוא המספר צריך להיות יותר גדול ממה**

שרצחו לנו", כאשר הדברים מתייחסים להרג של ערבים באופן כללי (לחילופי הדברים המלאים ר' פסי' 20(לא)). כך גם דבריו של אראל סג"ל בתכנית מיום 9.10.2023: "אני לא חושב שצריך להרוג רק את החמאס [...] זה לא רק צריך להרוג את החמאס. כל אחד מהקניבלים צריך למות" (פסי' 27(ט)). כך גם דבריו של גבי סיבוני בתכניתו של יעקב ברדוגו מיום 20.2.2025: "כל העזתים הם רשעים של אומות העולם [...] אין להם שום זכות קיום לכלום [...] הצדק הגדול יהיה כשעזה תהיה נקיה מעזתים" (פסי' 27(ז)). וכן דבריו של דני נוימן בתכניתו של בועז גולן מיום 6.5.2024: "ביום יומיים הראשונים היינו צריכים להרוג 100,000 עזתים [...] אין דבר כזה בלתי מעורבים" (פסי' 27(כא)). כך גם אמירתו של שמעון ריקלין בתכניתו מיום 11.2.2025: "עזה זה עמלק, וצריך להשמיד את העמלקים" (פסי' 27(יד)). התבטאויות אלו בוודאי מהוות קריאה מפורשת וישירה לרצח עם, שכן הן קוראות להרג נרחב של אוכלוסייה הנמנית על קיבוץ לאומי.

65. לצד אלו ישנן התבטאויות רבות הקוראות להרס, השמדה או מחיקה של עזה, בווריאציות כאלו או אחרות. כך למשל דבריו של איתמר פליישמן בתכנית "הפטרויטים" מיום 1.11.2023 בהם קרא ל"שמד טוטאלי – טוטאלי! מוחלט! ולא משנה מה קורה!" (ר' פסי' 27(א)). כך גם ציוצו של שמעון ריקלין מיום 7.10.2023: "את עזה צריך למחוק מעל פני האדמה" (פסי' 27(ב)). בתכנית "ישראל נלחמת מיום 11.10.2023 התארח ראש עיריית אשקלון, מר תומר גלאם, וקרא כך: "המדינה צריכה למחוק את עזה! לא להשאיר זכר מהם". באופן דומה ביום 1.11.2023 התארח ח"כ קטי שטרית בתכנית "הפטרויטים" ואמרה את הדברים הבאים: "הצדק צריך לעשות בצורה כזאת: לחרוש [...] אני משטחת את עזה. אין לי סנטימנטים".

66. בדומה לפרסומים שנדונו בפרשת רדיו רואנדה, מדובר באמירות אשר אינן כוללות כשלעצמן התייחסות מפורשת להרג של אוכלוסייה אזרחית. אלא שמשמעות זו משתמעת מהדברים. ראשית, היא עולה מלשון הדברים עצמם, שכן קשה ליישב אמירות לגבי "השמדה טוטאלית", "מחיקה של עזה" או קריאה לעשות שימוש בפצצת אטום, עם טענה כי הדברים מיוחסים לחמאס ו/או לארגוני הטרור הנוספים בלבד. שנית, בחינת ביטויים אלו על רקע מכלול שידורי הערוץ מעלה כי ביטויים אלו מתייחסים לכלל אוכלוסיית עזה, וכך מבינים את הדברים צופי הערוץ. לא ניתן לנתק דברים אלו מהטענה החוזרת בשידורי הערוץ כי בעזה אין חפים מפשע ואף מאמירות גזעניות לגבי הערבים כולם (אשר לגביהן יפורט בהמשך). על כן, אף ביטויים אלו מהווים קריאות מפורשות לרצח עם, בהתאם לקביעות בית הדין בפרשת רדיו רואנדה.

67. הסוג השני כולל מקרים רבים בהם קראו דוברים בערוץ להפסיק את האספקה ההומניטרית לאוכלוסייה האזרחית בעזה, לעיתים תוך קריאה מפורשת ליצירת אסון הומניטרי בעזה. כך למשל קרא שמעון ריקלין במשדר מיוחד מיום 7.10.2023 "לא לתת להם מים. לא לתת להם חשמל. שיתפגרו שמה אמנ!". ביום 23.11.2023 אמר איתמר פליישמן כי "כל הזמן מדברים: 'מה יהיה עם אסון הומניטרי'. זה לא כזה אסון אם יהיה אסון הומניטרי בעזה. זה לא אסון. זה אפילו דבר לא רע בכלל" (פסי' 27(ז)), וביום 21.2.2024 הוסיף כי "האינטרס הישראלי הוא רעב בעזה ואסון הומניטרי בעזה" (פסי' 27(ח)). כך גם ביום 9.1.2024 קרא שמעון ריקלין בציוץ בטוויטר להפסיק לספק אוכל לאוכלוסייה האזרחית בעזה. התבטאויות אלו מהוות קריאות

מפורשות וישירות להעמיד את האוכלוסייה העזתית בתנאי חיים שיש בהם להביא להשמדה מלאה או חלקית של הקיבוץ, בניגוד לסעיף 1(א)(3) לחוק.

68. תוכן התבטאויות אלו, הכוללות כאמור קריאות מפורשות להרג המוני, השמדה טוטאלית ויצירת אסון הומניטרי, מלמד על כוונה להסית אחרים לבצע רצח עם, ואף על הפוטנציאל של הדברים להוביל לרצח עם. לאלו יש להוסיף את נסיבות הפרסום, בערוץ בעל תפוצה רחבה המצוי בכל בית ישראל, וכן את שיטתיות ותדירות ההסתה כך שהדברים משודרים בערוץ מדי יום, שעה שעה.

69. כמו כן יש לקחת בחשבון את השיח הנפוץ בשידורי הערוץ הקורא לנקמה ולשיקום הכבוד הלאומי, באופן המעודד ומשלהב מעשי אלימות. כך למשל ביום 13.10.2023 נשא שי גולדן את הדברים הבאים:

"אנחנו רוצים את הנקמה שלנו וזו לא מילה גסה. זו לא מילה גסה. לדרוש נקמה. כן, נקמה. על הפשע שבוצע נדרשת נקמה. אמיתית. מלאה. עמוקה. חסרת גבולות. חסרת מעצורים. ואנחנו מצפים מהדרג המדיני והדרג המבצעי לתת לנו, לתת לנו גם את ההרתעה בחזרה, גם את הכבוד בחזרה, גם את היתרונות האסטרטגיים [...] אבל לא פחות חשוב מזה: את הנקמה"

70. באופן דומה, ניכר בשידורי הערוץ שיח המתייחס ל**מלחמה טוטאלית** שלנו מול **הערבים**, לעיתים אף תוך התייחסות לרטוריקה של בני האור בבני החושך, בדומה להתבטאויות אשר נדונו במסגרת פסק הדין בפרשת רדיו רואנדה, ומלמדים אף הם על הפוטנציאל ההרסני של הפרסומים כמו גם על הכוונה לביצוע רצח עם.

71. הכוונה אף נלמדת ממכלול השידורים בערוץ, הכוללים הסתה מתמשכת ועקבית כנגד האוכלוסייה העזתית והפלסטינית בכללותה, ובכלל זאת משודרים מסרים חוזרים ונשנים לפיהם מדובר בציבור שאינו חף מפשע, טרוריסט ורצחני. לצד אמירות מסיתות אלו משודרות בערוץ התבטאויות רבות של דה-הומניזציה של האוכלוסייה הפלסטינית בעזה. כך, נעשה שימוש בכינויים כגון **"חולדות"** (פס' 27(ו)), **"חיות"** (פס' 27(ט)), והתייחסות לצורך **"להדביר"** (פס' 27(ו)) או **"לנקות"** את עזה. במקרה אחד אף הוטל ספק באנושיותה של האוכלוסייה העזתית (פס' 27(כא)). כך גם בולטת התייחסות משפילה ומזלזלת כלפי אוכלוסייה אזרחית פלסטינית, כאשר שדרי הערוץ לועגים לתמונות המציגות עקורים שנאלצים לנוס מביתם, או חוגגים את ממדי ההרס ברצועה.² כל אלו מהווים כר פורה להסתה לרצח עם ומעבירים מסר ברור בדבר חוסר חשיבות של חיי אדם פלסטינים.

72. מהאמור עולה אם כן כי קיים חשד ממשי לביצוע עבירות הסתה חמורות ומתמשכות, ובראשן הסתה לרצח עם, בשידורי ערוץ 14. חשדות אלו מחייבות מענה מצד רשויות אכיפת החוק, כפי שיפורט להלן.

² ר' למשל חילופי הדברים בין שמעון ריקלין לאראל סגל מיום 8.7.2024 המופיעים בנספח 1.

73. ונוכיר שכנגד ממשלת ישראל יש צו של בית הדין הבינלאומי לצדק המחייב אותה לנקוט בהליכי אכיפה כלפי הסתה לרצח עם.

עבירות הסתה לאלימות

74. רבות מהאמירות ששודרו בערוץ 14 ותועדו על ידי העותרים מהוות, כל אחת מהן כשלעצמה ובוודאי שכך אף עם הצטברותן, הסתה אסורה לאלימות.

75. האיסור על הסתה לאלימות קבוע בסעיף 2144 לחוק העונשין הקובע כך:

(א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות, תמיכה בו או הודחות עמו (בסעיף זה – פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות, דינו – מאסר חמש שנים.

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות" – עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.

76. סעיף העבירה קובע אם כן שני מבחנים מצטברים. הראשון הוא מבחן תוכני, לפי שתי חלופות אפשריות של קריאה לעשיית מעשה אלימות או פרסום דברי שבח, אהדה, עידוד, תמיכה או הודחות עם מעשה אלימות. ברע"פ 2533/10 **מדינת ישראל נ' בן חורין** (26.12.2011) (להלן: "**בן חורין**") עמד בית המשפט העליון על כך שסעיף החוק אינו קובע מדרג בין שתי החלופות ואין לדרוש תנאים מחמירים יותר לצורך הרשעה בגין פרסום על פי החלופה השנייה, ככל שיש אפשרות ממשית להתרחשותו של מעשה אלימות על פי תנאי הסעיף (פסי' 7).

77. מפסיקת בית המשפט העליון עולה כי המבחן התוכני הוא רחב וכולל בחובו מגוון גדול של אמירות והתנהגויות, בהן אף אמירות משתמשות ודו משמעיות (רי' רע"פ 4753/22 **יוסף אליצור נ' מדינת ישראל פסי' 33** (14.11.2022) (להלן: "**אליצור**")). כך למשל ברע"פ 67669-08-24 **יהודע סוכי נ' מדינת ישראל** (2.1.2025) אושרה הקביעה כי מעשיו של המבקש, שכללו הנפת שלט עם המילה 'נקמה' תוך כדי ריקוד, כשברקע שיר הקורא לנקמה בפלסטיין ותמונות הנרצחים בפיגוע בדומא (שהונפו על ידי אחרים), מהווים פרסום מסית כמשמעותו בחוק ומגבשים את יסודות העבירה (פסי' 6 ו-23). ברע"פ 5906/22 **נחום שלום אריאל נ' מדינת ישראל** (5.12.2022) (להלן: "**אריאל**") דובר במי שהורשע בעבירת הסתה לאלימות בגין פרסום בו גרס כי אין מניעה הלכתית להרוג חייל. בעניין זה נקבע כי לא מדובר בעניין תיאורטי אלא באמירה שלא יכולה להתפרש אלא כקריאה לאלימות כמשמעותה בחוק (פסי' 9). ברע"פ 7669/15 **ראד סלאח מחאג'נה נ' מדינת ישראל** (18.4.2016) (להלן: "**סלאח**") נדונה הרשעתו של מנהיג הפלג הצפוני של התנועה האיסלאמית בעבירת הסתה לאלימות בגין דרשה שנשא. בית המשפט דחה את הטענה שיש להבין את המילה 'אינתיפאדה' בה השתמש בדרשה כמשמעותה המילולית שהיא 'התעוררות', וקבע כי מונח זה הפך להיות מזוהה עם מתאה אלימה ועל כן יש לראות בדבריו פרסום מסית (פסי' ל"ב).

78. עוד עולה מהפסיקה כי בניגוד להקשרים אחרים, ביטויים פוליטיים אינם זוכים להגנה מיוחדת בהקשר של תחולת עבירת ההסתה ל אלימות (עניין **אריאל**, פס' 25-26; רע"פ 5991/13 **אליצור סגל נ' מדינת ישראל** (2.11.2017) פס' 7 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן), וכך גם ביטויים אמנותיים (רע"פ 4419/19 **מדינת ישראל נ' דארין טאטור** (25.9.2019)).
79. המבחן השני בסעיף העבירה הוא מבחן הסתברותי של סיכוי ממשי לכך שהפרסום יביא למעשה אלימות. בעניין **בן חורין** עמד בית המשפט העליון על כך שמבחן זה מקל יותר ממבחנים שאומצו בחוק או בפסיקה ביחס לעבירות אחרות המגבילות את חופש הביטוי, וכי הדבר מוצדק לנוכח חשיבות הערך המוגן של מניעת אלימות העומד בבסיס העבירה (פס' 6). כן קבע בית המשפט כי לצורך הערכת הסיכוי להתרחשותו של מעשה אלימות על בית המשפט לבחון את המקרה כמכלול, ובכלל זאת לשקול נתונים כגון מיהות המפרסם, האווירה השוררת בציבור, סוג האלימות המדוברת, היקף הקבוצה החשופה לאלימות, היקף הפרסום וקהל היעד שלו, הקשר הפרסום, מקומו והמדיה שבו נעשה שימוש (פס' 7). כן נקבע כי מעשה האלימות שיש לבחון את הסיכוי להתרחשותו לא חייב להיות זהה לזה שמופיע בפרסום (שם).
80. בחינת הפסיקה מעלה כי במסגרת הערכת האפשרות שהפרסום יוביל למעשה אלימות ניתן משקל משמעותי למצב השורר בעת פרסום הדברים, ולרגישות ציבורית שעלולה ביתר קלות להוביל לאלימות. כך בעניין **סלאח** התייחס בית המשפט לכך שהמבקש הוא דמות מוכרת ובעלת השפעה, אשר נשא את הדברים "בתקופה שבה רחובות ירושלים [...] געשו" (פס' ל"ה). גם בעניין **אריאל** התייחס בית המשפט לכך שהדברים פורסמו בתקופה רגישה "כאשר כוחות הביטחון מפנים מבנים בלתי חוקיים ביצחק" (פס' 9). דברים דומים עלו גם בעניין **אליצור**, שם דובר על דברי שבח לפעולות תג מחיר "עת סערו הרוחות ביצחק וסביבתה בעקבות רצח שכנם-חברם" (פס' 15).
81. בחינת מאגר ההתבטאויות ששודרו בערוץ 14 לאור האמור מעלה כי שודרו בו עשרות רבות של התבטאויות המהוות הסתה אסורה לאלימות, ולכל הפחות מעלות חשד לביצוע עבירה של הסתה לאלימות. בשל קוצר היריעה, נביא להלן דוגמאות פרדיגמטיות של התבטאויות אלו.
82. במקרים רבים קראו דוברים בערוץ להשמדה של עזה או למחיקתה, באופן המהווה קריאה לאלימות כלפי כלל התושבים בעזה ובהם גם אוכלוסייה אזרחית חפה מפשע. כך ביום 7.10.2023 פרסם שמעון ריקלין בחשבון הטוויטר שלו את הציוץ: "**את עזה צריך למחוק מעל פני האדמה**" (פס' 27(ב)), ובהמשך הערב הוסיף "**תגידו, למה בעצם יש לנו פצצת אטום?**" (פס' 27(ג)). כך גם אמירתו של אייל גולן מיום 15.10.2023 ששודרה בערוץ ופורסמה בעמוד הטוויטר של הערוץ "**למחוק את עזה לגמרי**" (ר' פס' 27(טז) לעיל). בתכנית "הפטרויטים מיום 1.11.2023 קרא איתמר פליישמן ל"**שמד טוטאלי – טוטאלי! מוחלט! ולא משנה מה קורה**" (ר' פס' 27(א)).
83. אמירות אלו לא ניתן לנתק מהמסר אשר מהדהד לאורך כל שידורי הערוץ ונאמר על ידי אינספור דוברים, כי "בעזה אין חפים מפשע", באופן המבהיר כי המסר העולה מהדברים הוא קריאה להרג של כלל האוכלוסייה, כפי שפורט לעיל.

84. בחלק מהמקרים דברים אלו אף הובחרו במפורש. כך בדברים שאמרה ח"כ קטי שטרית בתכנית "הפטריזטים" מיום 1.11.2023 נאמר כך: **"אנחנו צריכים לעשות צדק והצדק צריך להיעשות בצורה כזו: 'לחרוש' [...]. אני משטחת את עזה. אין לי סנטימנטים. כי אין להפריד בין הרוצחים של הנשים, הרוצחים של הילדים לבין 'אזרחי עזה' [מסמנת מרכאות באוויר]"**. דברים מפורשים אף יותר נאמרו על ידי אראל סג"ל בתכנית מיום 9.10.2023: **"אני לא חושב שצריך להרוג רק את החמאס. זה לא רק צריך להרוג את החמאס. כל אחד מהקניבלים צריך למות"** (ר' פסי 27(לט) לעיל). דוגמה נוספת לכך הם דבריה של דנה ורון בתכנית "הפטריזטים" מיום 8.8.2024 בהם ביטאה את ציפייתה להרג המוני, כולל אזרחים (ר' פסי 27(כד) לעיל) והוסיפה ש"בעזה היה אפשר להרוג יותר ולגמור את זה גם יותר מהר לטובת חיילינו".

85. במקרים רבים אחרים, קראו הדוברים להתרת רסן בפעולות הצבא בעזה, גם במחיר של פגיעה בלתי מידתית באוכלוסייה אזרחית ולעיתים אף תוך הצדקת הפגיעה, כאשר המשמעות של הדברים היא התרת דמם של תושבי עזה. בחלק מהמקרים אף קראו הדוברים במפורש לזנוח את כללי המשפט והמוסר אשר "כובלים את ידיהם של הצבא ולוחמיו". כך למשל, כבר בערב ה-7.10.2023 קרא שמעון ריקלין **"קודם כל - בלי הקש בנג, וזה אומר להפסיק לדאוג לתושבי עזה יותר משהחמאס דואגים. אם יש שם מחבלים – לפגוע בהם גם אם פוגעים שמה אזרחים. זה אומר שיהיה הרג! הרג גדול בעזה!"** (ר' פסי 27(לב). כך גם קרא נועם פתחי, משותף קבוע בתכנית "הפטריזטים" ביום 9.10.2023: **"כשאנחנו רואים את התמונות של ההפצצות של הבניינים ושל הגופות מעזה, בפעם הראשונה, אני לפחות אומר Who cares? זה לא מספיק. זה לא מעניין, זה צריך להיות הרבה יותר חזק"** (ר' פסי 27(כח)). באופן דומה קרא יעקב ברדוגו ב-2.11.2023 **"להפציץ בלי הבחנה"** (ר' פסי 27(יא) לעיל). ביום 1.1.2024 ציין אליהו יוסיאן כי **"כל עוד אנחנו על בסיס קוד אתי ועל בסיס ערכים אוניברסליים והאג – לא נוכל לנצח"**. במסגרת תכנית "הפטריזטים" מיום 22.6.2024 דיווח ינון מגל על הרג של 42 אזרחים עזתיים במסגרת חיסול של בכיר בחמאס, דבר שזכה בעידודו למחאות כפיים מהקהל, ואמר בהמשך: **"סוף סוף הצבא הזה מתנהג בצורה מוסרית. זו מוסריות של צבא [מחאות כפיים]. ככה. סוף סוף קוד אתי שנחסל את האנשים האלה, גם מבחינתי שיהיו שם 500 אזרחים. כן, זה ערכי!"**.

86. התייחסות דומה ניכרת בקריאות רבות של כוכבי הערוץ להקל (או למעשה לבטל כליל) את הוראות הפתיחה באש, קריאות שמשמעותן עידוד פגיעה בלתי מידתית ואף הרג של אזרחים, כפי שהדבר אף צוין במפורש בחלק מההתבטאויות. התבטאויות אלו חורגות מהזירה העזתית והלחימה המתנהלת בה. כך למשל בתכנית "הפטריזטים" מיום 9.10.2023 התבטא הפאנליסט יותם זמרי באופן הבא: **"אני אומר שאם בחווארה מישוהו זורק אבן, הוא מקבל כדור לראש. נגמר הסיפור הזה שאנחנו מכילים [...]. זה נגמר. אני אומר לך, מבחינתי גם, בתפיסה שלי, אם מישוהו מחלק ממתקים – הוא נורה"**. באופן דומה התבטא המגיש דני נוימן ביום 15.5.2024 כך: **"דין מוות לא למי שזורק, למי שמרים יד! איך שהיד מתרוממת באוויר – צריך לקבל כדור. כדור בראש ובלב"**. ביום 17.4.2024 התייחס איתמר פליישמן לגבול הצפון וקרא באופן מפורש להרג עיתונאים: **"יש שם לא רק לוחמים, יש שם עיתונאים. עם מצלמות. שמכוונות לצד שלנו. בעיני אגב, הם מטרה לגיטימית וצריך להוריד אותם. אף אחד לא מתקרב עם מצלמה לגבול שלנו"**. כך גם קריאתו של אלדד יניב מיום 2.11.2023 כי יש לירות באזרחים המצויים באזורי לחימה (ר' פסי 27(כה) לעיל).

87. מדובר בדוגמאות מובהקות לפרסומים מסיתים כמשמעותם בחוק, כאשר במרבית המקרים מדובר בקריאות מפורשות לעשיית מעשי אלימות כלפי תושבי עזה ופלסטינים בכלל.

88. כמו כן, מדובר באמירות שעשויות להביא לעשיית מעשי אלימות, לנוכח מכלול נסיבות פרסומן ולאור תוכן. ערוץ 14 הוא ערוץ פופולרי אשר זכה לעלייה ניכרת באחוזי הצפייה מאז תחילת המלחמה, והפך להיות הערוץ השני הכי נצפה בישראל.³ בתכניות הפופולריות של הערוץ, כגון תכנית "הפטרייטים" בה שודרו רבות מהאמירות המדוברות, צופים מדי ערב מאות אלפי צופים. הפופולריות של הערוץ אף הפכה את שדרניה ואת המשתתפים הקבועים בתכניות בערוץ לכוכבים בעלי השפעה ומעמד בציבור הישראלי, אשר מאות אלפים עוקבים אחריהם ברשתות החברתיות. היקף התפוצה הרחב של פרסום האמירות והמעמד לו זוכים הדוברים בערוץ הם נתונים המעידים על כך שיש סיכוי ממשי כי הקריאות לאלימות המשודרות בערוץ תיפולנה על אוזניים כרויות והן יובילו למעשי אלימות, בין אם כלפי האוכלוסייה האזרחית בעזה ובין אם כלפי פלסטינים תושבי הגדה וישראל (זאת, לאור הסתה נרחבת לגזענות בשידורי הערוץ במסגרתה שודרו אמירות כוללניות המתייחסות לערבים כולם, כפי שיפורט בהמשך).

89. הערוץ גם מתגאה בכך שהוא פופולרי במיוחד בקרב חיילי צה"ל וכוכביו נותנים במה להודעות שהם מקבלים מחיילים בחזית שצופים בהם ומגיבים.

90. חשוב לומר, כי ריבוי הקריאות למעשי אלימות בשידורי הערוץ ושכיחותן הוא נתון נוסף המעלה את החשש למימוש מעשי האלימות. כלומר, מדובר בנתון המעיד על הסיכון הטמון בכל אמירה כשלעצמה, לנוכח ריבוי והצטברות האמירות כולן. למעשה הערוץ יצר לגיטימציה לשיח אלים ומסית, באופן שהעניק הכשר למעשים ועל כן העלה את הסיכון למימושם. על כן, לא ניתן לבחון אמירות אלו באופן המנותק ממכלול שידורי הערוץ.

91. לדברים אלו יש להוסיף כי האמירות שודרו בשנה שחלפה לאחר הטבח שביצע חמאס בשבעה באוקטובר, שהיא תקופה בה החברה הישראלית הייתה שרויה באבל כבד, בעצב עמוק ובזעם יוקד. בתקופה רגישה וסוערת זו, כנראה הסוערת והרגישה בכל תולדות המדינה, בה ניהלה מדינת ישראל מלחמה נגד החמאס בעזה, קיים סיכון מוגבר למימושן של קריאות להסתה, כפי שאף נקבע לא פעם בפסיקה.

92. לבסוף, גם תוכן האמירות מעיד על כך שקיים סיכוי ממשי כי הדברים יובילו למעשי אלימות. כמובן, שבחינה זו צריכה להיעשות באופן פרטני על פי פרטי ההתבטאות ונסיבותיה, אך ממבט על, ולאור הדוגמאות שפורטו לעיל, ניתן לומר כי הדברים אשר נאמרים במסגרת הדיונים בערוץ אינם מוגבלים לפרשנויות תיאורטיות לגבי התנהלות הצבא, אלא כוללים קריאות

³ ר' למשל: "ערוץ 14: הרייטינג הממוצע בחצי השנה האחרונה זינק ב-50% העין השביעית, 10.3.2024. זמין כאן: <https://www.the7eye.org.il/512337>
 "תנופה ובליוט: הרייטינג של ערוץ 14 בשעות צפיית השיא נותר יציב במחצית השנה האחרונה ועומד על כ-6.5%", העין השביעית, 9.3.2025.
 זמין כאן: <https://www.the7eye.org.il/545712>

מפורשות למעשי אלימות אשר חורגות באופן ניכר מדיווח עיתונאי או מפרשנות וביקורת לגיטימיים.

93. מהאמור עולה אם כן כי הביטויים ששודרו בערוץ 14 מעלים לכל הפחות חשד כבד מאוד לביצוע עבירות הסתה לאלימות.

עבירת הסתה לגזענות

94. האיסור על פרסום הסתה לגזענות קבוע בסעיף 144ב' לחוק העונשין הקובע כך:

(א) המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם הפרסום הביא לגזענות או לא ואם היה בו אמת או לא.

95. כן מורה סעיף 144א' כי גזענות היא:

רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני.

96. עבירת ההסתה לגזענות זכתה לדיון נרחב במסגרת ע"פ 2831/95 הרב עידו אלבה נ' מדינת ישראל (24.9.1996) (להלן: "אלבה"). במרכז פסק הדין עמד פרסום של המערער בנושא "בירור הלכות הריגת גוי" שבגינו הואשם והורשע בפרסום הסתה לגזענות ובעידוד אלימות על פי סעיף 4א) לפקודת מניעת טרור, תשי"ח-1948 שהייתה בתוקף באותה עת. מרבית שופטי ההרכב המורחב היו תמימי דעים כי הפרסום, הקובע כי קיימת רשות ולעיתים אף חובה לפגוע בגויים, מסית לגזענות ותוכנו מעיד על קיומה של מטרה להסית, הנדרשת לשם הרשעה בעבירה (פס' 30 לפסק דינו של השופט מצא). כן נקבע כי אף על פי שהפרסום מתייחס לגויים באופן כללי, ניתן להבין מתוכנו ומנסיבות פרסומו כי הכוונה היא להסתה כלפי ערבים (שם, פס' 29). לצד זאת נחלקו שופטי ההרכב במספר שאלות עיוניות.

97. ראשית נחלקו השופטים בשאלה האם פרסום שהוא תמים כשלעצמו ולא גזעני במהותו יכול לענות על דרישת הסעיף. זאת, שכן לשון הסעיף מתייחסת לפרסום דבר, ללא תנאי שהפרסום יהיה גזעני דווקא. השופט מצא קבע כי גם דבר שתוכנו חף מגזענות עשוי למלא את היסוד העובדתי של העבירה אם פורסם מתוך "מטרה" להסית לגזענות (שם, פסקאות 22-24 לפסק דינו), ואילו הנשיא ברק סבר כי ההסתה לגזענות צריכה למצוא ביטוי בטקסט המתפרסם כפי שיש להבינו בהתחשב בלשונו ובנסיבות העניין (שם, פס' 2 לפסק דינו). יצוין כי שאלה זו אינה מתעוררת בעניינו, שכן הפרסומים בהם מדובר הם גזעניים כשלעצמם, ועל כן ודאי שמקיימים יסוד זה של העבירה אף לפי גישת הנשיא ברק.

98. שאלה נוספת לגביה נחלקו השופטים, שעשויה להיות רלבנטית לענייננו, הייתה האם העבירה כולל רכיב הסתברותי אובייקטיבי, באופן אשר מחייב להוכיח כי הפרסום עשוי אכן להסית לגזענות. עמדת מרבית השופטים הייתה כי התשובה לכך היא שלילית, בין היתר בהיעדר עיגון למבחן הסתברותי בלשון הסעיף (רי למשל פסי 34 לפסק דינו של השופט מצא; מרדכי קרמיניצר "פרשת אלבה: בירור הלכות הסתה לגזענות" משפטים ל 105, 109 (1999) (להלן: "קרמיניצר")), ונראה שזו העמדה שקנתה אחיזה בפסיקה (בג"ץ 2684/12 י"ב בחשוון התנועה לחיזוק הסובלנות בחינוך הדתי נ' היועץ המשפטי לממשלה (9.12.2015) (להלן: "התנועה לסובלנות")) ר' פסי 9 ו-19-15 לפסי"ד של השופט גיבוראן). מעבר לצורך אם כן, יוער כי האמירות שפורסמו במסגרת שידורי ערוץ 14 המהוות הסתה לגזענות, כפי שיפורט להלן, הן כאלו שעל פי נסיבותיהן ותוכןן עשויות בוודאות קרובה להסית לגזענות (לעניין זה ר' פסי 84-80 לעיל, שכן נסיבות הפרסום רלבנטיות גם לעניין זה).

99. שאלה נוספת, שהושארה בפרשת אלבה בצריך עיון, הייתה ביחס לתחולת הלכת הצפיות כתחליף מהותי לרכיב המטרה בעבירת ההסתה לגזענות (קרמיניצר, 136-126). יצוין כי אף אם שאלה זו עשויה להיות רלבנטית לשלב ההעמדה לדין, ובוודאי לשלב ולאפשרות ההרשעה, הרי שהיא אינה רלבנטית לשלב הפתיחה בחקירה בו אנו עוסקים. כך למשל עמד השופט מצא בעניין אלבה על כך שתוכנו הגזעני של הפרסום מהווה ראיה לכאורה לקיומו של רכיב המטרה (אלבה, פסי 28), ועל כן מקל וחומר די בפרסום עצמו כדי להקים חשד סביר.

100. בהתאם לאמור, נביא להלן דוגמאות לאמירות שפורסמו בשידורי הערוץ אשר מהוות הסתה לגזענות, או לכל הפחות מעלות חשד לעבירה הסתה לגזענות. ניתן להצביע על מספר יסוגי אמירות אשר חזרו על עצמן בשידורי הערוץ.

101. האמירה השכיחה ביותר, אשר חזרה ונאמרה בשידורי הערוץ עשרות פעמים על ידי דוברים שונים עד שהפכה כמעט לדבר מובן מאליו, הייתה האמירה לפיה "אין בעזה חפים מפשע". כך למשל ציין אראל סג"ל ביום 13.10.2023 "אין חפים מפשע בעזה, מחה זכר עמלק" (ר' פסי 27(ג)). באופן דומה אמר אליהו יוסיאן בתכנית "הפטריוטים" מיום 9.10.2023 ש"אין חפים מפשע. זה בדיוק, כשאתה אומר 'אוכלוסייה', אין אוכלוסייה. יש שני מיליון וחצי טוריסטים" (ר' פסי 27(כ)). כך גם ציין אבנר אברהם במשדר מיוחד מיום 18.12.2023 כי "המושג בלתי מעורבים לא רלוונטי לעזה. עזה צריכה להיענש לאורך זמן". ביום 9.1.2024 ציף שמעון ריקלין בטוויטר: "כל עזה זה חמאס. וההפרדה המלאכותית שבלינק מנסה לכפות עלינו בין האזרחים לבין חמאס היא מטופשת". בדברים אלו יש משום הסתה כנגד תושבי עזה הפלסטינים, המתוארים כולם כמחבלים אשר דמם מותר (ועל כן לפחות בחלק מהמקרים הדברים אף מעלים חשד לעבירת הסתה לאלוימות).

102. יצוין בהקשר זה, כי ההגדרה למושג "גזענות" הקבועה בסעיף 144א' לחוק העונשין כוללת כאמור "רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני". בעניין אלבה עמד השופט מצא על כך שאין לפרש סעיף זה בדוקטנות, וכי פרשנות המושג צריכה להיעשות על רקע תכלית החוק "המיועד להגן על כל אדם ועל כל קיבוץ אנושי" (אלבה, פסי 15;

רי גם פסי סייז לפס"ד בעניין **התנועה לסובלנות**). משכך, ודאי שהסתה כלפי תושבי עזה עונה להגדרה זו, כהסתה על רקע מוצא לאומי-אתני.

103. יתר על כן, במקרים רבים התבטאו דוברים בערוץ באופן שכרך יחד את הפלסטינים כולם, תוך ייחוס טרוריות ואלימות לאוכלוסייה כולה. כך למשל אמר יותם זמרי ביום 9.10.2023 כי **"אין שום הבדל [...]** בין חווארה לעזה. תאוות הדם היהודי היא אותו דם יהודי [...] המלחמה שלנו היא לא מול חמאס ולא מול הרשות הפלסטינית. היא מול הפלסטינים ותאוות הרצח היהודי. ועד שהם לא יבינו כולם, בכל דרך, שזה לא ישתלם והם ישלמו בכל מה שצריך – המאבק הזה לא ייגמר". באופן דומה התייחסה נווה דרומי ב-9.10.2023 לכך ש"מי שאחראי לפוגרום הזה זה הפלסטינים. זה כל הישות הזאת, שהזהות שלה והקיום שלה תלויים במאבק בנו" וכן אמרה כי **"אני לא רואה בזה חמאס, אני רואה בזה פלסטינים"**. ביום 20.6.2024 אמר יותם זמרי כי **"חמאס זה העם הפלסטיני [...]** ולכן את מי שצריך לנצח זה את העם הפלסטיני".

104. במקרים אחרים התייחסו הדוברים באופן גזעני לערבים כולם, פעמים רבות אף תוך ייחוס תכונות כגון רצחנות ותאוות דם, והתייחסו לצורך לפעול בכוחנות על מנת "לדבר איתם בשפתם". כך, בציוץ שפרסם אראל סג"ל ביום 12.10.2023 ייחס לתושבי עזה **"פרברסיות רצחניות"** וקרא לנקמה. באותו יום קרא ינון מגל למניעת סיוע הומניטרי לעזה והצדיק את הדברים באמירה המיוחסת לעמי שמר לפיה **"הערבים אוהבים את הדם שלהם חם ומהביל"**. עוד באותו יום אמר אראל סג"ל כי **"אי אפשר עם החיות האלה, לבוא ולהסתדר... זה רק בכוח. רק בכוח"**. באופן דומה ביום 10.10.2023 קרא ח"כ לשעבר פייגלין, אשר התארח מספר פעמים בתכניות הערוץ, להתיר רסן בפעולה בעזה על מנת על מנת לשלוח מסר מרתיע גם כלפי ערביי הגדה וישראל, מאחר ש"הערבים אותם ערבים [...] התרבות היא אותה תרבות וזה לא משנה אם זה בגלגיליה או בעזה". באופן דומה, ביום 7.11.2023 שודרו חילופי הדברים הבאים בין ח"כ אביחי בוארון לשמעון ריקלין:

"בוארון: [...] הנה הם מוכיחים לנו שזה יותר חזק מהם. שהם לא יכולים שלא לפגוע בישראל. שהם לא יכולים שלא להיכנס ולשחוט תינוקות, ולאנוס נשים, ולערוף ראשים. כי "זה" הם.

ריקלין: עמלק!

בוארון: [...] זה לא רק מאבק דתי, זה מאבק תרבותי. [...] או בני אור או בני חושך. ובמאבק [...] מי יחיה ומי ימות אנחנו מחויבים לחיים.

ריקלין: יפה מאד".

105. באופן דומה במקרים רבים שודרו בערוץ התבטאויות רבות של דה-הומניזציה של האוכלוסייה הפלסטינית בעזה. כך למשל ביום 26.11.2023 התייחס יותם פליישמן לעזתים כאל **"חולדות אנטישמיות"** וקרא להדביר אותם. במקרים רבים אחרים התייחסו הדוברים לעזתים או לפלסטינים כולם כאל **"חיות"**. ביום 6.5.2024 אף הטיל ספק דני נוימן באנושיותה של האוכלוסייה העזתית (רי פסי 27(כא) לעיל).

106. כך גם בולטת התייחסות משפילה ומזלזלת כלפי אוכלוסייה אזרחית פלסטינית. כך למשל בתכנית "ריקלין ושות'" מיום 8.7.2024 חגגו שמעון ריקלין ואראל סג"ל את גירוש האוכלוסייה האזרחית מצפון הרצועה. על רקע תמונות של שיירות עקורים, בהן נשים וקשישים, קרא ריקלין: **"אני רואה את זה ומתמוגג"**. זאת בהמשך להצגת תמונות העקורים על רקע השיר "חרבו דרבו" והמילים **"חבורת עכברים, מאקרים, יוצאים מהמחילה"**. באופן דומה ביום 27.5.2024 פרסם ינון מגל בעמוד הטוויטר שלו תמונה משריפה שפרצה במחנה עקורים ברפיח בעקבות תקיפה ישראלית, במסגרתה נהרגו עשרות אזרחים והוסיף את הכיתוב **"ההדלקה המרכזית השנה ברפיח"**.

107. כך גם ביום 9.12.2023 התייחס יותם זמרי לתמונות של אזרחים שנעצרו על ידי הצבא כשהם כפופים בבגדים תחתונים ואמר **"זה בעיני תמונות שלא עושות רק טוב על הלב, הן עושות טוב לתודעה"**, זאת על אף שהבהיר בהמשך שרבים מהם אזרחים חפים מפשע ששוחררו. כך גם האמירה של יקי אדמקר מיום 10.2.2024 שהתייחס למראות הרעב בעזה ואמר כך: **"אני לא חושב שיש מישהו במדינת ישראל, בארץ ישראל, שצריך לרחם על העזתים האלה. לא על מבוגרים, לא על קשישים לא על צעירים ולא על ילדים [...]** העזתים? מבחינתי שירעבו למוות. מה אכפת לי מהם? למה אנחנו צריכים [...] שיהיה לנו אכפת מהעזתים?"

108. מהאמור עולה אם כן כי התבטאויות אלו, כמו גם אמירות רבות אחרות ששודרו באופן עקבי ומתמשך בשידורי ערוץ 14 מהווים הסתה לגזענות, ולכל הפחות מעלות חשד סביר לביצוע העבירות. בפרסומים אלו יוחסו לאוכלוסייה העזתית ואף לאוכלוסייה הפלסטינית בכללותה גילויי איבה, עוינות, ביוז, השפלה ואף אלימות. כל זאת, על רקע מוצא לאומי-אתני. יצוין כי העובדה שהדברים פורסמו בעת שניטשה מלחמה בין ישראל לארגון חמאס בעזה אין בה להכשיר ביטויים אלו, וכבר נקבע כי השימוש בביטויים גזעניים **"אני דבר לגיטימי, גם במקום בו יש מחלוקת נוקבת, תהום עמוקה זעם ומשטמה"** [עניין סלאח, פס"ט].

ii. חובת המשיבים לפתוח בחקירה על פי הדין הישראלי

109. חובתה של רשות חוקרת לפתוח בחקירה כל אימת שעולה חשד לביצוע עבירה קבועה בס' 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982, הקובע:

"נדע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על-פי תלונה ואם בדרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע ראשי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה."

110. פסיקת בית המשפט העליון עמדה על כך שחובת המשטרה לחקור קמה כל אימת שהתשתית הראייתית הראשונית מבססת חשד סביר לביצוע עבירה מסוג פשע [בג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת פס" 64 (2.1.2025); בג"ץ 3921/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה פס" 69 (22.7.2021) (להלן: "התנועה לאיכות

השלטון"). כן נקבע כי הרף הראייתי הנדרש בגדר 'חשד סביר' הוא מינימלי (עניין **התנועה לאיכות השלטון**; בג"ץ 5023/16 ח"כ מיקי רוזנטל נ' היועץ המשפטי לממשלה פסי' 9 (12.3.2020) (להלן: "**רוזנטל**").

111. כפי שמורט בהרחבה לעיל, בעניינו ישנה תשתית ראייתית משמעותית לביצוע עבירות הסתה בשידורי הערוץ, ובוודאי שדי בתשתית זו לעמוד ברף של חשד סביר הנדרש לשם פתיחה בחקירה.

112. מלבד תשתית ראייתית, פתיחה בחקירה בעבירות המעוררות רגישות מיוחדת או כאלו הנוגעות לחופש הביטוי, ובהן עבירות הסתה, טענות על פי הנחיית פרקליט המדינה באישור הפרקליטות. יוער כי בגדר העבירות המנויות בהנחייה, מופיעות בסעיף 1ד' ו-1ה' עבירות ההסתה לנזענות ולאלימות בהתאמה, אך ההנחיה לא מתייחסת לעבירות ההסתה לרצח עם. עם זאת, לנוכח הרגישות המובנת, ומאחר שההנחייה מתייחסת לעבירות "המשיקות לתחום חופש הביטוי", נתייחס להלן במאוחד לחקירה בגין כל העבירות המפורטות.

113. הנחיית פרקליט המדינה אינה מתווה אמות מידה לפתיחה בחקירה בעבירות המנויות. על כן ניתן לראות בהחלטה זו ככפופה לשיקולים הכלליים שהותוו בפסיקה כשיקולים רלבנטיים להחלטה על פתיחה בחקירה, בהם חומרת העבירה, נסיבות ביצועה והפגיעה הכרוכה בה, לצד שיקולים הנוגעים לתועלת ולנזק הכרוכים בפתיחה בחקירה (עניין **רוזנטל**, פסי' 9).

114. בחינת מכלול השיקולים הרלבנטיים מעלה כי בעניינו קיים אינטרס ציבורי ראשון במעלה לחקור את החשדות. זאת, לנוכח היקף האמירות המעלות חשד לעבירות הסתה, הישנות ותכיפותן בשידורי הערוץ, וכן חומרת ההתבטאויות הכוללות כאמור קריאות מפורשות לאלימות ולרצח כלפי ציבור שלם. חקירת החשדות אף מתחייבת לנוכח היקף התפוצה הרחב של האמירות ושל שידורי הערוץ, ופוטנציאל הפגיעה המשמעותי הכרוך בפרסומים אלו. **שתיקתן של רשויות האכיפה לנוכח התבטאויות אלו עשוי להתפרש כמתן לגיטימציה לשיח אלים ונזעני הקונה אחיזה בציבור הישראלי.**

115. יתר על כן, הימנעות מפתיחה בחקירה במקרה זה, בו קיימת מסה משמעותית של התבטאויות חמורות במיוחד, תוביל בהכרח לכבילת ידיהן של רשויות אכיפת החוק במקרים עתידיים בהם עשויים להתעורר חשדות דומים. שכן לא יהיה ניתן לחקור מקרים אלו מבלי להיכשל בטענת הגנה של אכיפה בררנית. דבר זה יוביל למעשה להפיכתם של האיסורים על עבירות הסתה לאות מתה, דווקא ביחס למקרים חמורים של הסתה שיטתית ומאורגנת.

116. פעולת רשויות האכיפה וחקירת החשדות מתחייבת ביתר שאת בתקופה הנוכחית, כאשר בעקבות הטבח הנורא שאירע בשביעי לאוקטובר והמלחמה בעזה שבעקבותיו, הפכו התבטאויות כגון אלו העומדות במרכז העתירה לנפוצות יותר ויותר בציבוריות הישראלית, ולא פעם נאמרו אף על ידי חברי כנסת וחברי ממשלה בכירים. בחקשר זה יפים דברי כבי' השופט סי' גיוראן בעניין התנועה לסובלנות (פסי' 12, ההדגשה שלנו):

"רוחות רעות של גזענות ושנאת האחר אשר מנשבות במדינתנו מובילות להתפרצויות אלימות על רקע גזעני ודתי בתכיפות הולכת וגוברת. ביטויי גזענות נשמעים לא רק בקרנות הרחוב או מפי דוברים המייצגים "שוליים קיצוניים", אלא גם על ידי אנשי ציבור ופוליטיקאים הנחשבים לחלק מהזרם המרכזי בחברה הישראלית (יובל קרניאל "גזענות, תקשורת ולשון הרע - האם מותר לומר על גזע שהוא 'נאצי'?" המשפט יא 434, 409 (חתשסי"ז) (לחלן : קרניאל)). באקלים הנוכחי – שבו הסתה לגזענות ולאלימות הפכה לחזון נפוץ – ישנו צורך מובהק כי הרשויות האמונות על אכיפת החוק ויישומן יעמדו על המשמר בכל תוקף ויסייעו במיגורה של התופעה."

117. בהקשר זה אף יוער כי כבר ב-15.10.2023, כשבוע לאחר השביעי לאוקטובר, ניתן 'אור ירוקי' מטעם פרקליט המדינה לפתוח בחקירה בעבירות הסתה לטרור והזדהות עם ארגון טרור ללא צורך בקבלת אישור הפרקליטות ובניגוד להנחיית פרקליט המדינה כאמור.⁴ מדיניות זו הובילה למעצרים של עשרות אזרחים ותושבים ערבים בעקבות פרסומים ברשתות החברתיות, פעמים רבים בגין פרסומים שלא היו עבירה ולעיתים תוך מעצר שלווה בהפעלת אלימות קשה.⁵

118. אין בזאת לומר כי מדיניות זו של פתיחה בחקירה בעבירות הסתה לטרור היא מוצדקת, או שחלילה יש ליישמה גם במקרים אחרים של עבירות הסתה. אלא שעל רקע צעדים נמהרים אלו, שהובילו לצעדי אכיפה כלפי פרטים בגין פרסומים בודדים ברשתות החברתיות, בולטת עוד יותר הימנעות המשיבים למלא את חובתם ולפתוח בחקירה לנוכח ראיות המעידות על הסתה שיטתית ומתמשכת בשידורי ערוץ 14.

החובה לחקור במהירות וללא דיחוי

119. לצד החובה לחקור חשד לביצוע עבירות המובא לידיעת גורמי אכיפת החוק, על הגורמים המבצעים את החקירה בפועל חלה החובה לפתוח בחקירה באופן מידי עם היוודע קיומו של חשד לביצוע העבירות, ולקיימה במהירות. חובה זו איננה טכנית, שכן איחור בפתיחה בחקירה ואיטיות בביצוע חקירה פוגעות באופן אנוש באפקטיביות שלה.

120. הדברים הם ידועים וברורים ולמעשה לא דורשים תמיכה ומראי מקום. ובכל זאת נזכיר כי בבג"ץ 5817/08 עראמין נ' היועץ המשפטי לממשלה פס' 10 (10.07.2011) מתח ההרכב ביקורת חריפה על אופן התנהלות רשויות אכיפת החוק בפרשה, בין היתר בשל העיכוב בפתיחה בחקירה - דבר שהכשיל אותה. כבוד השופט ארבל ציינה בפסק הדין את החשיבות הרבה בפתיחתה של חקירה באופן מידי לאחר התרחשות העבירה:

⁴ משרד המשפטים, לשכת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים מיוחדים), "שינוי בהנחיות פרקליטות המדינה בעניין פתיחה בחקירה בעבירות הסתה והזדהות עם ארגון טרור, בעקבות מלחמת חרבות ברזל", 19.10.2023. זמין כאן: https://fs.knesset.gov.il/25/Committees/25_ci_bg_3441852.pdf

⁵ בעניין זה ראו: האגודה לזכויות האזרח, "ביטול הנחיית פרקליט המדינה 'אישור פתיחה בחקירה והעמדה לדין בעבירות או עניינים בעלי רגישות מיוחדת' והצורך הדחוף בהשבת שרביט הביקורת לפרקליטות", 18.10.2023. זמין כאן: https://fs.knesset.gov.il/25/Committees/25_ci_bg_3446175.pdf

"דווקא בהינתן הריסון שנוהג בית משפט זה ביחס להחלטות על העמדה לדין או על הימנעות ממנה, דומה שמתחדדת החשיבות של חקירה ממצה מייד בסמוך לאירוע".

121. עקרונות אלה נכונים בכל עבירה באשר היא. האפקטיביות של החקירה נפגעת ככל שעובר הזמן מביצוע העבירה. גם בעבירות מושא עתירה זו יש חשיבות לפתיחה מהירה בחקירה והעיכוב הבלתי סביר שכבר נגרם ושממשיך כעת, מצמצם את הסיכוי למיצוי הדין עם העבריינים גם בעתיד.

iii. החובה לחקור בדין הבינלאומי

122. הדין הבינלאומי מחייב את המדינות לחקור חשדות להפרה של איסורים פליליים הקבועים בו. הדבר הוא בגדר המובן מאליו, ובכל זאת נאמר כמה מילים על כך.

123. במשפט הפלילי בינלאומי מספר קטגוריות של פשעים: פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות, פשע השמדת עם ופשעי תוקפנות (פשעים נגד השלום). בעניינו, ההתבטאויות החוזרות ונשנות והבוטות בערוץ 14 מעלות חשד לביצוע עבירות של הסתה לפשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ופשע רצח עם. הדין הבינלאומי המנהגי מחייב מדינות לחקור חשד לביצוע כל אחד מסוגי פשעים אלה. מקורה של החובה הן בעקרונות הכלליים של הדין הבינלאומי והן בנורמות ספציפיות.

124. **עקרון המשלימות** הקבוע בסעיף 17 של אמנת רומא (1998), שהיא חוקת בית הדין הפלילי הבינלאומי, חולש על כל הקטגוריות של הפשעים, ודרך עיגון הרעיון שלמדינות **האחריות הראשונית** לחקור, מבטאת את חובתן של מדינות לקיים בתום לב חקירות אפקטיביות ומקצועיות של חשדות לביצועם של פשעים בינלאומיים.

125. בנוסף, החובה לחקור פשעי מלחמה היא עקרון מנהגי של דיני המלחמה וקבועה באמנת גנבה הרביעית בדבר הגנה על אורחים בימי מלחמה, 1949 (סעיפים 146-147).

126. החובה לחקור פשעים נגד האנושות היא מנהגית וקיבלה ביטוי קודיפיקטיבי בטיוטת הכללים בדבר מגיעה וענישה של פשעים נגד האנושות (2019) של המועצה המשפטית הבינלאומית (International Law Commission). סעיף 2(3) לטיוטת הכללים קובע –

"Each State undertakes to prevent and to punish crimes against humanity, which are crimes under international law, whether or not committed in time of armed conflict."

וסעיף 8 קובע במפורש שחקירת החשדות צריכה להיות **מיידית, מקצועית ובלתי תלויה** –

"Each State shall ensure that its competent authorities proceed to a prompt, thorough and impartial investigation whenever there is reasonable ground to believe that acts constituting crimes against humanity have been or are being committed in any territory under its jurisdiction."

127. וכמוכּן שחובה קונקרטיית לחקור ולהעמיד לדין על מבצעי פשע רצח עם וגם הסתה לרצח עם, קבועה באמנת הגינוסייד (סעיפים 1 – "prevent and to punish", ו-4 – "shall be punished")

128. בנוסף לחובה הכללית לחקור הסתה לפשעים בינלאומיים, במקרה של הסתה לרצח עם בהקשר של המלחמה בעזה יש גם קביעה מפורשת וקונקרטיית של האורגן השיפוטי העליון של ארגון האומות המאוחדות, בית הדין הבינלאומי לצדק. לכך נעבור כעת.

החובה לחקור חשדות לעבירות הסתה לרצח עם על פי צו מפורש מבית הדין הבינלאומי

129. כידוע, ביום 29.12.2023 פתחה דרום אפריקה בהליכים בפני בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג (ICJ) בטענה להפרות מצדה של ישראל לחובותיה על פי אמנת הגינוסייד בפעולותיה כלפי הפלסטינים ברצועת עזה.

130. דרום אפריקה ביקשה מבית הדין לקבוע כי החל מ-7 באוקטובר 2023, ישראל הפרה וממשיכה להפר את חובותיה תחת אמנת הגינוסייד, ובפרט את חובתה למנוע ולהעניש מעשים העולים לכדי ביצוע של והסתה להשמדת עם. כמו כן, דרום אפריקה ביקשה מבית הדין להורות על מתן מספר סעדים זמניים דחופים כנגד מדינת ישראל, ובהם דרישה כי ישראל תשעה לאלתר את הפעילות הצבאית שלה ברצועת עזה, תימנע מנקיטת אמצעים שיש בהם לעלות לכדי אחד המעשים האסורים באמנה ותדווח באופן עתי לבית הדין אודות הצעדים שנקטה לצורך מילוי אחר הסעדים הזמניים שעליהם יורה בית הדין.

131. טענותיה של דרום אפריקה בחליך מתבססות על פעולותיה של ישראל במסגרת המלחמה בעזה, שלגביהן נטען כי הן מכוונות להביא להרס של חלק מהותי מהקיבוץ הפלסטיני. כך לגבי מספרי האזרחיים ההרוגים בעזה, כך לגבי המשבר ההומניטארי, וכך לגבי הפגיעה הנרחבת בתשתיות העיר עזה, ההופכת את המגורים בה לבלתי אפשריים. את טענותיה לביסוס כוונה לביצוע גינוסייד ביקשה דרום אפריקה לבסס על שורה ארוכה של אמירות של פוליטיקאים ואנשי צבא, אשר בדומה להתבטאויות העומדות במרכז העתירה דען, קראו להשמדה, להרג ולהרס נרחב בעזה. יצוין כי בגדר ההתבטאויות שהובאו על ידי דרום אפריקה לביסוס כוונה מיוחדת להשמדה מצד ישראל, נכללו מספר פרסומים המובאים גם בעתירה זו, בהם הפרסום של ינון מגל בעמוד הטוויטר הקורא "למחות את זרע עמלק" (ר' פסי 27(טז) לעיל), הקריאה של אייל גולן "למחוק את עזה לגמרי" (ר' פסי 27(טז)) וקריאתה של ח"כ קטי שטרית "לחרוש" ו"לשטח את עזה" (ר' פסי 65 ו-84 לעיל).

132. ביחס להתבטאויות אלו טענה מדינת ישראל, בין היתר, כי מדובר במקבץ לא מייצג של ציטוטים שהוצאו מהקשרם, ושנאמרו בסמוך לאירועי השביעי לאוקטובר ותחת סערת הרוחות שבאה בעקבותיו.⁶ יתר על כן, נטען כי רוח הדברים אינה מייצגת את החברה והציבור הישראלי, וכי מדינת ישראל היא מדינת חוק אשר מחויבת להעמיד לדין, ואף עושה זו, במקרים של התבטאויות הקוראות לפגיעה מכוונת באזרחים החורגת מחופש הביטוי. כך נטען על ידי נציג ישראל, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה למשפטו בינלאומי, עו"ד גלעד נועם, בדיון בפני בית הדין מיום 12.1.2024:

"But our legal system knows how to draw a line between statements that may be troubling, and even obscene, but fall within the right of freedom of speech in a democratic society, and those statements which go beyond that right. As the Attorney General reaffirmed publicly recently, any statement calling for intentional harm to civilians contradicts the policy of the State of Israel and may amount to a criminal offence, including the offence of incitement" (pp. 73-74)

133. ביום 26.1.2024 נתן בית הדין את החלטתו בבקשת דרום אפריקה לסעדים זמניים והורה על מספר צווים זמניים. לענייננו רלבנטי הצו השלישי, המורה לישראל כך:

The State of Israel shall take all measures within its power to prevent and punish the direct and public incitement to commit genocide in relation to members of the Palestinian group in the Gaza Strip.⁷

134. יצוין כי צו זה התקבל בתמיכת 16 משופטי ההרכב שדן בהליך, כולל השופט **אהרן ברק** שמונה מטעם ממשלת ישראל (וזאת בניגוד לצווים אחרים במסגרתם חויבה ישראל לנקוט בכל הצעדים האפשריים על מנת למנוע מעשים הנופלים בגדר ההגדרה של השמדת עם באמנה, שלגביהם התנגד השופט ברק). דבר זה אינו מפתיע, שעה שישראל עצמה הצהירה כאמור שתחקור ותעמיד לדין מי שמתבטא באופן מסית, וזאת בהתאם לחובותיה בדין.

135. כמו כן, במסגרת הצווים חויבה ישראל להגיש לבית הדין עדכונים עתיים בעניין מימוש החיובים שהוטלו עליה במסגרת הצווים, ובהם גם החובה לנקוט באמצעי אכיפת כנגד ביטויי הסתה כאמור.⁸

136. אם כן, מעבר למחויבות הכללית של ישראל לחקור, בהתאם לחובות הכלליות בדין הבינלאומי ובאמנת הגינוסייד כאמור, מחויבותה של ישראל לחקור התבטאויות שיש בהן הסתה להשמדת

⁶ ר' למשל, פרוטוקול הדיון מיום 12.1.2024, עמ' 72-74. זמין כאן: <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240112-ora-01-00-bi.pdf>
⁷ Order of 26 January 2024, South Africa v. Israel, p.25. <https://www.icj-cij.org/node/203447>
⁸ שם, עמ' 26.

עם נוכח אף מצו ביניים מפורש לעניין זה. לאור האמור, ואף לנוכח הצהרותיה המפורשות של מדינת ישראל כי היא תחקור ותעמיד לדין מקרי הסתה, ניתן היה לצפות כי המשיבים יבחנו ברצינות ובכובד ראש כל תלונה להסתה לרצח עם. זאת בפרט במקרה כמו בעניינו, כאשר ישנה תשתית ראייתית ענפה המעידה על הסתה שיטתית ומתמשכת המשודרת בריש גלי. אלא שהתנהלות המשיבים מגלה כי הצהרות לחוד, ומעשים לחוד. הכל כפי שיפורט להלן.

iv. האחריות הפלילית העולה מהחשדות

137. היקף האמירות המסיתות ושכיחותן בשידורי ערוץ 14 מצביעות על קו מערכתי אשר חורג מעניינם של דוברים והתבטאויות פרטניות. לא מדובר על מקרה קיצוני בודד, או על פליטת פה כזו או אחרת. צפייה בשידורי הערוץ מעלה כי הדוברים "מתוגמלים" על אמירות קיצוניות ופרובוקטיביות במיוחד במחאות כפיים מהקהל (אשר כמובן נעשות באישור ההפקה ובעידודה). הטון המבודח המאפיין בין השאר את תכנית הדגל "הפטריוטים" ומכשיר לעג לסבל והרג פלסטינים ולדה-הומניזציה הוא בחירה מערכתית אשר חורגת מאמירה מסיתת של מגיש או אורח ספציפי. כך גם עצם מתן הלגיטימציה בשידורי הערוץ לאמירות מזוויעות הקוראות לרצח המוני ולהשמדה, וזאת באופן חוזר ונשנה אשר כאמור הופך את שידורי הערוץ למכונת הסתה שיטתית. **כל אלו חורגים מעניינם של דובר זה או אחר, ומעידים על בחירה מכוונת מצד העומדים מאחורי שידורי הערוץ, בין אם מדובר בעורכים, במאים ואף חברי ההנהלה ובעלים של הערוץ. אלו עשויים לשאת באחריות פלילית בגין האמירות, כמי שהיו אחראים ובעלי שליטה על הפרסומים.**

138. בהקשר זה יצוין כי בפרשת המדיה הודגשה האחריות של עורכים ומוציאים לאור בגין פרסומים מסיתים המפורסמים באמצעי מדיה שבשליטתם. כך למשל נקבע:

"... publishers and editors are regarded as equally responsible on the grounds that they are providing a forum and that the owners have "the power to shape the editorial direction..."

(הכרעת הדין בפרשת המדיה, פס' 1003)

139. בהתאם לכך נקבעה אחריותם של הנאשמים, שהיו כאמור מייסדים, עורכים ראשיים ומנהלים של גופי תקשורת, לפרסומים המסיתים גם אם הדברים לא נאמרו או נכתבו על ידם, וזאת לאחר שנקבעו ממצאים עובדתיים בדבר מעורבותם בשידורים והשפעתם בפועל על הקו האידיאולוגי המנחה (רי למשל פס' 135, 567-568 להכרעת הדין).

140. באופן דומה האחריות בגין עבירות הסתה לאלומות וגזענות מוטלת על "המפרסם", אשר על פי הגדרתו בסעיף 34 כד לחוק העונשין כולל קשת רחבה של התנהגויות שהדגש בהן הוא מעשה הפצה שיש בו תהודה ציבורית (ע"פ 6696/96 כתנא נ' מדינת ישראל פס' 21 לפסק דינו של כבי השופט גולדברג (2.3.1998)). משכך הרי שאף חלקם של העומדים מאחורי שידורי הערוץ כאמור עשוי להיכנס תחת הגדרה זו באופן המטיל עליהם אחריות פלילית.

141. יתר על כן, פרסום דברי ההסתה נעשה תחת כסות הערוץ, התאגיד (משיב 4). לפיכך, חקירת החשדות צריכה להתמקד גם באחריותו של ערוץ 14 כתאגיד, ולא להסתפק בבחינת אחריות נקודתית לאמירה כזו או אחרת.

142. ויודגש, כי שידורי ההסתה הפרועה במסגרת שידורי הערוץ מהווה ניצול לרעה של הרישיון שניתן לו לעשות שימוש במשאב ציבורי של זכויות שידור. חומרת העבירות, ובפרט היקף התפוצה של דברי ההסתה וכן הנזק הכרוך בהם לנפגעים פוטנציאליים כמו גם לזיהום השיח הציבורי הישראלי, נובעים במישורן משימוש לרעה במשאב ציבורי זה. לפיכך נראה כי קיים אינטרס ציבורי מובהק במיקוד החקירה באחריותו של הערוץ כתאגיד, כמי שהוא בעל הרישיון.

143. כידוע, הטלת אחריות פלילית על תאגיד בעבירות הדורשות הוכחת מחשבה פלילית נעשית מכוח תורת האורגניזם ועל פי סעיף 23(א)(2) לחוק העונשין. כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון, לשם כך יש לקבוע תחילה אם המבצע הוא בבחינת אורגן של התאגיד, בין אם מכוח המבחן הארגוני-היררכי, ובין אם מכוח המבחן הפונקציונלי (ע"פ 3027/90 **חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל פס' 14** (8.8.1991)).

144. בהקשר זה יצוין כי אמנם בשלב זה, טרם ביצע החקירה, הדיון ביישום המבחנים של הטלת אחריות פלילית על התאגיד הוא תיאורטי, שעה שהחקירה טרם העלתה כל מידע אודות חלקם של הגורמים השונים בביצוע העבירות (וזאת כמובן מלבד הדוברים עצמם). לצד זאת יוער כבר בשלב זה, כי ניתן להניח כי מי שמנחה את מדיניות הערוץ באשר לאמירה העקבית העולה משידוריו, מי שמעודד ומתיר את ההסתה השיטתית המשודרת יום יום בשידורי הערוץ, הוא בעל תפקיד שניתן לראותו כאורגן של התאגיד, וזאת במיוחד בשים לב לאופיו של התאגיד ולתפקידו (לעניין זה ר' אלי לדרמן "אחריות פלילית של אורגנים ושל נושאי משרה בכירים אחרים בתאגיד" **פלילים** ה' 101, 105-107 (1996)). בהקשר זה יוער כי אף חלק מהדוברים שמשמשים כמנחי תכניות הדגל של הערוץ ומזהים עמו ציבורית עשויים להיחשב כאורגנים, לאור תפקידם המרכזי והמשמעותי בתאגיד.

145. עוד נקבע בפסיקה כי הטלת אחריות פלילית על תאגיד מכוח תורת האורגניזם כמופה אף למבחן נורמטיבי במסגרתו יש לבחון האם הדבר ראוי מבחינת שיקולים של מדיניות משפטית. בהקשר זה עוצבו בפסיקה שלושה מבחני עזר (ע"פ 99/14 **מדינת ישראל נ' מליסרון בע"מ פס' ק"יח** (25.12.2014) (להלן: "**מליסרון**").

146. על פי המבחן הראשון יש לבחון האם דבר החקיקה לא התכוון להוציא מתוכו את אחריות התאגיד. המגמה הניכרת בפסיקה היא כי למעט עבירות בעלות אופי "אנושי" מובהק, כמו למשל ביגמיה או אונס, יש לראות את דבר החקיקה ככוון שחל אף על תאגיד (עניין **מליסרון**, פס' ק"יט וההפניות המפורטות שם). בענייננו, כשמדובר על עבירות הסתה, הרי שעל פי השכל הישר ניתן לראות אף תאגיד שהוא גוף שידור כמי שעשוי לשאת באחריות פלילית בגין העבירות (לעניין זה אף ראו בג"ץ 399/85 **חבר הכנסת הרב מאיר כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור פס' 35** (27.7.1987), שם דובר על כך שרשות השידור עשויה לשאת באחריות פלילית בגין פרסום ביטויי המסית לגזענות).

147. המבחן השני נועד לבחון האם האורגן ביצע את מעשה העבירה במסגרת מילוי תפקידו, ונדמה שבעניינו אין מחלוקת שזה אכן המצב, שעה שמדובר בפעולות הקשורות קשר אינהרנטי לעבודת התאגיד (עניין מליסרון, פסי' ק"כ).

148. בדומה לכך נראה שאף התנאי של המבחן השלישי, אשר בוחן האם הפעולה היא לטובת התאגיד, מתקיים בעניינו. זאת בפרט לאור הקביעה בפסיקה, כי רק פעולה שבוצעה במכוון כנגד האינטרס של התאגיד לא תחייב את התאגיד, כיוון שבמקרה כזה יש להניח כי האורגן פעל כאדם פרטי (עניין מליסרון, פסי' קכ"א).

149. הנה כי כן, נסיבות החשדות מעלות כי ערוץ 14 כתאגיד עשוי לשאת באחריות פלילית בגין מקרי ההסתה האמורים. כאמור, בחינה זו במידה רבה זרה לשלב הנוכחי, ומדובר בקווים כלליים אשר נועדו להבהיר את מה שלשיטתנו עולה באופן ברור מהצטברות והיקף החשדות, והוא שהחקירה כאן לא יכולה להתמצות בדוברים בלבד כאמור, וכי ראוי שאף אחריותו של הערוץ תיבחן במסגרת החקירה (לעניין זה ר' סעיף 7 להנחיית פרקליט המדינה מס' 1.14 – מדיניות התביעה בהעמדה לדין פלילי וענישה של תאגיד, הדין בחשיבות שבהתייחסות לאחריות התאגיד כבר בשלב החקירה).

150. בהתאם לאמור, נדרש לברר את החשדות כנגד הגורמים העומדים מאחורי שידורי הערוץ, בהם **בעלים, עורכים בכירים וחברי הנהלה**, אשר עשויים לשאת באחריות פלילית בגין העבירות, בין אם כמבצעים בצוותא, מסייעים או קושרי קשר.

151. כמו כן, אף הדוברים עצמם עשויים לשאת באחריות פלילית בגין ההתבטאויות ועל כן ראוי כי חשדות פרטניים כנגד הדוברים השונים, בפרט הדוברים הקבועים להם מיוחסות התבטאויות מסיתות רבות, יחקרו גם הם.

II. עילת התערבות

i. הימנעות מפתיחה בחקירה היא הפרה של חובה חוקית ובלתי סבירה באורח קיצוני

152. העותרים יטענו לאור כל האמור עד כה, כי ההימנעות מפתיחה בחקירה וקידומה היא מחדל בלתי סביר של המשיבים וכי לפיכך יש עילת התערבות ברורה של בית המשפט הנכבד במקרה זה.

153. כמפורט לעיל, לאורך חודשים ארוכים גילגלו המשיבים את התלונה מטעם העותרים מגורם אחד לאחר, מבלי שמי מהם הפעיל את סמכותו והורה על פתיחה בחקירה בהתאם לחובות האמורות שבדין ועל אף חומרת החשדות. כאמור, התנהלות זו התרחשה זמן לא רב לאחר שנציגים מטעם המדינה נתלו בעמידתם האיתנה של רשויות אכיפת החוק וטיפולם בביטויים שעשויים להוות הסתה, ואף הפנו להצהרת המשיבה מס' 1 בנושא, ובעת שצו בית הדין הבינלאומי אשר חייב את מדינת ישראל לעשות כל שביכולתה על מנת למנוע הסתה לרצח עם תלוי ועומד.

154. יתר על כן, גם לאחר שהשתרש פנו והגישו תלונה במשטרה כפי שהונחו, נמנעה משיבה מס' 3 למלא את חובתה ולפעול במהירות ובשקידה ראויה על מנת לקדם את החקירה, ולמעשה טרם פנתה לקבלת אישור לפתיחה בחקירה כצעד ראשון והכרחי בהתאם להנחיית פרקליט המדינה.

155. ויובהר, כי לעומת שיקול הדעת הרחב המוקנה למשיבה מס' 1 בהחלטה על פתיחה בחקירה, משיבה מס' 3 כפופה לגדרי סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי, על פיו ישנה חובה לפתוח בחקירה כל אימת שקיים חשד סביר לביצוע עבירת פשע (בג"ץ 2644/94 **שמעון פריצק נ' היועץ המשפטי לממשלה פס' 3** (12.7.1994); עניין **רוזנטל פס' 10**)).

156. במקרה שלפנינו, לא יכולה להיות מחלוקת שישנה תשתית ראייתית ראשונית המעלה חשד סביר לביצוע עבירה (והרבה למעלה מזה), אשר הובאה לידיעת המשטרה. מדובר במאגר המונה למעלה מ-200 אמירות הקוראות באופן ישיר ומפורש למעשי אלימות, לרצח ולחשמדה, כמו גם אמירות בעלות אופי גזעני ומכוון הכורכות את הציבור הפלסטיני כולו עם מעשי המתועבים של ארגון חמאס, תוך התייחסויות משפילות ומבזות המפשיטות את האוכלוסייה הפלסטינית בעזה ובכלל מאגשיה. יובהר כי במסגרת החומרים שהועברו לידי המשטרה נכללו קישורים לצפייה בתכניות במסגרתן שודרו ההתבטאויות הרלבנטיות, באופן המאפשר להתרשם מהדברים באופן ישיר ובהקשר המלא בו נאמרו.

157. אי חקירת החשדות היא חמורה במיוחד שעה שאין מדובר באירוע נקודתי שהתרחש בעבר ושפגיעתו הסתיימה. כפי שעולה מההתבטאויות שתועדו על ידי העותרים, ההסתה העולה משידורי ערוץ 14 אינה תחומה רק לשידורים הסמוכים לשבעה באוקטובר, אלא נמשכה גם חודשים ארוכים לאחר מכן. למעשה, חלק מהאמירות המתועדות שודרו בעת האחרונה ממש, על כן לא ניתן אלא להניח כי דברים דומים ממשיכים להיאמר ולהיות משודרים בערוץ גם בעת הזו. כלומר לא מדובר "רק" בחקירה לצורך ענישה והרתעה אלא גם בחקירה הדרושה לשם סיכול המשך ביצוע העבירה.

158. בנוסף, הימנעות מפתיחה בחקירה לא רק שמנוגדת לחובה חקוקה מפורשת, היא חוטאת לשורה של אינטרסים בדבר הגנה על הציבור מפני הסתה שיש בה סכנה ממשית למעשי אלימות כפי שפורט לעיל, ואף לאינטרס הציבורי שבהקצעת שיח גזעני ואלים כחלק מערכי היסוד הדמוקרטיים.

159. בית המשפט העליון עמד זה מכבר על כך שהמאבק בגזענות, בהסתה ובשנאת האחר הם נשמת אפה של הדמוקרטיה הישראלית, וכי מאבק זה מצדיק ואף מחייב לא אחת את הגבלת חופש הביטוי, לעיתים אף תוך נקיטה באכיפה פלילית (ר' למשל בג"ץ 399/85 **חבר הכנסת הרב מאיר כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור פס' 33** (27.7.1987)). לעניין זה יפים דברי כב' השופט ברנזון בבג"ץ 392/72 **אמה ברגר נ' הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, מחוז חיפה** (19.9.1973):

"כשגילנו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו קרבנות הייט לאומות העולם שבתוכם ישבנו, ובכל הדורות טעמנו את הטעם המר של רדיפות, גישות והפליית רק בגלל היותנו יהודים "שדתיים שונות מכל עם". מלומדי ניסיון מר ואומלל זה, שחדר עמוק עמוק להכרתנו ולתודעתנו הלאומית והאנושית, ניתן

לצפות שלא נלך בדרכים הגלויות של הגויים, ובהתחדש עצמאותנו במדינת ישראל עלינו להיזהר ולהישמר מכל צל של הפליה [...] שטאת זרים קללה כפולה בה: היא משחיתה את צלם אלוהים של השונא וממיטה רעה על השונא על לא אוון בכפו. עלינו לגלות יחס אנושי וסובלני כלפי כל מי שנברא בצלם ולקיים את הכלל הגדול של שוויון כל בני-אדם בזכויות ובחובות."

160. באופן דומה בא"ב 1806/19 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 נ' ד"ר עופר כסיף (18.7.2019) הביאה הנשיאה א' חיות את דברי ח"כ אליעזר קולס ממליאת הכנסת:

"דמוקרטיה היא האיגוי טאמין של עם ודרך חייו. לדמוקרטיה צריך לחנך ועל דמוקרטיה חייבים להגן. במשטר דמוקרטי אין מקום להסתה גזענית, אין מקום לגזענות, אין מקום לפגיעה בשום אדם על רקע של גזע, דת, לאום או מין. הגזענות והאפליה מנגדות לאופיו של משטר דמוקרטי ולאופיו של העם היהודי, שחש על בשרו גזענות מהי"

161. וכך גם דברי כב' השופט מצא בפרשת אלבא:

"התופעה של הסתה גזענית פוגעת בדמותה של המדינה, כמדינה יהודית ודמוקרטית. מדינת ישראל, כמדינה מתוקנת המושתתת על ערכי מוסר יהודיים וכלליים, אינה יכולה ואינה רשאית, למען שלומה ולמען עתידה, להתיר הסתה בסלחות לתופעות עכורות של הסתה גזענית."

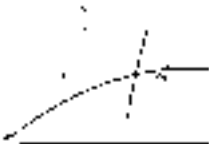
162. מהאמור עולה אם כן כי שאט הנפש מביטויי גזענות עולה בהכרח וכרוכה בניסיון העבר של העם היהודי. על רקע דברים אלו, בולטת אוזלת היד של המשיבים אשר חמורה במיוחד שעה שמדובר באמירות המעלות חשד לעבירה החמורה של הסתה לרצח עם. לנוכח חומרת ההתבטאויות, היקף ההסתה ושיטתיותה, כמו גם הפלטפורמה המרכזית בה שודרו, נדרשת פעולה נחרצת ותקיפה של רשויות אכיפת החוק, לכל הפחות על מנת לבחון את החשדות ולברר אם יש בהן ממש. זאת, בפרט שעה שקיים צו בעניין זה ממש מטעם בית הדין הבינלאומי לצדק, ואף לאור התהדרות נציגי המדינה בטיפולם המסור בנושא.

ד. סוף דבר

163. לאור האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא צו על תנאי כמפורט בפתח כתב העתירה, ולאחר קבלת תגובת המשיב ודיון – להפכו למוחלט.

164. כמו-כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בתוצאות העותרים ושכר-טרחת עורכי דינם, וזאת בתוספת מע"מ וריבית כחוק.

 עילת גיבר, ע"ד

 מיכאל שניר, ע"ד

ב"כ העותרים

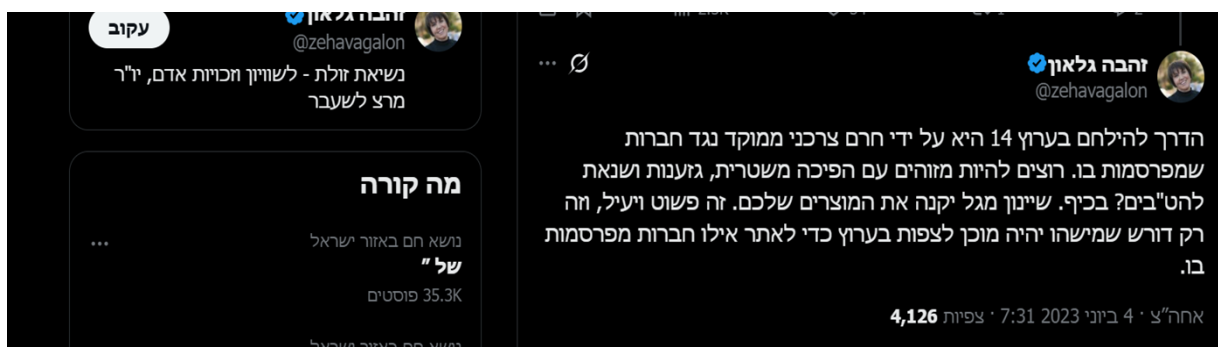
נספח 4

פרסומי זהבה גלאון

עמ' 84

נספח 4 – פרסומים של גב' זהבה גלאון על חרם ערוץ 14

ציוץ: 4/6/2023

מאמר בדה-מרקר: 11/5/2023

דעות

גם אנחנו יכולים: דרוש חרם צרכני על חברות שמפרסמות בערוץ 14

294

הארץ שלי

זהבה גלאון
11 במאי 2023

תביעת הענק של חברת "דומיניון" נגד "פוקס ניוז" עוררה בישראל תקווה, שניתן לייבא את שיטת הפעולה הזו גם לכאן. דומיניון, יצרנית

<https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-05-11/ty-article->

[opinion/.premium/00000188-0a17-db03-adbd-](https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-05-11/ty-article-opinion/.premium/00000188-0a17-db03-adbd-2eb73da50000?utm_source=chatgpt.com)

[2eb73da50000?utm_source=chatgpt.com](https://www.haaretz.co.il/opinions/2023-05-11/ty-article-opinion/.premium/00000188-0a17-db03-adbd-2eb73da50000?utm_source=chatgpt.com)

1.

נספח 5

**קובץ נתונים מהוועדה הישראלית
למדרוג שערות 14 חבר בה**

עמ' 86

קובץ נתוני רייטינג
מתוך נתוני הוועדה הישראלית למידרוג
ליקט וערך: מר סלבה מיילר

18. לאחרונה פירסמו אתרי החדשות "העין השביעית" ו"שקוף" תחקירים שערך איתמר ב"ז בדבר הרחבה רבתית של היקף ההתקשרויות של משרדי הממשלה עם ערוץ 14, אשר תומך באופן מוצהר בממשלת נתניהו ומשמש כערוץ יחסי הציבור של הממשלה. התחקיר הראשון, מנובמבר 2024, התבסס על נתונים שהתקבלו מחברת המדיה "ימעת", האוספת מידע על כל הפרסומים בתקשורת; והשני בינואר, בהסתמך על נתונים שהתקבלו מלפי"מ בתשובה לבקשת חופש מידע שהגישו "שקוף" ועמותת "הצלחה" והציג את הסטת תקציבי הפרסום של הממשלה אל ערוץ 14. מניתוח הנתונים של לפ"מ, שנעשה בסיוע פעיל חופש המידע, גיא זומר, **עולה כי החוצאה הממשלתית על פרסום בערוץ 14 עלתה כמעט פי ארבעה מאז הקמת ממשלת נתניהו השישית.**

ב-2024 הרייטינג של ערוץ 14 עלה בכ-350% לעומת תקופת "ממשלת השינוי" (הן בהסתכלות על כל היום והן בהסתכלות רק על רצועת הפריים)

הנתח המסחרי (בהתייחס לערוצים 12, 13, 14) עלה כמעט פי ארבעה מה שמצדיק את הגדלת התקציב

עם חגים ושבטות (בהם ערוץ לא משדר)				
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	כל היום
5.8%	5.2	3.3	0.5	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
21.0%	5.9	2.6	2.3	2024
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
3.6			331%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	06:00-26:00
5.7%	6.0	3.8	0.6	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
20.8%	6.9	3.0	2.6	2024
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
3.6			339%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:00
5.3%	14.9	9.1	1.4	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
20.6%	16.0	7.4	6.1	2024
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
3.9			349%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:15
5.3%	14.4	8.9	1.3	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
20.4%	15.7	7.3	5.9	2024
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
3.8			348%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי

"ב- 2023, מיד אחרי הקמת הממשלה הנוכחית, חלה עלייה של 182% בהוצאה

של משרדי ממשלה על פרסום בערוץ 14 ביחס ל- 2022 בתקופת "ממשלת

השינוי" בראשות ופתלי בנט ויאיר לפיד. ב- 2024 המנחה הקצינה: הסכום

שהוציאו משרדי הממשלה על פרסום בערוץ עלה ב- 280% ביחס ל-2022."

במהלך 2023-2024 העלייה בנתוני הערוץ גדולה מהעלייה בתקציב המצוינת בכתב העתירה.

העלייה ב-2023 עומדת על כ 250% לעומת תקופת "ממשלת השינוי" בעוד התקציב עלה ב-182% בלבד.

כנ"ל ב-2024, ישנה עלייה של כ-340-350% בנתוני הערוץ לעומת תקופת "ממשלת השינוי" לעומת 280% המצוינים בעתירה. הנתח המסחרי עלה ב-2023 פי-3.5 וב-2024 פי-4.5 לעומת 2022

כלומר למרות העלייה בהוצאות משרדי הממשלה על פרסום בערוץ 14, הוא עדיין נמצא בחסר לעומת מצבו של הערוץ בפועל.

עם חגים ושבתות (בהם ערוץ לא משדר)				
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	כל היום
5.8%	5.2	3.3	0.5	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
17.2%	5.7	2.9	1.8	2023
21.0%	5.9	2.6	2.3	2024
הנתח המסחרי עלה פי':			% שינוי ברייטינג	
3.0			238%	2023 לעומת תקופת ממשלת השינוי
3.6			331%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	06:00-26:00
5.7%	6.0	3.8	0.6	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
16.9%	6.6	3.3	2.0	2023
20.8%	6.9	3.0	2.6	2024
הנתח המסחרי עלה פי':			% שינוי ברייטינג	
3.0			243%	2023 לעומת תקופת ממשלת השינוי
3.6			339%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:00
5.3%	14.9	9.1	1.4	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
17.5%	15.4	7.4	4.8	2023
20.6%	16.0	7.4	6.1	2024
הנתח המסחרי עלה פי':			% שינוי ברייטינג	
3.3			258%	2023 לעומת תקופת ממשלת השינוי
3.9			349%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:15
5.3%	14.4	8.9	1.3	ממשלת השינוי 13/07/2021-29/12/2022
17.3%	15.0	7.4	4.7	2023
20.4%	15.7	7.3	5.9	2024
הנתח המסחרי עלה פי':			% שינוי ברייטינג	
3.3			258%	2023 לעומת תקופת ממשלת השינוי
3.8			348%	2024 לעומת תקופת ממשלת השינוי

"הזינוק בהיקף זמן האוויר שנרכש מערוץ 14 החל ביולי 2023, כחצי שנה אחרי מינויי השירים. לפי נתוני יפעת, בחודשים שעברו מאז נרשמה בקרב הנופים **עונברקו עלייה של כ-35% בזמן האוויר שנרכש בהשוואה ל-2022**, אז כיהנה "ממשלת השינוי". ממשלה בנט-לפיד רכשה מהערוץ כ-109 דקות זמן אוויר בחודש ממוצע במרוצת 2022. הממוצע החודשי של ממשלת נתניהו מאז יולי 2023 עומד על כ-148 דקות.

הנתונים מאפשרים לנתח את רכש זמן האוויר בחלוקה למשרדים. מהניתוח עולה שהעלווה הבולטות ביותר חלו במשרדים שבראשם עומדים שרים מהליכוד – ובהם, כאמור, משרד ראש הממשלה.

ב-2022, תחת ראשי הממשלה בנט ולפיד, זמן האוויר שרכש משרד ראש הממשלה מערוץ 14 נשק לאפס. אחרי שובו של נתניהו לשלטון המנחה התהפכה. באוקטובר 2023, אחרי הסבת משרד ראש הממשלה החל לפרסם בערוץ 14 ללא הפסקה במשך שלושה חודשים. המשרד רכש זמן אוויר בהיקף כולל של כ-83 דקות, יותר ממה שרוב משרדי הממשלה האחרים רכשו לאורך כל 2023. הרכישה התחדשה באוקטובר 2024."

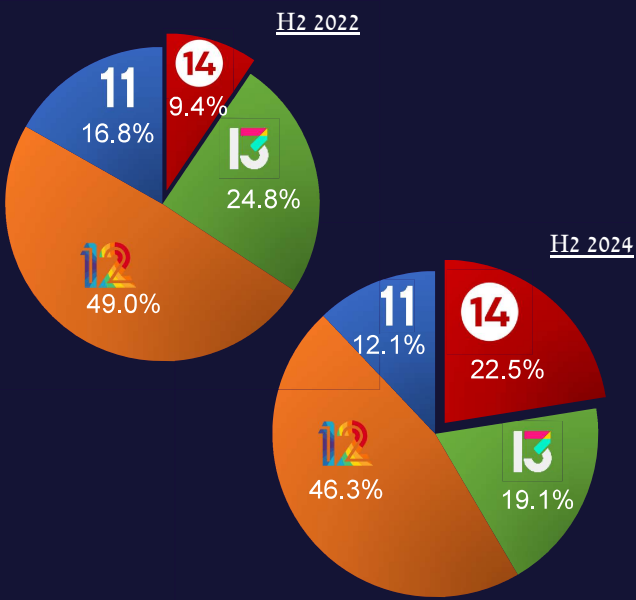
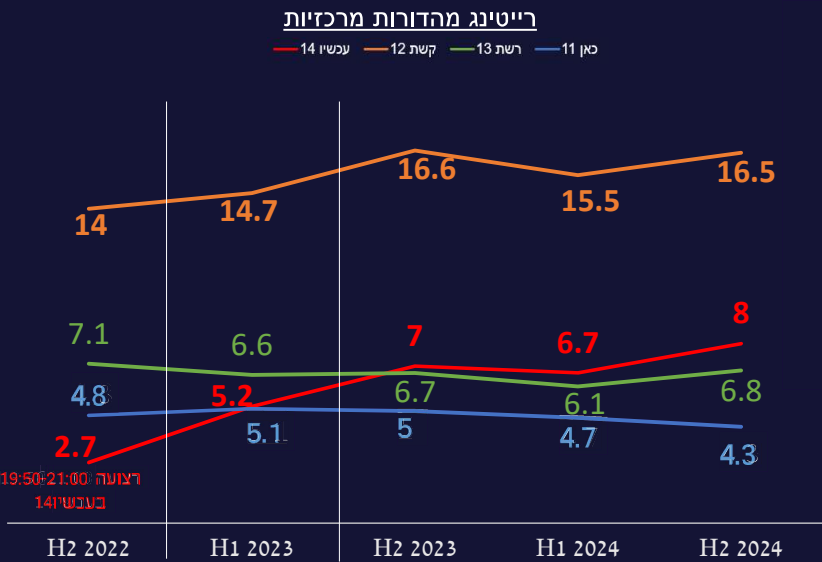
אם נסתכל על החציון השני של 2023 (חצי שנה אחרי מינויי השירים), ניתן לראות שנתוני הרייטינג של הערוץ עלו לעומת החציון המקביל ב-2022 בכ-230% לצד עלייה של הנתח המסחרי פי-2.5

כך שהעלייה בתקציב הינה טבעית, אך עדיין קטנה בהתחשב בהישגי הערוץ תוך שנה אחת בלבד.

כמו כן, ניתן לראות כי למרות שהנתח המסחרי של ערוץ 14 בחציון שני של 2022 (תקופת "ממשלת השינוי") עמד על כ-7.5%, התקציב נשק לאפס, כלומר הערוץ הופלה לרעה וקיבל תקציבים חסרים "ממשלת השינוי".

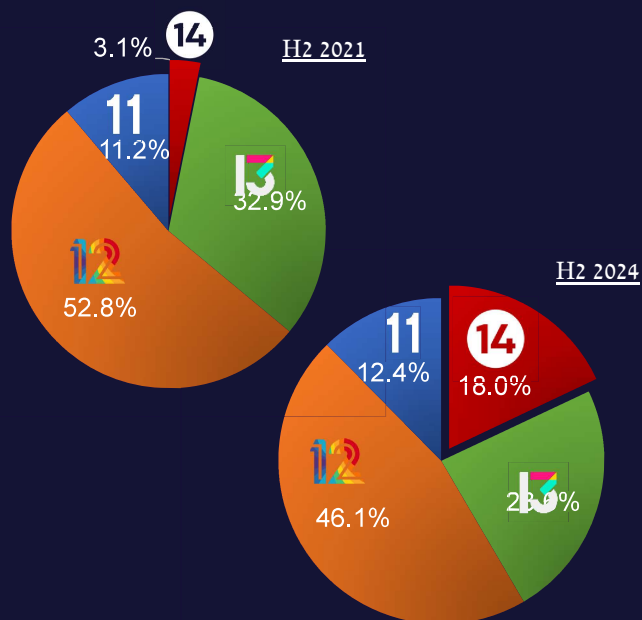
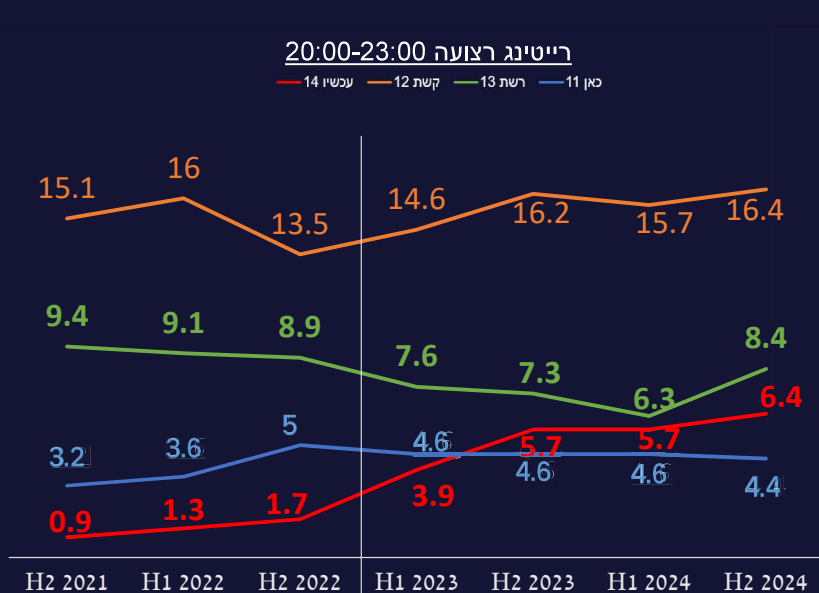
עם חגים ושבתות (בהם ערוץ לא משדר)				
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	כל היום
7.7%	4.6	3.2	0.7	ממשלת השינוי H2 2022
19.1%	6.3	2.9	2.2	H2 2023
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
2.5			235%	H2 2023 לעומת H2 2022 תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	06:00-26:00
7.6%	5.4	3.7	0.7	ממשלת השינוי H2 2022
18.8%	7.4	3.4	2.5	H2 2023
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
2.5			238%	H2 2023 לעומת H2 2022 תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:00
7.3%	13.5	8.9	1.8	ממשלת השינוי H2 2022
19.6%	16.2	7.3	5.7	H2 2023
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
2.7			226%	H2 2023 לעומת H2 2022 תקופת ממשלת השינוי
נתח מסחרי	קשת 12	רשת 13	עכשיו 14	20:00-23:15
7.2%	13.1	8.8	1.7	ממשלת השינוי H2 2022
19.4%	15.8	7.3	5.6	H2 2023
הנתח המסחרי עלה פי:			% שינוי ברייטינג	
2.7			227%	H2 2023 לעומת H2 2022 תקופת ממשלת השינוי

ממהדורת חדשות אחרונה למקום ה-2 מבין המהדורות עם עלייה של 196% ברייטינג עלייה בנתח המהדורה מ-9.4% ב-H2 2022 ל-22.5% ב-H2 2024

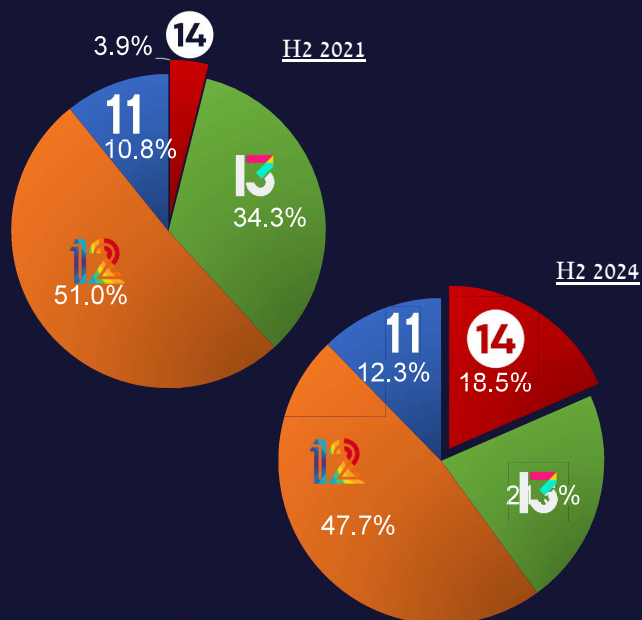
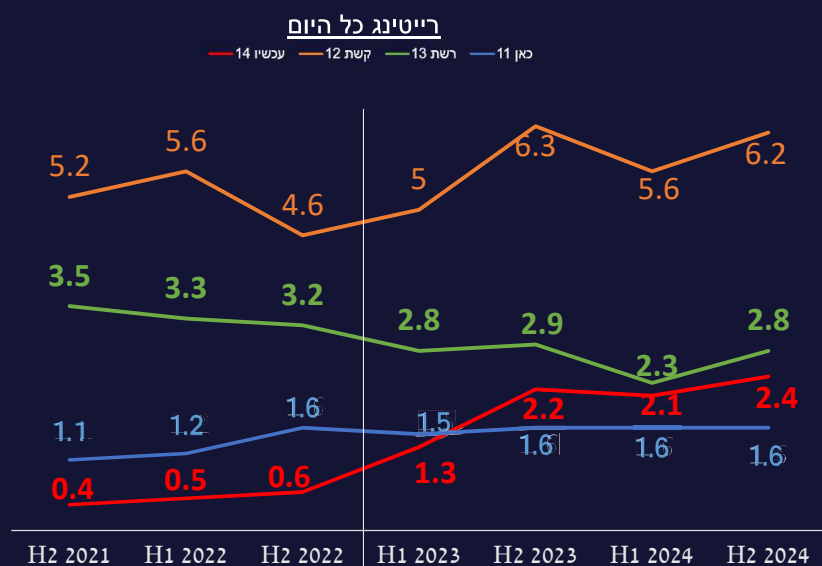
המהדורה המרכזית, רייטינג משקי בית יהודים, 2023-2024, בחציון 2 של 2022 - רייטינג עכשיו 14 הינו של רצועה 19:50-21:00, אוברניט

עלייה של 611% ברייטינג רצועת הפריים-טיים של הערוץ לאורך התקופה עלייה בנתח הערוץ הפריים-טיים מ-3.1% ב-H2 2021 ל-18.0% ב-H2 2024

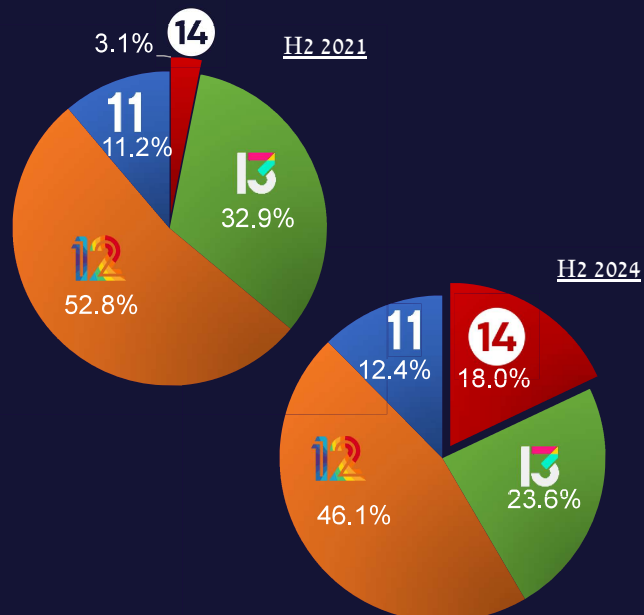
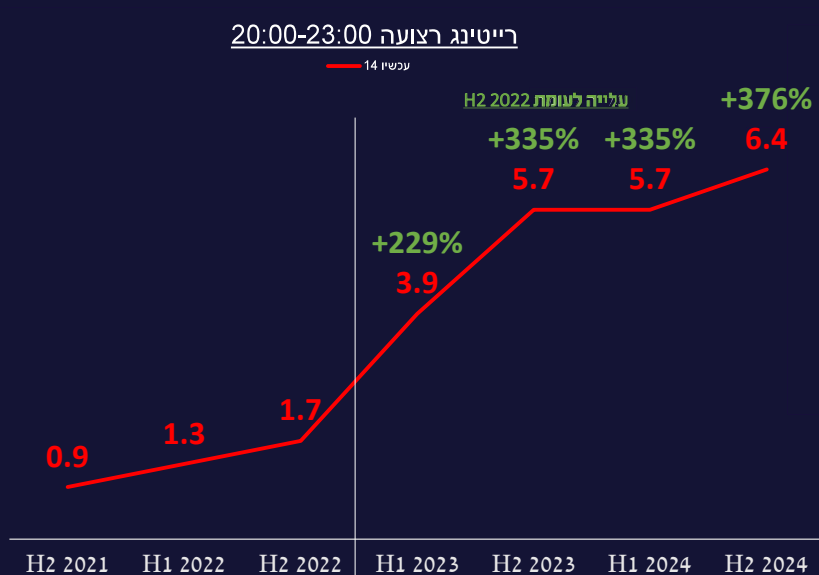
רצועת פריים טיים 20:00-23:00, רייטינג משקי בית יהודים, 2021-2024, כל השבוע, אוברנייט+1

עלייה של 500% ברייטינג היומי (כל היום) של הערוץ לאורך התקופה עלייה בנתח הערוץ לאורך היום מ-3.9% ב-H2 2021 ל-18.5% ב-H2 24

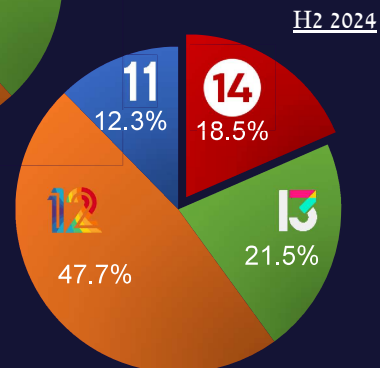
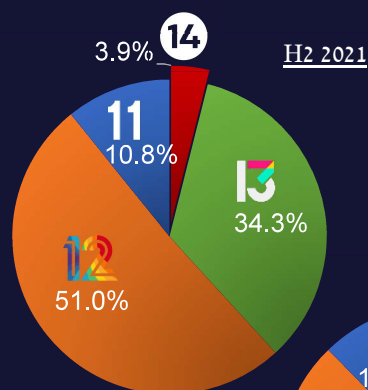
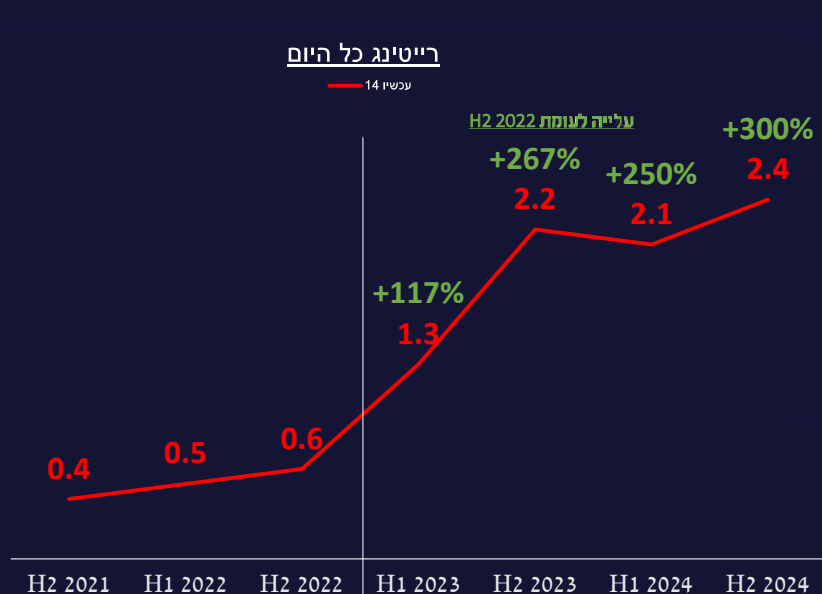
כל היום, רייטינג משקי בית יהודים, 2021-2024, כל השבוע, אוברנייט+1

עלייה של 611% ברייטינג רצועת הפריים-טיים של הערוץ לאורך התקופה
עלייה של 229%-376% במהלך 2023-2024 לעומת H2 2022
עלייה בנתח הערוץ בפריים-טיים מ-3.1% ב-H2 2021 ל-18.0% ב-H2 2024

רצועת פריים טיים 20:00-23:00, רייטינג משקי בית יהודים, 2021-2024, כל השבוע, אוברנייט+1

עלייה של 500% ברייטינג היומי (כל היום) של הערוץ לאורך התקופה
עלייה של 117%-300% במהלך 2023-2024 לעומת H2 2022
עלייה בנתח הערוץ לאורך היום מ-3.9% ב-H2 2021 ל-18.5% ב-H2 2024

כל היום, רייטינג משקי בית יהודים, 2021-2024, כל השבוע, אוברנייט+1